

การประเมินผลโครงการพัฒนาหมู่บ้านตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
ของอำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย

ฤทัยรัตน์ ศรีแก้ว

ปัญหาพิเศษนี้เป็นส่วนหนึ่งของความสมบูรณ์ของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารธุรกิจ
สำนักบริหารและพัฒนาวิชาการ มหาวิทยาลัยแม่โจ้

พ.ศ. 2553

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยแม่โจ้

ใบรับรองปัญหาพิเศษ

สำนักบริหารและพัฒนาวิชาการ มหาวิทยาลัยแม่โจ้
ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารธุรกิจ

ชื่อเรื่อง

การประเมินผลโครงการพัฒนาหมู่บ้านตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
ของอำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย

โดย

ฤทัยรัตน์ ศรีแก้ว

พิจารณาเห็นชอบโดย

ประธานกรรมการที่ปรึกษา

.....

(รองศาสตราจารย์จกมลดิษฐ์ แสงอาสภวิริยะ)

วันที่ 30 เดือน ก.ย. พ.ศ. 2553

กรรมการที่ปรึกษา

.....

(รองศาสตราจารย์ฉัตรกร ขวัญคำ)

วันที่ 30 เดือน ก.ย. พ.ศ. 2553

กรรมการที่ปรึกษา

.....

(อาจารย์ ดร.วิรัชศักดิ์ ปรกติ)

วันที่ 30 เดือน ก.ย. พ.ศ. 2553

ประธานกรรมการประจำหลักสูตร

.....

(อาจารย์ ดร.ภูษณิศ เทพเถลิง)

วันที่ 30 เดือน ก.ย. พ.ศ. 2553

สำนักบริหารและพัฒนาวิชาการรับรองแล้ว

.....

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จำเนียร ยศราช)

ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษา

วันที่ 7 เดือน ตุลาคม พ.ศ. 2553

ชื่อเรื่อง	การประเมินผลโครงการพัฒนาหมู่บ้านตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ของอำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย
ชื่อผู้เขียน	นางสาวฤทัยรัตน์ ศรีแก้ว
ชื่อปริญญา	บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารธุรกิจ
ประธานกรรมการที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์จกมลดิษฐ์ แสงอาสภวิริยะ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลการดำเนินงานตามโครงการพัฒนาหมู่บ้าน ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงว่า สามารถใช้ทรัพยากรบรรลุตามวัตถุประสงค์ และมีผลกระทบต่ออำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงรายเพียงใด รวมทั้งความพึงพอใจของประชาชนในหมู่บ้านต่อการบริหารจัดการโครงการ และปัญหาอุปสรรคของการดำเนินงานโครงการ ผู้ให้ข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้คือ ประชาชนในหมู่บ้านตามโครงการพัฒนาหมู่บ้านตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จำนวน 400 คน ซึ่งเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม นำข้อมูลมาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมทางสถิติ

ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่เป็นเพศชายและประกอบอาชีพเกษตรกร อายุระหว่าง 36-45 ปี และอายุ 46 ปีขึ้นไป และสำเร็จการศึกษาอยู่ในระดับชั้นต่ำกว่าประถมศึกษา ผู้ให้ข้อมูลมีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานตามโครงการพัฒนาหมู่บ้านตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยรวมมีความพึงพอใจในระดับมาก

สำหรับปัญหาในการดำเนินกิจกรรมโครงการพัฒนาหมู่บ้านตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ผู้ให้ข้อมูลมีความคิดเห็นโดยรวมว่ามีปัญหาอยู่ในระดับน้อย โดยปัญหาในลำดับแรกคืองบประมาณสนับสนุนยังไม่เพียงพอ รองลงมาคือการเห็นผลการดำเนินงานช้าและมีการประชาสัมพันธ์น้อย ตามลำดับ

ข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางปรับปรุงการบริหารโครงการจากผลการวิจัย คือ 1) การจัดสรรงบประมาณเพิ่มขึ้นจากเดิม เพื่อพัฒนางานในระบบให้มีความต่อเนื่อง 2) การสนับสนุนโครงการอย่างต่อเนื่องและจัดทีมผู้เชี่ยวชาญสำรวจปัญหาในพื้นที่จัดทำโครงการฯ 3) ขยายกรอบการเสนอโครงการให้กว้างขึ้น 4) จัดทีมเจ้าหน้าที่สำหรับให้คำแนะนำในการดำเนินโครงการ

Title	Outcome Assessment of the Village Development Project under the Philosophy of Sufficiency Economy, Mae Suai District, Chiangrai Province
Author	Miss Ruthairat Srikaew
Degree of	Master of Business Administration in Business Administration
Advisory Committee Chairperson	Associate Professor Jongkolbordin Saengarsapawiriya

ABSTRACT

The objectives of this study were to investigate: 1) outcome of the village or community development project under the philosophy of sufficiency economy in Mae Suai District, Chiangrai Province; 2) satisfaction of the villagers with the management of the project; and 3) problems encountered in the project implementation. Data were collected by questionnaires from a sample of 400 villagers living in Mae Suai district and analyzed by using the statistical package.

The findings revealed that most of the respondents were male, 36 years old and above with their educational attainment at elementary school level. The respondents had an overall high satisfaction with the project implementation.

Problems encountered in the project implementation was found in a low level. However, the problems given a priority were: inadequate supporting budget; late operational time outcome, and little public relations.

The recommendation, for the project improvement were: 1) additional allocation of the budget; 2) continual project support and provision of specialists exploring problems in the project; 3) expansion of the scope of project framework; and 4) provision of personnel in advising the project implementation.

กิตติกรรมประกาศ

ปัญหาพิเศษสำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาอย่างยิ่งจากรองศาสตราจารย์จกมลดิษฐ์ แสงอัสภวิริยะ ประธานกรรมการที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์คตกร ขวัญคำ กรรมการที่ปรึกษา อาจารย์ ดร.วิรัชศักดิ์ ปรกติ กรรมการที่ปรึกษา และคณาจารย์ในภาควิชาบริหารธุรกิจ คณะบริหารธุรกิจทุกท่าน ที่ได้กรุณาช่วยเหลือให้คำแนะนำและตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ จนกระทั่งปัญหาพิเศษเล่มนี้สำเร็จได้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบคุณประชาชนในเขตอำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย ที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามเพื่อการวิจัยในครั้งนี้ รวมถึงเพื่อนนักศึกษาปริญญาโทสาขาบริหารธุรกิจ เจ้าหน้าที่ของบัณฑิตวิทยาลัย ของมหาวิทยาลัยแม่โจ้ ที่ได้ให้ความช่วยเหลือ และประสานงานด้วยดีมาตลอด

สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณครอบครัวที่ให้ความเกื้อหนุน และให้กำลังใจเป็นอย่างมากจนส่งผลให้ปัญหาพิเศษฉบับนี้สามารถสำเร็จบรรลุได้ตามเป้าหมาย

ฤทัยรัตน์ ศรีแก้ว

ตุลาคม 2553

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	(3)
ABSTRACT	(4)
กิตติกรรมประกาศ	(5)
สารบัญ	(6)
สารบัญตาราง	(9)
สารบัญภาพ	(10)
ภาพผนวกตาราง	(11)
ภาพผนวกภาพ	(12)
บทที่ 1 บทนำ	1
ความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
ขอบเขตด้านเวลา	4
ขอบเขตของการวิจัย	5
นิยามศัพท์เฉพาะ	5
บทที่ 2 การตรวจเอกสาร	6
แนวความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหาร โครงการ	6
แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินผล	13
รูปแบบของการประเมินผล	16
แนวคิดเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจ	17
แนวคิดเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง	20
รายละเอียดโครงการพัฒนาหมู่บ้าน/ชุมชนตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	23
งานวิจัยเกี่ยวกับการประเมินผล	27
ภาคสรุป	30
กรอบแนวคิดในการประเมินโครงการ	31
สมมติฐานการวิจัย	31

	หน้า
บทที่ 3 วิธีการวิจัย	32
สถานที่ดำเนินการวิจัย	32
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	32
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	33
การทดสอบเครื่องมือ	35
วิธีการรวบรวมข้อมูล	36
วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล	37
บทที่ 4 ผลการวิจัยและวิจารณ์	38
ตอนที่ 1 ข้อมูลลักษณะส่วนบุคคลของผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วยเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และประเภทโครงการ ข้อมูลดังกล่าว วิเคราะห์ด้วยค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย	38
ตอนที่ 2 การให้ระดับความคิดเห็นของปัจจัยการดำเนินงานโครงการพัฒนา หมู่บ้านตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของอำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย ประกอบด้วย สภาพแวดล้อมทั่วไป วัตถุประสงค์ โครงการ การแบ่งหน้าที่/ ระเบียบขั้นตอน งบประมาณโครงการ รวมถึงปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานโครงการ และ ความพึงพอใจของประชาชนในหมู่บ้านของผู้เข้าร่วมโครงการ	41
ตอนที่ 3 การทดสอบสมมติฐานในการวิจัย	49
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	52
สรุปผลการวิจัย	52
อภิปรายผล	54
ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารโครงการ	59
ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป	60
บรรณานุกรม	61
ภาคผนวก	65
ภาคผนวก ก แบบสอบถาม	66
ภาคผนวก ข ยุทธศาสตร์การขจัดความยากจนและพัฒนาชนบทตามปรัชญาเศรษฐกิจ	73

ภาคผนวก ค แบบสรุปภาพรวม: โครงการพัฒนาหมู่บ้าน/ชุมชนตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอนุมัติพร้อมโอน	78
ภาคผนวก ง แผนที่อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย	84
ภาคผนวก จ ประกาศคณะกรรมการพัฒนาหมู่บ้าน/ชุมชนตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	86
ภาคผนวก ฉ ตัวอย่างการบริหารโครงการพัฒนาหมู่บ้านตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	96
ภาคผนวก ช ประวัติผู้วิจัย	103

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1 แสดงการอนุมัติและโอนเงินงบประมาณพื้นที่จังหวัดเชียงราย	3
2 ระยะเวลาดำเนินงานตามโครงการ	25
3 การอนุมัติและโอนเงินงบประมาณพื้นที่ทั่วประเทศ	26
4 จำนวน และร้อยละ ของผู้ให้ข้อมูลจำแนกตามลักษณะส่วนบุคคล	39
5 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลต่อ ปัจจัยการดำเนินโครงการพัฒนาหมู่บ้านตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จำแนกรายการตามสภาพแวดล้อมทั่วไป	42
6 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลต่อ ปัจจัยการดำเนินโครงการพัฒนาหมู่บ้านตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จำแนก รายการตามวัตถุประสงค์โครงการ	43
7 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลต่อ ปัจจัยการดำเนินโครงการหมู่บ้านตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จำแนก รายการตามระเบียบขั้นตอน/การแบ่งหน้าที่	44
8 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลต่อ ปัจจัยการดำเนินโครงการหมู่บ้านตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จำแนก รายการตามงบประมาณในการดำเนินงาน	46
9 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลต่อ ปัญหาการดำเนินกิจกรรมโครงการพัฒนาหมู่บ้านตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจ พอเพียง จำแนกตามรายการ	47
10 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับความพึงพอใจของประชาชนใน หมู่บ้านผู้เข้าร่วมโครงการพัฒนาหมู่บ้านตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงต่อผล การดำเนินงาน จำแนกตามรายการ	48
11 แสดงความพึงพอใจต่อโครงการพัฒนาหมู่บ้านตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	50

สารบัญภาพ

ภาพ

หน้า

1 กรอบแนวความคิดในการประเมินโครงการ

31

สารบัญตารางผนวก

ตารางผนวก

หน้า

- 1 แบบสรุปภาพรวม: โครงการพัฒนาหมู่บ้าน/ชุมชนตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอนันตพิธีพร้อมโอน

78

สารบัญภาพผนวก

ภาพผนวก		หน้า
1	ราษฎรในหมู่บ้านช่วยกันเพนเพื่อสร้างลานตากผลผลิต	97
2	การสร้างลานตากผลผลิตทางการเกษตรเสร็จเรียบร้อยแล้ว	98
3	โรงเรียนผลิตปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพ	99
4	อุปกรณ์และวัตถุดิบการผลิตปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพ	100
5	โครงการจัดซื้อเครื่องกรองน้ำ บ้านป่าเหียง หมู่ที่ 14 ตำบลท่าก้อ อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย	100
6	ชาวบ้านช่วยกันก่อสร้างฐานติดตั้งเครื่องกรองน้ำ	101
7	เครื่องกรองน้ำติดตั้งพร้อมใช้งาน	102
8	เครื่องกรองน้ำติดตั้งพร้อมใช้งานที่สมบูรณ์	102

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญของปัญหา

ยุคกระแสแห่งการเปลี่ยนแปลงของโลกปัจจุบันซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว จากสังคมเกษตรกรรมเป็นสังคมอุตสาหกรรม และสังคมแห่งข้อมูลข่าวสาร ที่เรียกว่า “ยุคโลกาภิวัตน์” ทำให้การทำงานของระบบราชการจำเป็นต้องปรับบทบาททิศทางการทำงานให้เป็นระบบสากลมากขึ้น โดยเฉพาะการนำเทคโนโลยีที่ทันสมัย สมบูรณ์แบบ และระบบการทำงานที่มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล สะดวกรวดเร็วและทันต่อเหตุการณ์มาใช้ในการปฏิบัติงาน เพื่อให้การทำงานสอดคล้องกับกระแสแห่งการเปลี่ยนแปลง

กระทรวงมหาดไทย ได้กำหนดให้มีการจัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540-2544) เป็นจุดเปลี่ยนสำคัญของการวางแผนพัฒนาประเทศที่ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในสังคม และมุ่งให้ “คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา” และใช้เศรษฐกิจเป็นเครื่องมือช่วยพัฒนาให้คนมีความสุขและมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นพร้อมทั้งปรับเปลี่ยนวิธีการพัฒนาแบบแยกส่วนมาเป็นบูรณาการแบบองค์รวม เพื่อให้เกิดความสมดุลระหว่างการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม อย่างไรก็ตามในปีแรกของแผนฯ ประเทศไทยต้องประสบวิกฤติเศรษฐกิจอย่างรุนแรง และส่งผลกระทบต่อคนและสังคมเป็นอย่างมาก จึงต้องเร่งฟื้นฟูเศรษฐกิจ ให้มีเสถียรภาพมั่นคง และลดผลกระทบจากวิกฤติที่ก่อให้เกิดปัญหาการว่างงาน และความยากจนเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545-2549) ได้ให้ความสำคัญ “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” มาเป็นปรัชญานำทางในการพัฒนาและบริหารประเทศ ควบคู่ไปกับกระบวนการพัฒนาแบบบูรณาการเป็นองค์รวมที่มี “คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา” ต่อเนื่องจากแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 8 โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาที่สมดุลทั้งด้านตัวคน สังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อมเพื่อนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนและความอยู่ดีมีสุขของคนไทย ผลการพัฒนาประเทศในระยะแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9 สรุปได้ว่า ประสบความสำเร็จที่น่าพอใจเศรษฐกิจของประเทศขยายตัวได้อย่างต่อเนื่องในอัตราเฉลี่ยร้อยละ 5.7 ต่อปี เสถียรภาพทางเศรษฐกิจปรับตัวสู่ความมั่นคง ความยากจนลดลง ขณะเดียวกันระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนดีขึ้นมาก อันเนื่องมาจากการดำเนินการเสริมสร้างสุขภาพอนามัยการมีหลักประกันสุขภาพที่มีการปรับปรุง

ทั้งด้านปริมาณและคุณภาพ โดยครอบคลุมคนส่วนใหญ่ของประเทศ และการลดลงของปัญหา ยาเสพติด

ระยะของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554) ประเทศไทยยังคงต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญในหลายบริบท ทั้งที่เป็นโอกาสและข้อจำกัดต่อการพัฒนาประเทศ จึงต้องมีการเตรียมความพร้อมของคนและระบบให้มีภูมิคุ้มกัน พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงและผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น โดยยังคงอัญเชิญ “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” มาเป็นแนวปฏิบัติในการพัฒนาแบบบูรณาการเป็นองค์รวมที่มี “คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา” ต่อเนื่องจากแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 8 และแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9 และให้ความสำคัญต่อการรวมพลังสังคมจาก ทุกภาคส่วนให้มีส่วนร่วมดำเนินการในทุกขั้นตอนของแผนฯ การดำเนินการเช่นนี้ ได้สร้างเครือข่ายการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาสู่การปฏิบัติ และการติดตามตรวจสอบผลการดำเนินงานตามแผนอย่างต่อเนื่อง เพื่อความสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

กระทรวงมหาดไทยได้จัดทำยุทธศาสตร์ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเพื่อใช้ดำเนินการตามแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยเริ่มดำเนินการในพื้นที่ทั่วประเทศใช้งบประมาณ 4,361,961,083 บาท ในเขตภาคเหนือมีจังหวัดที่เป็นพื้นที่เป้าหมาย 17 จังหวัด ซึ่งโครงการมีความหลากหลายขึ้นกับสภาพปัญหาและความต้องการของพื้นที่โครงการพัฒนาหมู่บ้านตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเริ่มดำเนินการในปี 2550 และสิ้นสุดปี 2551

จังหวัดเชียงรายเป็นจังหวัดที่ได้รับอนุมัติงบประมาณให้ดำเนินงานตามโครงการจำนวน 627 โครงการ และอำเภอแม่สรวยเป็นอำเภอที่มีการดำเนินงานโครงการพัฒนาหมู่บ้านตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่มากที่สุดคือ จำนวน 60 โครงการ งบประมาณรวมทั้งสิ้น 13,800,000 บาท ประชาชนผู้เข้าร่วมโครงการ 36,330 คน แต่ยังไม่มีการศึกษาติดตามประเมินผลความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของโครงการที่กำหนดไว้

ตาราง 1 แสดงการอนุมัติและโอนเงินงบประมาณพื้นที่จังหวัดเชียงราย

ลำดับที่	อำเภอ	จำนวนหมู่บ้านชุมชน (แห่ง)	จำนวนเงิน (บาท)
1	เมือง	48	11,010,500
2	แม่จัน	28	6,500,000
3	แม่สาย	32	7,970,000
4	แม่สรวย	60	13,800,000
5	แม่ลาว	24	5,238,400
6	แม่ฟ้าหลวง	56	11,998,600
7	เทิง	59	12,800,000
8	พญาเม็งราย	29	6,849,700
9	ขุนตาล	18	4,250,000
10	พาน	39	8,695,270
11	ป่าแดด	49	10,550,000
12	เวียงชัย	37	8,350,000
13	เวียงป่าเป้า	19	4,550,000
14	เวียงแก่น	15	3,000,000
15	เชียงแสน	46	11,000,000
16	เชียงของ	20	4,7000,000
17	เวียงเชียงรุ้ง	27	6,350,000
18	ดอยหลวง	21	588,200
รวม		627	138,200,670

ที่มา: ศาลากลางจังหวัดเชียงราย, (2551: ระบบออนไลน์)

ฉะนั้น หากได้มีการดำเนินการติดตามประเมินผลโครงการว่าบรรลุวัตถุประสงค์ในการดำเนินงานที่กำหนดไว้จะเป็นประโยชน์ต่อโครงการฯ และเพื่อเป็นโครงการต้นแบบในการศึกษาอีกทั้งใช้ขยายผลการดำเนินงานในพื้นที่อื่นๆ ของประเทศไทย ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้ศึกษาผลการดำเนินงานโครงการพัฒนาหมู่บ้านตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่มีการดำเนินงานในปีงบประมาณ 2550 ในพื้นที่อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย มีวัตถุประสงค์การศึกษาถึงความคิดเห็น

คิดเห็น ความพึงพอใจของประชาชนต่อการพัฒนาหมู่บ้าน การใช้ทรัพยากร ปัญหาอุปสรรค แนวทางแก้ไข และข้อเสนอแนะในการปรับปรุงกิจกรรมการพัฒนา และนำผลที่ได้จากการศึกษาไปปรับปรุงการทำโครงการในพื้นที่ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาผลของการดำเนินงานตามโครงการพัฒนาหมู่บ้านตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงว่า สามารถใช้ทรัพยากรบรรลุตามวัตถุประสงค์ เป้าหมาย และมีผลกระทบต่ออำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงรายเพียงใด
2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นและความพึงพอใจของประชาชนในหมู่บ้านต่อการบริหารจัดการโครงการพัฒนาหมู่บ้านตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ไปใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุง และการจัดสรรงบประมาณให้ครอบคลุมอำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย
3. เพื่อศึกษาถึงปัญหาอุปสรรคของการดำเนินงานโครงการ และแนวทางการแก้ไขปัญหา และข้อเสนอแนะการดำเนินงานในพื้นที่อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบความคิดเห็นและความพึงพอใจของประชาชนในหมู่บ้าน อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงรายที่มีต่อโครงการพัฒนาหมู่บ้าน/ชุมชนตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
2. คณะทำงานหมู่บ้านของอำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงรายนำทรัพยากรไปใช้ในการพัฒนาหมู่บ้านได้อย่างครบถ้วนและตรงตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้
3. ผลการศึกษาจะเป็นประโยชน์ต่อการเสนอแนะและพัฒนาแนวทางการดำเนินงานต่อคณะทำงานหมู่บ้านในพื้นที่อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย

ขอบเขตด้านเวลา

การวิจัยครั้งนี้ ใช้เวลาในการดำเนินการวิจัยตั้งแต่ เดือนมีนาคม 2551 ถึง เดือนกรกฎาคม 2553 รวมระยะเวลาในการวิจัยครั้งนี้ 4 ปี

ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้ประเมินผลการดำเนินการตามโครงการเฉพาะในพื้นที่อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงรายที่ได้รับอนุมัติงบประมาณการดำเนินงานโครงการพัฒนาหมู่บ้านตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ระหว่างปี พ.ศ. 2550 ของหน่วยงานกรมการปกครอง สังกัดกระทรวงมหาดไทย

นิยามศัพท์เฉพาะ

การประเมินผลโครงการพัฒนาหมู่บ้านตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง กระบวนการการเก็บรวบรวมข้อมูลของการดำเนินกิจกรรมที่ดำเนินงานตามแผนงานเสร็จสิ้นแล้ว และเป็นกิจกรรมการใช้ทรัพยากรตามวัตถุประสงค์ โดยหวังผลตอบแทนให้ราษฎรสามารถพึ่งตนเองได้สอดคล้องกับวิถีชีวิตของราษฎรในหมู่บ้าน

โครงการ พพพ. หมายถึง โครงการพัฒนาหมู่บ้านตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ตามคำสั่งนายกรัฐมนตรี ที่ 26/2550 ลงวันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2550 เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาหมู่บ้านตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

สพพ. หมายถึง สำนักงานพัฒนาหมู่บ้านตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี

คณะกรรมการ หมายถึง คณะกรรมการกลั่นกรองโครงการ พพพ. ระดับอำเภอหรือกิ่งอำเภอหรือเทศบาล

แผนแม่บทหมู่บ้าน หมายถึง แผนการดำเนินการพัฒนาหมู่บ้านที่มีการเชื่อมโยงแผนงานพัฒนาท้องถิ่นต่างๆ มากกว่าหนึ่งแผนงานรวมไว้ในแผนเดียวกัน ซึ่งสมาชิกของหมู่บ้านหรือชุมชนร่วมกันจัดทำขึ้นเพื่อให้เกิดผลเป็นรูปธรรมแก่หมู่บ้านหรือชุมชน

คณะทำงานของหมู่บ้าน หมายถึง คณะทำงานของหมู่บ้าน (ต่อท้ายด้วยชื่อของหมู่บ้าน) ตามโครงการ พพพ. ซึ่งที่ประชุมประชาคมของหมู่บ้านได้คัดเลือกให้เป็นคณะทำงานเพื่อบริหารจัดการกิจการใดกิจการหนึ่งภายใต้โครงการพัฒนาศักยภาพของ

หมู่บ้าน หมายถึง หมู่บ้านที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พ.ศ. 2457 และให้หมายรวมถึงหมู่บ้านในเขตเทศบาลตำบลที่ยกฐานะจากสุขาภิบาลตามพระราชบัญญัติเปลี่ยนแปลงฐานะของสุขาภิบาลเป็นเทศบาล พ.ศ. 2542

บทที่ 2

การตรวจเอกสาร

การดำเนินการวิจัยเรื่อง การประเมินผลโครงการพัฒนาหมู่บ้านตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ของอำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย ผู้วิจัยได้รวบรวมแนวคิด และงานที่เกี่ยวข้องมาประกอบ ดังนี้

1. แนวความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหาร โครงการ
2. แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินผล
3. รูปแบบของการประเมิน
4. แนวคิดเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจ
5. แนวคิดเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง
6. รายละเอียดโครงการพัฒนาหมู่บ้านตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
7. งานวิจัยเกี่ยวกับการประเมินผล
8. กรอบแนวคิดในการประเมิน โครงการ
9. สมมติฐานการวิจัย

แนวความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารโครงการ

ความหมายของการบริหารโครงการ

ได้มีผู้ให้ความหมายของคำว่าโครงการ (Project) ไว้ดังนี้ (อึ้งโนนบุรี อนุমানราชชน, 2543: 4-5)

ประสิทธิ์ ดงยั้งศิริ (2527) ได้ให้คำจำกัดความ “โครงการ” ไว้ว่าโครงการคือ กิจกรรมหรืองานที่เกี่ยวกับการใช้ทรัพยากรเพื่อหวังผลประโยชน์ตอบแทนกิจกรรมหรืองานดังกล่าวจะต้องเป็นหน่วยอิสระหน่วยหนึ่งที่สามารถทำการวิเคราะห์ วางแผน และนำไปปฏิบัติพร้อมทั้งมีลักษณะแจ้งชัดถึงจุดเริ่มต้นและจุดสิ้นสุดเมื่อวัตถุประสงค์ที่มุ่งหวังไว้ได้สำเร็จเสร็จสิ้นลง โครงการจึงเกี่ยวข้องกับการวางแผน การจัดสรรทรัพยากร และแผนปฏิบัติอย่างมีระเบียบ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงแหล่งที่ตั้งของโครงการ ช่วงระยะเวลาของโครงการ การผลิต การลงทุน ผลตอบแทนและรวมตลอดถึงการจัดรูปองค์กรและการบริหารโครงการ เป็นต้น

ประชุม รอดประเสริฐ (2529) ได้ให้ความหมายของโครงการไว้ว่า โครงการเป็น แผนงานที่จัดทำขึ้นอย่างมีระบบ โดยประกอบด้วยกิจกรรมย่อยหลายกิจกรรมที่ต้องใช้ทรัพยากร ในการดำเนินงานและคาดหวังที่จะได้ผลตอบแทนอย่างคุ้มค่า แผนงานนี้จะต้องมีจุดเริ่มต้นและ จุดสิ้นสุดในการดำเนินงาน จะต้องมียุทธประสงค์หรือจุดมุ่งหมายอย่างชัดเจน จะต้องมียุทธวิธีในการดำเนินงานเพื่อให้บริการและสนองความต้องการของกลุ่มบุคคลในพื้นที่นั้น และจะต้องมี บุคคลหรือหน่วยงานรับผิดชอบในการดำเนินงาน

Turner (1993) ได้ให้ความหมายของโครงการไว้ว่า โครงการ คือ ความพยายาม ที่มีลักษณะพิเศษในการดำเนินงาน เพื่อก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงภายในระยะเวลาและภายใต้ กรอบของวัตถุประสงค์ ซึ่งวัตถุประสงค์มีลักษณะผสมผสานเกี่ยวกับคุณภาพ งบประมาณและ ทรัพยากรจำนวนมาก ในการดำเนินงานเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ต้องเกี่ยวข้องกับคนในทุกส่วนของ องค์การ แต่เป็นการบริหารข้ามอำนาจหน้าที่ขององค์การ ซึ่งทำให้การดำเนินงานนี้แตกต่างจาก การบริหารทั่วไปที่มีลักษณะเป็นกิจวัตร

คำว่า “การบริหาร” (management) หมายถึง การกิจของบุคคลหนึ่งหรือหลายคน ที่เข้ามาทำหน้าที่ประสานให้การทำงานของบุคคลที่ต่างฝ่ายต่างทำแล้วไม่อาจประสบผลสำเร็จจาก การแยกกันทำให้สามารถบรรลุผลสำเร็จด้วยดี (Donnelly, 2000 อ้างใน มยุรี อนุমানราชชน, 2543: 5)

ดังนั้น คำว่า “การบริหารโครงการ” (Project management) หมายถึง กระบวนการใน การดำเนินกิจกรรมที่มีลักษณะพิเศษไม่ซ้ำแบบกัน ด้วยวิธีการใหม่ ๆ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ กำหนดไว้ภายใต้เงื่อนไขด้านงบประมาณและเวลา วัตถุประสงค์ที่กำหนดอาจจะเป็นผลได้ที่เป็น การเปลี่ยนแปลงสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่มีลักษณะเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ (มยุรี อนุমানราชชน, 2543 : 5)

ระบบการบริหารโครงการ

จากความหมายของการบริหาร โครงการมีเป้าหมายเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ กำหนดไว้ภายใต้เงื่อนไขการบรรลุความสำเร็จใน 3 ลักษณะคือ เสร็จระยะเวลาที่กำหนดไว้เสร็จภายใต้ งบประมาณที่ได้รับการจัดสรร และเสร็จวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่ต้องการซึ่งการที่จะบรรลุ ความสำเร็จดังกล่าวได้นั้น ต้องอาศัยการจัดระบบการบริหารที่ดีอันประกอบด้วยระบบย่อยต่าง ๆ ดังนี้ (ทวีป สิริศรีสม, 2544: 53-54)

1. ระบบย่อยการจัดหน่วยงาน เป็นการจัดโครงสร้างเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ ความรับผิดชอบและสายงานคณะผู้ดำเนินโครงการเพื่อความชัดเจนและความคล่องตัวในการ ปฏิบัติงานร่วมกัน

2. ระบบย่อยการควบคุมโครงการเป็นการจัดระบบกลไก และมาตรการต่างๆ เพื่อให้โครงการบรรลุความสำเร็จตามกำหนดระยะเวลา และงบประมาณที่ได้รับจัดสรร โดยมีการตรวจสอบความก้าวหน้า ปัญหา อุปสรรค และการรายงานผลการดำเนินการโครงการที่ชัดเจน จุดเน้นสำคัญของการจัดระบบย่อยโครงการคือ การตรวจสอบงานให้มีการปฏิบัติงานตามแผน การตรวจสอบปริมาณและคุณภาพงานตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ และการตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณโครงการ

3. ระบบย่อยการบริหารจัดการสารสนเทศโครงการ เป็นการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศเพื่อการบริหารโครงการให้มีประสิทธิภาพและนำไปใช้เพื่อตัดสินใจเกี่ยวกับการดำเนินโครงการ

4. ระบบย่อยการวางแผน เป็นการบริหารโครงการที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดวัตถุประสงค์ วิธีการดำเนินงาน การกำหนดระยะเวลา การจัดสรรงบประมาณและทรัพยากรด้านอื่นๆ เช่น คน วัสดุอุปกรณ์ เพื่อให้การดำเนินงานโครงการบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้

5. ระบบย่อยที่เกี่ยวข้องกับมนุษย์ เป็นการดำเนินการเกี่ยวกับการสร้างแรงจูงใจเพื่อการทำงานร่วมกันตามโครงการของบุคลากร เพื่อให้การดำเนินโครงการสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

ระบบย่อยต่างๆ ที่กล่าวมานั้นเป็นเงื่อนไขสำคัญทำให้การบริหารโครงการประสบความสำเร็จ โดยเฉพาะระบบย่อยที่เกี่ยวข้องกับมนุษย์ ทั้งนี้มนุษย์เป็นทรัพยากรการบริหารที่สำคัญที่สุดนั่นเองซึ่งเป็นเรื่องเกี่ยวกับ การสร้างทีมงาน ภาวะผู้นำ และแรงจูงใจ สามารถอธิบายได้ดังนี้

1. การสร้างทีมงาน

การสร้างทีมงาน หมายถึง กระบวนการรวบรวมคนที่มีความต้องการ ภูมิหลัง และความชำนาญที่แตกต่างกัน และทำให้คนเหล่านั้นมีประสิทธิภาพและความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันโดยทีมงานที่มีประสิทธิภาพสูงในการปฏิบัติงาน มีลักษณะที่สำคัญดังนี้ (มูรี อนุมานราชชน, 2543: 168-169)

1.1 ลักษณะที่มุ่งเน้นผลงานทั้ง 8 ด้านได้แก่ ความสำเร็จด้านเทคนิค ผลงานแล้วเสร็จภายในเวลา ผลงานแล้วเสร็จภายในงบประมาณ เป็นผลลัพธ์ตามข้อผูกพัน มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เน้นคุณภาพ เต็มใจที่จะเปลี่ยนแปลง และสามารถคาดคะเนแนวโน้มได้

1.2 ลักษณะที่เน้นคน 8 ประการได้แก่ ความสนใจในงานและความผูกพันกันสูงสามารถแก้ไขความขัดแย้ง การติดต่อสื่อสารมีประสิทธิภาพ ความต้องการใฝ่สัมฤทธิ์สูงน้ำใจ

ของทีมที่ดี ความไว้วางใจซึ่งกันและกัน การพัฒนาตนเองของสมาชิก และจุดเชื่อมโยงองค์กรที่มีประสิทธิภาพ

การสร้างทีมงานที่มีประสิทธิภาพเป็นความสำเร็จของโครงการที่สำคัญ กระบวนการสร้างทีมงานต้องอาศัยความร่วมมือของผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งหมด โดยเฉพาะผู้บริหาร โครงการจะสร้างเสริมบรรยากาศในการทำงานเป็นทีมให้ได้มากที่สุด ความรู้สึกของความเป็นสมาชิกทีม คือสมาชิกรู้สึกไว้วางใจ มีความเต็มใจและอยากแสดงความคิดเห็นอย่างตรงไปตรงมา มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลอย่างมีคุณภาพและสามารถตัดสินใจอย่างมีประสิทธิภาพ สมาชิกทีมรู้สึกผูกพันซึ่งกันและกัน ทำให้สามารถแก้ไขปัญหา และเรียนรู้ในการควบคุมตนเอง ควบคุมโครงการและแก้ไขปัญหาโครงการ โดยทีมงานของตนเองได้

ลักษณะของทีมงานที่ดี

ทีมงานที่สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและงานสำเร็จได้อย่างราบรื่นนั้น มาจากทีมงานที่มีความเหนียวแน่น ซึ่งมีลักษณะที่สำคัญดังนี้ (เรียม ศรีทอง, 2542 อ้างใน ทวีป ศิริรัมย์, 2544: 62)

- 1) มีความเป็นเอกลักษณะความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน
- 2) มีความอดกลั้นต่อความขัดแย้ง และแสวงหาแนวทางแก้ไขความขัดแย้ง
- 3) สมาชิกทุกคนให้ความสนับสนุนซึ่งกันและกัน
- 4) บรรยากาศในการทำงาน

ที่กล่าวมาทั้งหมดนั้นแล้วแต่เป็นข้อพิจารณาและข้อปฏิบัติเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างทีมงานซึ่งเป็นส่วนสำคัญของระบบย่อยที่เกี่ยวข้องกับมนุษย์ในระบบการบริหาร โครงการที่ผู้บริหารองค์กรหรือผู้บริหาร โครงการจะต้องดำเนินการเพื่อสนับสนุนให้การบริหารโครงการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ บรรลุเป้าหมายอย่างราบรื่น ทั้งในแง่ของงาน และในแง่ของคนที่ร่วมทีมงานทุกคน

ดังนั้นเพื่อการดำเนินงานโครงการที่สมาชิกในทีมที่มีความแตกต่างกันในหลายๆ ด้าน ทั้งภูมิหลัง การศึกษา ประสบการณ์และความสนใจ ผู้บริหารโครงการต้องมีความสามารถในการทำให้ผู้ปฏิบัติงานที่แตกต่างกันเหล่านี้ร่วมกันทำงานเพื่อเกิดประสิทธิผลมากที่สุด ดังนั้นผู้บริหารต้องเป็นผู้นำและผู้จูงใจสมาชิกของทีมงาน จึงทำให้เทคนิคด้านภาวะผู้นำและแรงจูงใจเป็นสิ่งสำคัญในการบริหารโครงการ

2. ภาวะผู้นำ

ภาวะผู้นำเป็นกระบวนการที่ซับซ้อนที่สำคัญต่อความสำเร็จในการบริหารงาน (Slevin and Pinto, 1998 อ้างใน มยุรี อนุমানราชชน, 2543: 184-185) ได้ทำการศึกษาความหมายของภาวะผู้นำ เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติสำหรับการเป็นผู้นำที่มีประสิทธิภาพ พบว่า

2.1 ผู้นำซึ่งเน้นทั้งงานและคนในระดับสูง แสดงถึงความเป็นผู้นำที่มีประสิทธิผลมากที่สุด

2.2 ผู้นำควรมุ่งมั่นในงานไม่ว่าจะสามารถควบคุมผู้ร่วมงานได้มากหรือน้อยเพียงใดและควรจะสนใจคนเมื่อควบคุมผู้ร่วมงานได้ในระดับปานกลาง

2.3 ผู้นำที่มีประสิทธิภาพต้องสามารถคาดคะเนได้ว่าควรตัดสินใจอย่างไร เพื่อให้ผู้ร่วมงานยอมรับการตัดสินใจนั้นและเข้ามามีส่วนร่วมในการทำการตัดสินใจด้วย

2.4 ผู้นำที่ช่วยให้ผู้ร่วมงานก้าวหน้าตามเป้าหมายของเขาและให้คำแนะนำหรือความเข้าใจในการปฏิบัติงาน จะได้รับการยอมรับและสามารถจูงใจผู้ร่วมงานได้

2.5 ผู้นำที่ใช้วิธีการมีส่วนร่วมจะเอื้ออำนวยและเพิ่มพูนให้ขวัญของผู้ร่วมงานมีระดับสูงขึ้น และทำให้ผู้ร่วมงานรู้สึกผูกพันต่อองค์กรมากขึ้น

2.6 ในภาวะที่มีข้อจำกัดด้านเวลา ผู้นำแบบเผด็จการหรืออัตตาธิปไตย (autocratic leadership style) จะทำให้การปฏิบัติงานได้ผลผลิตที่มากขึ้น กล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือผู้นำที่มีความเป็นเพื่อน และความเป็นกันเองน้อยจะทำให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิผลเพิ่มขึ้น

2.7 ผู้นำที่มีข้อมูลข่าวสารสำหรับใช้ตัดสินใจและได้กำหนดโครงสร้างของปัญหาไว้ชัดเจน ผู้ร่วมงานจะรู้สึกพึงพอใจที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

2.8 พฤติกรรมของผู้นำที่มีประสิทธิภาพอาจถูกกำหนดโดยสภาพขององค์การที่แตกต่างกัน พฤติกรรมที่เหมือนกันอาจนำไปสู่ผลลัพธ์ที่แตกต่างกันไป

2.9 ผู้นำที่มีประสิทธิภาพมักเฉลียวฉลาด มีความคิดสร้างสรรค์ ประารถนาความก้าวหน้าและเชื่อมั่นตัวเองในระดับสูง

2.10 รูปแบบภาวะผู้นำที่มีประสิทธิภาพเกี่ยวข้องกับพฤติกรรม 2 ประเภท คือ พฤติกรรมด้านการทำงาน (task behavior) ซึ่งใช้ในการติดต่อสื่อสารทางเดียว และพฤติกรรมด้านการมีความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น (relationship behavior) ซึ่งใช้ในการติดต่อสื่อสาร 2 ทาง การเลือกใช้พฤติกรรมแบบใดขึ้นอยู่กับระดับวุฒิภาวะของผู้ร่วมงานและงานที่ต้องดำเนินการให้ลุล่วง

รูปแบบภาวะผู้นำ

รูปแบบภาวะผู้นำมีอยู่ 4 รูปแบบ (Slevin & Pinto, 1988 อ้างใน มยุรี อนุมานราชชน, 2543: 189-190)

- 1) ภาวะผู้นำอัตตาธิปไตย (autocrat) ผู้บริหารแบบนี้จะไม่ขอข้อมูลจากสมาชิกกลุ่ม ผู้ร่วมงานเลย และทำการตัดสินใจด้วยตนเอง
- 2) ภาวะผู้นำอัตตาธิปไตยแบบหาหรือ (consultative autocrat) ผู้บริหารแบบนี้จะขอข้อมูลจำนวนมากจากสมาชิกกลุ่มผู้ร่วมงาน แต่ยังคงตัดสินใจด้วยตนเอง
- 3) ภาวะผู้นำที่ใช้ฉันทานุมัติ/ความเห็นพ้อง (Consultative manager) ผู้นำแบบนี้จะเปิดให้อภิปรายปัญหาอย่างกว้างขวาง (ปัจจัยนำเข้าด้านข้อมูล) และในเวลาเดียวกันกระตุ้นให้สมาชิกทั้งกลุ่มตัดสินใจปัญหานั้น
- 4) ภาวะผู้นำแบบหุ้นส่วน (shareholder manager) ผู้นำแบบนี้จะจัดการและบริหารงานน้อยที่สุด กล่าวคือไม่มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลหรือนำข้อมูลจำนวนเข้ามาในกลุ่มขณะที่กลุ่มจะทำการตัดสินใจในขั้นสุดท้าย

3. แรงจูงใจ

แรงจูงใจเป็นสิ่งสำคัญสำหรับการบริหารโครงการ เพราะถ้าผู้บริหารไม่มีแรงจูงใจมากพอที่จะบริหารงานแบบโครงการแล้ว เขาจะไม่ประสบความสำเร็จในการบริหารโครงการ ผู้บริหารในฐานะผู้กระตุ้นให้แรงจูงใจ ต้องเข้าใจว่าแต่ละคนเกิดแรงจูงใจจากความต้องการที่แตกต่างกัน ดังนั้นจึงต้องกระตุ้นแรงใจให้เป็นรายบุคคล เพราะรูปแบบของการจูงใจหนึ่งๆ ไม่อาจใช้ได้กับผู้ที่ปฏิบัติงานทุกคน

Herzberg (1998) กล่าวว่า ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจมี 2 ประเภท (Brake 1999 อ้างในมยุรี อนุมานราชชน, 2543: 199) คือปัจจัยจำจุน (hygiene factors) และปัจจัยจูงใจ (motivation factors) ปัจจัยจำจุนเป็นเงื่อนไขที่ทำให้ผู้ปฏิบัติงานเกิดความรู้สึกพึงพอใจในการปฏิบัติงานนั้น เป็นปัจจัยกระตุ้นให้เกิดแรงจูงใจในการปฏิบัติงานตลอดเวลา ถ้าไม่มีปัจจัยจำจุนหรือมีในลักษณะไม่สอดคล้องกับผู้ปฏิบัติงาน ผู้ปฏิบัติงานจะรู้สึกไม่พึงพอใจในการปฏิบัติงาน แต่ผู้ปฏิบัติงานที่มีปัจจัยจำจุนอยู่ไม่อาจประกันได้ว่าผู้ปฏิบัติงานจะเกิดความพึงพอใจ เพราะปัจจัยจำจุนเป็นองค์ประกอบที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมของงาน ได้แก่ ความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชา ความสัมพันธ์กับผู้ใต้บังคับบัญชา ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน การบังคับบัญชาฐานะด้านอาชีพ เงินเดือน โอกาสที่จะได้รับความก้าวหน้า นโยบายและการบริหารงานองค์การ สภาพการทำงาน ความเป็นอยู่ส่วนตัว และความมั่นคงในการทำงาน

ในการเป็นผู้บริหารที่ประสบความสำเร็จ ผู้บริหารต้องสามารถจูงใจผู้ปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ สำหรับผู้บริหารเป็นการง่ายมากที่จะจูงใจผู้ปฏิบัติงาน ซึ่งต้องการเงินและผลตอบแทนหรือถูกกดดันหรือทำงานด้วยแรงกายเป็นหลัก เพราะคนเหล่านี้มีชีวิตในระดับที่เพียงอยู่รอด และยินดีที่จะทำงานหนักเพื่อได้รับค่าจ้างเพิ่มจากเดิม 60 เปอร์เซ็นต์

ความสำเร็จของโครงการมีความสัมพันธ์กับการสร้างทีมงานที่มีประสิทธิภาพ ผู้บริหารโครงการที่มีความสามารถต้องสร้างทีมงานโครงการและจัดการทีมงาน โดยผู้บริหารโครงการมีอำนาจหน้าที่ที่ชอบธรรมน้อยต่อสมาชิกทีมงาน ผู้บริหารโครงการต้องเลือกใช้รูปแบบภาวะผู้นำที่เหมาะสมกับสถานการณ์ต่างๆ ผู้บริหารโครงการต้องเลือกใช้กลยุทธ์จูงใจสมาชิกทีมงานหลังจากประเมินแรงจูงใจของสมาชิกแล้ว ตัวผู้บริหารเองก็ต้องมีแรงจูงใจที่จะบริหารทีมงานโครงการจึงจะทำให้การปฏิบัติงานของทีมงานบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการได้

ปัจจัยที่ก่อให้เกิดความสำเร็จและความล้มเหลวของโครงการ

มยุรี อนุมานราชชน (2543: 280) ได้ให้ความหมายของความสำเร็จของโครงการ หมายถึง การที่โครงการสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ตามมาตรฐานที่กำหนดได้แก่ เสร็จทันเวลา ภายใต้กรอบของงบประมาณที่ตั้งไว้ และดำเนินการด้วยเทคนิคที่กำหนด

Barker and Fisher (1998) (อ้างใน มยุรี อนุมานราชชน, 2543: 283) ปัจจัยที่สัมพันธ์กับความสำเร็จและความล้มเหลวของโครงการจึงแปรเปลี่ยนไปตามสถานการณ์หนึ่งๆ ผู้บริหารโครงการจะวิเคราะห์ปัจจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานก่อนที่จะให้ความสำคัญ ซึ่งมีปัจจัยบางประการที่สำคัญดังนี้

1. การใช้ระบบโครงการข่ายพีซีเอ็ม/เพิร์ท โดยใช้มากเกินไปอาจขัดขวางความสำเร็จของโครงการ ขณะที่นำมาใช้ระดับที่เหมาะสมทำให้โครงการบรรลุผลสำเร็จ
2. โครงสร้างขององค์กร โครงสร้างแบบเมทริกซ์ ปัจจุบันยังไม่มีกำหนดความหมายชัดเจนและเป็นที่ยอมรับกันเกี่ยวกับรูปแบบขององค์กร โครงสร้าง
3. บทบาทขององค์กรแม่หรือหน่วยงานตามหน้าที่ ในการกำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งโครงการในองค์กร องค์กรแม่ต้องกำหนดวัตถุประสงค์เฉพาะที่ชัดเจน เพราะเมื่อองค์กรแม่ หน่วยงานตามหน้าที่ และทีมงานโครงการมีความเห็นสอดคล้องกันก็จะทำให้โครงการประสบความสำเร็จมากขึ้น โดยเฉพาะผู้ปฏิบัติงานโครงการยังเข้าร่วมทำการตัดสินใจในการดำเนินงานของโครงการที่เป็นการตัดสินใจภายใน

4. การทำการตัดสินใจและการแก้ไขปัญหาโดยการมีส่วนร่วม การทำการตัดสินใจ และการแก้ไขปัญหาโดยการมีส่วนร่วมของทีมงานมีความสัมพันธ์อย่างมากกับความสำเร็จของโครงการ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง โครงการที่มีความซับซ้อนมากหรือโครงการที่เริ่มต้นด้วยการคาดคะเนเกี่ยวกับเวลาและต้นทุนในแง่ดีเกินไป ในการดำเนินงานจึงจำเป็นต้องอาศัยการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาเหล่านี้

5. การมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการที่มีผลกระทบต่อผลประโยชน์สาธารณะ มักทำให้โครงการล่าช้าและถูกขัดขวาง ความเป็นไปได้ที่โครงการประสบความสำเร็จลดลง

6. ความร่วมมือและการมีส่วนร่วมของหน่วยงานหลายๆ หน่วย

7. ผู้บริหารโครงการที่เป็นผู้ชำนาญด้านเทคนิค ด้านมนุษยสัมพันธ์ และความชำนาญด้านการบริหารเป็นสิ่งสำคัญ

8. ผู้บริหารโครงการมุ่งเน้นมนุษยสัมพันธ์และไม่เน้นทิศทาง ในการดำเนินงานโครงการ

แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินผล

ความหมายของการประเมิน

ได้มีผู้ให้ความหมายของการประเมินไว้ดังนี้ สุขุม มุลเมือง, (2530: 2)

ได้ให้ความหมายของการประเมินไว้ว่า การประเมินหมายถึง การเก็บรวบรวมเพื่อนำไปสู่การตัดสินใจเกี่ยวกับโครงการ

Alkin (1984) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การประเมินหมายถึง กระบวนการของการกำหนดขอบเขตของการตัดสินใจการเลือกข้อมูลที่เหมาะสม วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูลตลอดจนการเขียนรายงานสรุปข้อมูล เพื่อให้ผู้มีอำนาจในการตัดสินใจใช้เป็นแนวทางในการเลือกทางปฏิบัติต่างๆ

Stake (1989) ให้ความหมายไว้ว่า การประเมินหมายถึง กระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจคุณค่าของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง อันประกอบด้วยองค์ประกอบพื้นฐาน 4 อย่างด้วยกันคือ

1. การกำหนดคนโยบายและจุดมุ่งหมายได้แก่การถามว่า อะไรคือสภาพที่ต้องการ
2. การเก็บรวบรวมข้อมูลและการจัดกระทำได้แก่ การตอบคำถามว่า สภาพที่เป็นจริงนั้นคืออะไร

3. การเปรียบเทียบสภาพที่เป็นจริงกับสภาพที่ต้องการว่ามีความเหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไร

4. ตัดสินใจจากผลการเปรียบเทียบในข้อ 3

Tyler (1997) ได้ให้ความหมายของการประเมินไว้ว่า เป็นกระบวนการเปรียบเทียบข้อมูลที่ได้จากการกระทำหรือสิ่งที่เกิดขึ้นกับวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

Provus (1993) ให้ความหมายของการประเมินไว้ว่า เป็นกระบวนการที่เกี่ยวกับการหาข้อมูลและสารสนเทศ เพื่อใช้ในการพิจารณาสิ่งต่อไปนี้

1. ความสอดคล้องกับเกณฑ์หรือมาตรฐาน
2. ความแตกต่างกับเกณฑ์ หรือมาตรฐาน
3. ถ้ามีความแตกต่างแล้วสามารถระบุข้อบกพร่องได้หรือไม่

Stufflebeam (1987) ให้ความหมายของการประเมินไว้ว่า หมายถึงกระบวนการพรรณนา การเก็บรวบรวมข้อมูลและการจัดเตรียมข้อมูลต่างๆ เพื่อนำไปใช้ในการ ตัดสินใจในการแสวงหาแนวทางที่เหมาะสมในการดำเนินโครงการต่อไป

สำหรับความหมายของการประเมินโครงการ Worthen and Sander (1985 อ้างใน ประเสริฐ หอมดี, 2532: 15) กล่าวว่า การประเมินโครงการหมายถึงกระบวนการของการกำหนดคุณค่าในสิ่งใดสิ่งหนึ่ง อันประกอบด้วยวิธีหาข้อมูลเพื่อใช้ในการตัดสินคุณค่าของผลผลิต วิธีการจุดมุ่งหมาย และประโยชน์ที่ได้รับจากโครงการ

Weiss and Alkin (1983 อ้างใน ประเสริฐ หอมดี, 2532: 15) ได้ให้ความหมายของการประเมินโครงการว่า เป็นกระบวนการของการกำหนดขอบเขตของการตัดสินใจการเลือกข้อมูลที่เหมาะสม การเก็บรวบรวมข้อมูล ตลอดจนการเขียนรายงานสรุปข้อมูล เพื่อให้ผู้มีอำนาจในการตัดสินใจไปใช้ในการเลือกแนวทางปฏิบัติ

นิศา ชูโต (2527: 9) ได้ให้ความหมายของการประเมินโครงการไว้ว่า เป็นกิจกรรมการเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ความหมายข้อเท็จจริงเกี่ยวกับความต้องการ การหาแนวทางวิธีการจัดเก็บเกี่ยวกับโครงการ และหาผลที่แน่ใจว่าเกิดจากโครงการ เพื่อเป็นการเพิ่มคุณภาพและประสิทธิภาพที่ดียิ่งขึ้น

อุทุมพร จามรมาน (2551 อ้างใน สาราญ บุญหมั่น, 2535: 14) ได้ให้ความหมายของการประเมินโครงการไว้ว่า เป็นกระบวนการวางแผนและการใช้ระเบียบวิธีทางวิทยาศาสตร์ เพื่อช่วยในการตัดสินใจ และปรับปรุงคุณค่าของสิ่งที่ศึกษา

สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ (2535: 17) ได้ให้ความหมายของการประเมินโครงการไว้ว่าเป็นกระบวนการที่ก่อให้เกิดสารสนเทศในการปรับปรุงโครงการ และสารสนเทศในการตัดสินใจผลสัมฤทธิ์ของโครงการ

ดังนั้น จึงสรุปได้ว่า การประเมินโครงการหมายถึง กระบวนการค้นหาและเก็บรวบรวมข้อมูลสารสนเทศอย่างเป็นระบบจากโครงการที่ศึกษา นำมาวิเคราะห์ความหมายข้อเท็จจริงเกี่ยวกับความต้องการ การหาแนวทาง วิธีการปรับปรุง วิธีการจัดการเกี่ยวกับความต้องการผลที่เกิดขึ้นจริงของโครงการ สรุปผลที่ได้จากการประเมินสำหรับใช้ในการตัดสินใจคุณค่าโครงการและการปรับปรุงการดำเนินงานโครงการ เพื่อเป็นการเพิ่มคุณภาพและประสิทธิภาพของโครงการให้ดียิ่งขึ้น

ประเภทของการประเมิน

สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ (2535: 114-115) ได้แบ่งประเภทของการประเมินไว้ ดังนี้

1. แบ่งตามหลักยึดในการประเมินค่า
 - 1.1 การประเมินค่าตามอุดมการณ์ของโครงการ
 - 1.2 การประเมินค่าซึ่งอิสระจากอุดมการณ์ของโครงการ
2. แบ่งตามลำดับเวลาที่ประเมิน
 - 2.1 การประเมินก่อนนำโครงการไปปฏิบัติ
 - 2.2 การประเมินขณะโครงการดำเนินอยู่
 - 2.3 การประเมินหลังจากโครงการสิ้นสุดแล้ว
3. แบ่งตามจุดมุ่งหมายของการประเมิน
 - 3.1 การประเมินเพื่อปรับปรุงเรียกว่าการประเมินความก้าวหน้า
 - 3.2 การประเมินเพื่อสรุปผลเรียกว่าการประเมินรวมสรุป
4. แบ่งตามสิ่งที่ถูกประเมิน
 - 4.1 การประเมินสภาวะแวดล้อมหรือการประเมินบริบท
 - 4.2 การประเมินปัจจัยหรือตัวป้อน
 - 4.3 การประเมินกระบวนการ
 - 4.4 การประเมินผลผลิต
5. แบ่งตามโมเดลการประเมินเป็นหลัก
 - 5.1 การประเมินมุ่งตรวจสอบการบรรลุวัตถุประสงค์

5.2 การประเมินที่มุ่งเปรียบเทียบกับเกณฑ์การประเมิน

5.3 การประเมินที่มุ่งนำผลไปช่วยการตัดสินใจ

6. แบ่งตามความแท้จริงของการประเมิน

6.1 การประเมินเทียม

6.2 การประเมินกึ่งแท้จริงเทียม

6.3 การประเมินที่แท้จริง

รูปแบบของการประเมิน

รูปแบบการประเมินโครงการที่สำคัญ ซึ่งได้รับการยอมรับจากนักประเมินผลและนำมาใช้กันมากในทางการศึกษาที่สำคัญๆ มีอยู่ 3 กลุ่มใหญ่ (Worthen and Sanders, 1998 อ้างใน กิตติพร ปัญญาภิน โยผล, 2527: 58) ดังนี้ คือ

กลุ่ม 1 ยุทธวิธีที่เน้นการตัดสินใจ ได้แก่ รูปแบบการประเมินที่เสนอโดย สไกรเวน (Scriven) และสเตค (Stake)

กลุ่ม 2 ยุทธวิธีที่เน้นการตัดสินใจ-จุดมุ่งหมาย ซึ่งได้แก่รูปแบบการประเมินที่เสนอโดยสตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam) และ อัลคิน (Alkin)

กลุ่ม 3 ยุทธวิธีที่ยึดหลักการตัดสินใจ-จุดมุ่งหมาย ซึ่งได้แก่ รูปแบบการประเมินของไทเลอร์ (Tyler) เมทเฟสเสดและไมเคิล (Metfessed and Michael) แฮมมอน (Hammond) และ โพรวัส (Provus)

รูปแบบที่นิยมมากที่สุดในการประเมิน คือ รูปแบบการประเมินแบบจำลองซีปปี้ (CIPP Model) โดย Stufflebeam et al. (1997 อ้างใน จำเริญร สุขหลาย และ สุชีพ รัตติสาร, 2523: 205-218) ได้เสนอแบบจำลอง CIPP (context – input – process – product model) เพื่อการประเมินผลโครงการโดยให้ความหมายของการประเมินว่า “เป็นกระบวนการของการวิเคราะห์เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการตัดสินใจในทางเลือกที่มีอยู่”

รูปแบบของการประเมินโดยใช้หลักของเหตุผลทั่ว ๆ ไปอธิบายถึงความสัมพันธ์ระหว่างการประเมินกับการตัดสินใจ และแสดงให้เห็นว่ากระบวนการประเมินใด ๆ ประกอบด้วยขั้นตอนดังนี้ คือ

1. ขั้นตอนการวิเคราะห์กิจกรรมและข้อมูลที่จะประเมินเพื่อสนองความต้องการของผู้ตัดสินใจ

2. ขั้นตอนของการรวบรวมสารสนเทศ (Information) ที่ต้องการ

3. ขั้นตอนการเสนอสารสนเทศให้แก่ผู้ตัดสินใจ

รูปแบบการประเมินผลที่ใช้ในการวิจัย

stufflebeam จากสหรัฐอเมริกา ได้เสนอ model เป็นแนวคิดเรื่อง CIPP model (context input process and product) รูปแบบของการประเมินผลโดย CIPP model มีจุดมุ่งหมายเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลและสารสนเทศ เพื่อนำไปใช้ในการตัดสินใจหาทางเลือกที่เหมาะสม ในการประเมินนั้นมุ่งประเมินจากสิ่งที่จะประเมิน 4 ประการด้วยกันคือ

1. สภาพแวดล้อม (context) เพื่อตัดสินใจเกี่ยวกับการวางแผน
2. ปัจจัยนำเข้า (input) เพื่อตัดสินใจเกี่ยวกับการกำหนดโครงสร้าง ออกแบบโครงการ
3. กระบวนการ (process) เพื่อตัดสินใจเกี่ยวกับการดำเนินการตามโครงการ
4. ผลผลิต (output) เพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับผลงานเมื่อเสร็จสิ้นโครงการ

การประเมินผลตามตัวแบบ CIPP model กล่าวได้ว่า ครอบคลุมการประเมินผลทั้งก่อนดำเนินโครงการ ระหว่างดำเนินโครงการ และหลังดำเนินโครงการ จึงทำให้ได้ข้อมูลและสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจ ประสิทธิภาพ ประสิทธิผลของโครงการ ตลอดจนข้อดีข้อบกพร่องต่าง ๆ เพื่อนำไปประกอบการปรับปรุงแก้ไขโครงการ ดังนั้น ตัวแบบนี้จึงเป็นที่นิยมใช้เป็นกรอบแนวความคิดในการประเมินผล อย่างไรก็ตาม ตัวแบบนี้ก็มีข้อจำกัดตรงที่ขาดการประเมินผลกระทบ (impact) ที่เกิดจากโครงการ

แนวคิดเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจ

สงวน สุทธิเลิศอรุณ (2526) ได้สรุปลำดับขั้นของพฤติกรรมการเรียนรู้จากขั้นต่ำไปสู่ขั้นสูง รวม 6 ขั้น ดังนี้

ขั้นที่ 1 ความรู้ (Knowledge) เป็นพฤติกรรมขั้นต้นซึ่งผู้เรียบเรียงเพียงแต่จำได้อาจจะโดยการนึกหรือมองเห็น ได้ยินก็จำได้ ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับคำจำกัดความ ข้อเท็จจริง ทฤษฎี กฎ โครงสร้าง วิธีการแก้ปัญหา มาตรฐาน เป็นต้น การจำหรือระลึกได้นี้ไม่ได้ใช้กระบวนการใช้ความคิดซับซ้อน

ขั้นที่ 2 ความเข้าใจ (Comprehension) เมื่อบุคคลได้มีประสบการณ์กับข่าวสารหนึ่งๆ โดยการฟัง อ่าน หรือเขียน เป็นที่คาดว่าบุคคลนั้นจะทำความเข้าใจกับข่าวสารนั้นๆ ความ

เข้าใจนี้อาจแสดงออกในรูปทักษะ การแสดงความคิดเห็น หรือความสามารถในการแปล การให้ความหมาย และการคาดคะเน

ขั้นที่ 3 การประยุกต์หรือการนำความรู้ไปใช้ (Application)

ขั้นที่ 4 การวิเคราะห์ (Analysis)

ขั้นที่ 5 การสังเคราะห์ (Synthesis) หมายถึงความสามารถในการนำเอา

ส่วนประกอบย่อยหลายๆ ส่วนมารวมกันเป็นส่วนรวมที่มีโครงสร้างที่แน่ชัด

ขั้นที่ 6 การประเมิน (Evaluation) หมายถึง ความสามารถในการตัดสินหรือตีค่า หรือประเมินค่าของสิ่งที่พบเห็นว่าถูกต้องและดีงามหรือไม่

ความรู้ หมายถึง ความจำเริญกับสิ่งที่เคยเรียนรู้มาก่อน ไม่ว่าจะเป็นความจำเกี่ยวกับลักษณะเฉพาะ ลักษณะทั่วไป วิธีการ กระบวนการ ลำดับการ โครงสร้าง

ความเข้าใจ หมายถึง ความสามารถในการสื่อความหมายของสิ่งที่เรียนรู้ โดยไม่จำเป็นต้องนำไปสัมพันธ์กับสิ่งอื่นๆ ได้แก่

1. การแปลความ (Translation) เป็นการสื่อความหมายของสิ่งที่เรียนรู้แล้ว โดยวิธีสื่อความหมายแบบอื่นให้เข้าใจแบบต่างๆ

2. การตีความ (Interpretation) สามารถอธิบายหรือสรุปความเกี่ยวกับสิ่งที่เรียนรู้
นั้นได้

3. การขยายความ (Extrapolation) สามารถพิจารณาสิ่งที่นอกเหนือไปจากเรื่องที่เรียนรู้ด้านโอกาสที่นำไปใช้ ผลที่เกิดขึ้น แนวโน้มโอกาสต่อไป

ความรู้ (Knowledge) จำแนกออกเป็น (เยาเวดี วิบูลย์ศรี, 2540)

1. ความรู้เฉพาะเรื่อง (Knowledge of Specifics)

2. ความรู้เกี่ยวกับศัพท์เทคนิคหรือศัพท์เฉพาะ (Knowledge of Terminology)

3. ความรู้เกี่ยวกับข้อเท็จจริงเฉพาะ (Knowledge of Facts)

4. ความรู้เกี่ยวกับแนวทางและวิธีการจัดการกับปัญหาเฉพาะ (Knowledge of Way of Dealing with Specifics)

5. ความรู้เกี่ยวกับแบบแผนนิยม (Knowledge of Conventions)

6. ความรู้เกี่ยวกับแนวโน้มและลำดับขั้นตอนตามเหตุและผล (Knowledge of Trends and Sequence)

7. ความรู้เกี่ยวกับการจำแนกและจัดประเภท (Knowledge of Classification and Categories)

8. ความรู้เกี่ยวกับเกณฑ์ (Knowledge of Criteria)

9. ความรู้เกี่ยวกับวิธีการ (Knowledge of Methodology)

10. ความรู้เกี่ยวกับหลักการทั่วไป และความรู้ที่เป็นนามธรรมในสาขาวิชา (Knowledge of Universals and Abstractions in a Field)

11. ความรู้เกี่ยวกับหลักการและข้อสรุปทั่วไป (Knowledge of Principles and Generations)

12. ความรู้เกี่ยวกับทฤษฎีและโครงสร้าง (Knowledge of Theories and Structures)

การเรียนรู้ (Learning) เป็นกระบวนการที่สำคัญยิ่งเกี่ยวกับพฤติกรรมมนุษย์ ซึ่งมีบทบาทต่อความรู้ การกระทำ ภาษา ทักษะคิด และความเชื่อ ตลอดจนบุคลิกภาพทั้งที่ปรับตัวได้หรือไม่ได้ มนุษย์ต้องอาศัยการเรียนรู้เป็นเครื่องช่วยในการปรับตัวให้เหมาะสมกับสถานการณ์ อาจเป็นการเรียนรู้โดยบังเอิญแล้วทำให้พฤติกรรมเปลี่ยนไปก็ได้

ออร์พิน แสงสว่าง (2539) นักจิตวิทยา ได้ศึกษาถึงความสำคัญของพื้นฐานการวิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับพฤติกรรมของมนุษย์เรื่องการเรียนรู้ สามารถแบ่งเป็น 4 ชนิดได้แก่

1. การเรียนรู้ชนิดวางเงื่อนไขแบบคลาสสิก (Classical Conditioning) เป็นรูปแบบหนึ่งที่อยู่เบื้องหลังการเรียนรู้ที่มาจากการทดลองของพาฟลอฟ (Pavlov) ซึ่งเกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ของสิ่งเร้าสองอย่าง ที่มีผลทำให้เกิดปฏิกิริยาตอบสนองจนเกิดการเรียนรู้

2. การเรียนรู้ที่ใช้การวางเงื่อนไขแบบลงมือกระทำและใช้การวางเงื่อนไขเป็นเครื่องมือ (Operant Condition and Instrumental Conditioning) เกิดจากการทดลองของสกินเนอร์ (Skinner) ซึ่งมีความคิดว่าพฤติกรรมของอินทรีย์จะเกิดขึ้นเพราะมีผู้กระทำหรือส่งออกมาดีกว่าเกิดขึ้นเพราะสิ่งเร้าดังออกมา ส่วนการเรียนรู้ที่ใช้การวางเงื่อนไขทำให้เกิดแรงเสริม มีผลต่อการเคลื่อนไหวของอินทรีย์ ซึ่งเกิดจากการทดลองของธอร์นไดค์ (Thondike)

3. การเรียนรู้ในรูปแบบของการรับรู้ (Cognitive Learning) เกิดจากทฤษฎีการรู้คิด หรือทฤษฎีสถานะ เป็นการเปลี่ยนแปลงการรับรู้ ความรู้ หรือวัตถุประสงค์ ทำให้เกิดการหยั่งเห็น (Insight) ปัจจัยที่สำคัญของการเรียนรู้ชนิดนี้คือ สิ่งเร้าหรือสถานการณ์ที่มาเร้ามากกว่าการตอบสนอง เกิดจากการทดลองของทอลแมน (Tolman)

4. การเรียนรู้ทางสังคม (Social Learning) เกิดจากการเลียนแบบโดยการสังเกต พฤติกรรมของคนอื่นเป็นต้นแบบ มีบทบาทสำคัญมากในการอบรมเด็กให้เข้ากับสังคมให้ได้ จัดว่าเป็นกระบวนการทำให้บุคคลเรียนรู้ค่านิยมและพฤติกรรม จึงเป็นที่ยอมรับจากสังคมทั่วไป

การวัดความรู้

การวัดความรู้ กระทำได้หลายวิธี แต่ที่นิยมทั่วไปมักใช้การทดสอบหรือข้อสอบ เพราะถือว่าเป็นสิ่งเร้าให้แสดงอาการตอบสนองด้วยพฤติกรรมบางอย่าง เช่น การพูด การเขียน ทำทาง ฯลฯ เพื่อให้สังเกตเห็นหรือนับจำนวนปริมาณได้ เพื่อนำไปแทนอันดับหรือคุณลักษณะของคนนั้นๆ ซึ่งรูปแบบของข้อทดสอบมี 3 ลักษณะด้วยกันคือ

1. การสอบปากเปล่า เป็นการโต้ตอบด้วยวาจาหรือพูดกันระหว่างผู้ที่ถูกทดสอบและผู้ถูกทดสอบ บางครั้งอาจเรียกว่า การสัมภาษณ์
2. ข้อสอบชนิดข้อเขียน แบ่งเป็น 2 แบบ
 - 2.1 แบบความเรียง ต้องการให้ผู้ตอบอธิบายเรื่อง บรรยาย ประพันธ์ หรือ วิพากษ์วิจารณ์เรื่องราวเกี่ยวกับความรู้นั้น
 - 2.2 แบบจำกัดตอบ จำกัดตอบให้ผู้ตอบพิจารณาเปรียบเทียบเพื่อตัดสิน ข้อความต่างๆ มี 4 แบบ คือ แบบถูก/ผิด แบบเติมคำ แบบจับคู่ และแบบเลือกตอบ
3. ข้อสอบภาคปฏิบัติ เป็นการทดสอบที่ไม่ต้องการให้ผู้ถูกทดสอบตอบสนองออกมาด้วยคำพูดหรือเครื่องหมายใดๆ แต่มุ่งให้แสดงพฤติกรรมด้วยการกระทำจริงๆ มักเป็นข้อสอบในเนื้อหาวิชาที่ต้องการให้ปฏิบัติจริงๆ (ไพศาล หวังพานิช, 2526)

แนวคิดเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง

แนวคิดและปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2549)

1. **กรอบแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง** เป็นปรัชญาที่ชี้แนะแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนในทางที่ควรจะเป็น โดยมีพื้นฐานมาจากวิถีชีวิตดั้งเดิมของสังคมไทย สามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้ตลอดเวลา และเป็นการมองโลกเชิงระบบที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา มุ่งเน้นการรอดพ้นจากภัยและวิกฤติ เพื่อความมั่นคงและความยั่งยืนของการพัฒนา กล่าวคือ เป็นการพัฒนาที่สมดุลและยั่งยืน พร้อมรับต่อการเปลี่ยนแปลงในทุกด้าน ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม ความรู้และเทคโนโลยี

2. **แนวคิดของการพัฒนาตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง** คือ การพัฒนาที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของทางสายกลางและความไม่ประมาท โดยคำนึงความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว ตลอดจนใช้ความรู้ ความรอบคอบ และคุณธรรม ประกอบการวางแผน การตัดสินใจและการกระทำ

ความพอประมาณ หมายถึง ความพอดีที่ไม่น้อยเกินไปและไม่มากเกินไป โดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น

ความมีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับของความพอเพียงนั้นจะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผล โดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้น ๆ อย่างรอบคอบ

การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น โดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่าง ๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตทั้งใกล้และไกล

เงื่อนไข การตัดสินใจและการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ให้อยู่ในระดับความพอเพียงเท่านั้น ต้องอาศัยทั้งความรู้และคุณธรรมเป็นพื้นฐาน กล่าวคือ

1. ความรู้ ประกอบด้วย ความรอบรู้เกี่ยวกับวิชาการต่าง ๆ อย่างรอบด้าน ความรอบคอบที่จะนำความรู้เหล่านั้นมาพิจารณาให้เชื่อมโยงกัน เพื่อประกอบการวางแผน และความระมัดระวังในขั้นปฏิบัติ
2. คุณธรรม ประกอบด้วย ความตระหนักในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต ความอดทน และความ پاکเพียร การใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต ไม่โลภและไม่ตระหนี่
3. วิถีเศรษฐกิจพอเพียง

เศรษฐกิจพอเพียงเป็นทั้งวิถีในการประกอบอาชีพและดำรงชีวิต แต่ความลึกซึ้งของเศรษฐกิจพอเพียงอยู่ที่การเป็นวิถีคิดในการดำรงชีวิตที่จะนำไปสู่ชีวิตที่มีความทุกข์ลดน้อยลงหรืออีกนัยหนึ่งก็คือ ชีวิตที่มีความสุขเพิ่มขึ้น ดังนั้นเศรษฐกิจพอเพียงจึงเป็นทั้งวิถีในการดำเนินการเพื่อเข้าสู่แนวทางเศรษฐกิจพอเพียง เป็นวิถีคิดที่จะช่วยให้เข้าใจวิธีการและนำไปสู่วิถีการดำรงชีวิตในแง่ของการเป็นวิถีการในการประกอบอาชีพ จุดเน้นของเศรษฐกิจพอเพียงจะอยู่ที่การมีภูมิคุ้มกัน เนื่องจากการมีภูมิคุ้มกันที่ดีจะช่วยทำให้กิจการสามารถดำรงอยู่ได้ในลักษณะไม่เสี่ยงมากจนเกินไป ทำให้ไม่ได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น ที่ไม่อาจคาดเดาล่วงหน้าได้ หรือถ้าหากได้รับผลกระทบก็จะสามารถฟื้นตัวได้ในเวลารวดเร็วพอสมควร โดยที่การจะมีภูมิคุ้มกันได้นั้น จำเป็นจะต้องมาจากการพึ่งตัวเองให้ได้เป็นส่วนใหญ่ หมายถึง ใช้ทรัพยากรที่มีอยู่เอง หรือหาได้ง่ายในท้องถิ่นให้มากที่สุด ใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมที่สามารถจัดการได้หรือควบคุมได้ หรือมีทุนของตัวเองเป็นส่วนใหญ่ ไม่ว่าจะเป็นทุนมนุษย์ ซึ่งก็เป็นเรื่องสติปัญญาประกอบกับความสามารถส่วนบุคคล ทุนทางสังคมและวัฒนธรรม คือ การช่วยเหลือเกื้อกูลและร่วมมือกัน ทุนที่เป็นทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทุนทางกายภาพที่มนุษย์เป็นผู้สร้างขึ้น ไม่ว่าจะเป็นเงินทุนเครื่องมือเครื่องใช้ รวมถึงเทคโนโลยีที่ใช้ในการผลิต ตลอดจนสภาพการณ์ในด้านการตลาด

ที่สามารถจัดการได้โดยไม่ยากจนเกินไป ถ้าสามารถที่จะพึ่งตนเองได้มากเท่าไร ภูมิคุ้มกันก็จะมีความสูงขึ้น ไม่ว่าการเปลี่ยนแปลงจะเกิดขึ้นและมีความรุนแรงมากน้อยเพียงใดก็สามารถจัดการได้ เพราะปัญหาส่วนใหญ่ทุกประเภทอยู่ในขอบเขตความสามารถที่จะจัดการได้เอง แต่การจะพึ่งตนเองได้นั้นจำเป็นต้องมีวิธีการ ที่เข้าใจความหมายของ ความพอประมาณ ก็คือ ทำทุกอย่างเท่าที่จะสามารถจัดการได้เอง ไม่ทำเกินกำลังความสามารถหรือโลภมากความพอประมาณ จึงเป็นวิธีการที่สำคัญที่จะหนุนช่วยความสามารถในการพึ่งตนเองให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น และสัมฤทธิ์ผลได้จริง อันเป็นพื้นฐานที่สำคัญของการมีภูมิคุ้มกันที่ดี และเมื่อมีภูมิคุ้มกันที่ดีแล้ว ก็ไม่มีความจำเป็นที่จะต้องไปเฝ้าระวังเปรียบเทียบกับผู้อื่น สามารถดำเนินการทุกสิ่งทุกอย่างได้อย่างซื่อสัตย์สุจริต มีความเพียร มีความอดทน ตลอดจนมีความเมตตา กรุณาต่อผู้อื่น นั่นก็คือ ความมีเหตุผล ตามความหมายของเศรษฐกิจพอเพียง นั่นก็คือ การมีวิถีชีวิตตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง

ในระดับของการมีภูมิคุ้มกันที่ดีนั้น คือ การดำเนินการตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงในระดับที่เป็นวิธีการ นั่นก็คือ เป็นวิธีที่จะช่วยผู้ที่ดำเนินการตามวิธีการดังกล่าว สามารถดำรงอยู่ได้ ในโลกที่มีความไม่แน่นอน หรือมีการเปลี่ยนแปลงค่อนข้างจะรวดเร็วได้อย่างไม่ยากจนเกินไปนัก ถ้าหากไม่มีภูมิคุ้มกันที่ดีก็อาจจะเพลี่ยงพล้ำได้ง่าย อย่างไรก็ตามเมื่อเข้าใจถึง วิธีการ คือ ความพอประมาณ ในเศรษฐกิจพอเพียง ก็จะสามารถพัฒนาต่อยอดเศรษฐกิจพอเพียงจากระดับที่เป็นวิธีการมาสู่การเป็นวิถีชีวิต คือ ความมีเหตุผล เพราะความพอประมาณนอกจากจะช่วยให้ความสามารถพึ่งตนเองได้จริงแล้ว ยังจะช่วยให้ชีวิตมีความสุขเพิ่มขึ้นด้วย เพราะความพอประมาณ หมายถึง ความพอดี ไม่สุดขั้วไปในทางใดทางหนึ่ง อันเป็นสาเหตุสำคัญของความทุกข์ ส่วนความมีเหตุผลนั้น จะเป็นแนวทางที่จะช่วยให้ชีวิตสามารถลดความทุกข์ และมีความสุขเพิ่มขึ้นได้จริง ซึ่งก็คือเป้าหมายสุดท้ายของวิถีชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียง ทั้งนี้เพราะความมีเหตุผลนั้นแท้ที่จริงก็คือ มีทั้งสติและปัญญา นั่นก็คือ มีความรู้จริง รอบคอบและระมัดระวังไม่ให้เกิดความเสียหาย ความรู้จริงนั่นคือ ปัญญา ส่วนความรอบคอบและระมัดระวังนั่นคือ สติ ดังนั้นการมีความรู้ ซึ่งประกอบด้วย รู้จริง รอบคอบ และระมัดระวัง คือ การมีปัญญาที่ถูกกำกับด้วยสติ ภายใต้งู๋ใจดังกล่าว คุณธรรมก็จะเกิด คือ ความซื่อสัตย์สุจริต ขยัน อดทน และโอบอ้อมอารี หรือความมีเมตตา กรุณา และมุทิตา ส่วนอุเบกขานั้น คือ สติที่กำกับปัญญาให้มีความพร้อมที่จะเรียนรู้ หรือทำความเข้าใจทุกอย่างตามความเป็นจริง ซึ่งก็คือเงื่อนไขความรู้ของเศรษฐกิจพอเพียง ส่วนความซื่อสัตย์สุจริต ขยัน อดทน ตลอดจนเมตตา กรุณา และมุทิตา นั่นคือเงื่อนไขคุณธรรมของเศรษฐกิจพอเพียง อันจะนำไปสู่ความมีเหตุผลซึ่งจะนำไปสู่ชีวิตที่มีความสุขตามนัยของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งเป็นเป้าหมายสำคัญที่มนุษย์ทุกคนปรารถนา

ดังนั้นถึงแม้จะเริ่มต้นปฏิบัติตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง ในฐานะที่เป็นวิธีการที่จะสร้างภูมิคุ้มกันให้ชีวิต ครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติให้สามารถอยู่รอดท่ามกลางความเปลี่ยนแปลง ทั้งจากภายนอกและภายในที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ที่ไม่อาจจะคาดการณ์ได้ล่วงหน้าอย่างถูกต้อง แต่เมื่อได้ลงมือปฏิบัติแล้วจะเริ่มเข้าใจความหมายที่ลึกซึ้งกว่าของเศรษฐกิจพอเพียง ในฐานะที่เป็นวิถีคิดที่เข้าใจความหมายของความพอประมาณอันจะนำไปสู่วิถีชีวิต คือความมีเหตุผล ที่จะนำไปสู่ชีวิตที่มีความอยู่ดีมีสุขยิ่งขึ้นกว่าเดิม เป็นขั้นตอนที่ยากกว่า และมีความลึกซึ้งมากกว่าขั้นตอนที่เป็นวิธีการของเศรษฐกิจพอเพียง แต่ที่สำคัญที่สุดก็คือ ถ้าหากได้มีการปฏิบัติตามวิธีการของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างเคร่งครัด วิถีคิดก็จะเกิดขึ้น และมีความชัดเจนยิ่งขึ้น นำไปสู่การเป็นวิถีชีวิตที่ดีและมีความสุขในที่สุด

รายละเอียดโครงการพัฒนาหมู่บ้าน/ชุมชนตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

โครงการพัฒนาหมู่บ้าน/ชุมชนตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (พพพ.) จัดตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2550 และแต่งตั้งให้มีคณะกรรมการ เพื่อบริหารจัดการ โครงการ พพพ. เรียกว่า คณะกรรมการพัฒนาหมู่บ้าน/ชุมชนตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (คพพพ.) โดยคณะกรรมการฯ มีอำนาจหน้าที่ในการบริหารจัดการโครงการ พพพ. มุ่งเน้นการพัฒนาความเป็นอยู่ของหมู่บ้าน/ชุมชน ไปสู่พื้นฐานการเสริมสร้างคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ของประชาชนอย่างยั่งยืนตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

มีรูปแบบการดำเนินการด้วยกระบวนการการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการที่คำนึงถึง ความโปร่งใส เป็นธรรม สามารถตรวจสอบติดตามและประเมินผลได้จริงอย่างเป็นรูปธรรมและสามารถขับเคลื่อนเศรษฐกิจของท้องถิ่นให้สามารถขยายตัวร่วมกับเศรษฐกิจส่วนรวมของประเทศ ภายใต้กรอบความยั่งยืนและความพอดี

วัตถุประสงค์โครงการ คือ

1. ให้ประชาชนได้มีความรู้ความเข้าใจในหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จัดทำแผนชุมชน
2. ส่งเสริมให้ประชาชนนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิต
3. มุ่งเน้นให้ประชาชนนำงบประมาณที่ได้รับการจัดสรรไปพัฒนาเศรษฐกิจของหมู่บ้าน/ชุมชน

4. พัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อก่อให้เกิดการสร้างงาน สร้างรายได้ ลดรายจ่าย เพิ่มผลผลิต และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันภาคเศรษฐกิจชุมชน ในระดับครัวเรือนและหมู่บ้าน/ชุมชน

5. สร้างความเข้มแข็งให้เกิดขึ้นในหมู่บ้าน/ชุมชน

โดยการพิจารณาจัดสรรงบประมาณดำเนินการโดยให้ 1 หมู่บ้าน/ชุมชน สามารถเสนอโครงการเพื่อขอรับการจัดสรรงบประมาณได้ไม่เกิน 2 โครงการ และจะได้รับการจัดสรรงบประมาณไม่เกินเกณฑ์สิทธิ ดังนี้

1. หมู่บ้านหรือชุมชนขนาดเล็ก หมายถึง หมู่บ้านหรือชุมชนที่มีจำนวนประชากรอาศัยอยู่

1.1 ไม่เกิน 100 คนได้รับการจัดสรรงบประมาณไม่เกินจำนวน 100,000 บาท (หนึ่งแสนบาทถ้วน)

1.2 ตั้งแต่ 101 คนขึ้นไป แต่ไม่เกิน 250 คน ได้รับการจัดสรรงบประมาณไม่เกินจำนวน 150,000 บาท (หนึ่งแสนห้าหมื่นบาทถ้วน)

1.3 ตั้งแต่ 251 คนขึ้นไป แต่ไม่เกิน 500 คน ได้รับการจัดสรรงบประมาณไม่เกินจำนวน 200,000 บาท (สองแสนบาทถ้วน)

2. หมู่บ้านชุมชนขนาดกลาง หมายถึง หมู่บ้านหรือชุมชนที่มีจำนวนประชากรอาศัยอยู่ตั้งแต่ 501 คนขึ้นไป แต่ไม่เกิน 1,000 คน ได้รับการจัดสรรงบประมาณไม่เกินจำนวน 250,000 บาท (สองแสนห้าหมื่นบาทถ้วน)

3. หมู่บ้านหรือชุมชนขนาดใหญ่ หมายถึง หมู่บ้านหรือชุมชนที่มีจำนวนประชากรอาศัยอยู่ตั้งแต่ 1,001 คนขึ้นไป ได้รับการจัดสรรงบประมาณไม่เกินจำนวน 300,000 บาท (สามแสนบาทถ้วน)

ให้มีการคัดเลือกตัวแทนของหมู่บ้านหรือชุมชนในการบริหารจัดการงบประมาณ และโครงการให้เป็นไปตามมติที่ประชุม และนโยบายของรัฐบาล

ระเบียบขั้นตอนการบริหารโครงการ

1. ประชุมประชาคมแจ้งล่วงหน้าอย่างน้อย 3 วัน เพื่อเชิญชวนคนไทยอายุ 15 ปีขึ้นไป ที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านหรือชุมชนจริงไม่น้อยกว่า 6 เดือนมาร่วมประชุมไม่น้อยกว่าร้อยละ 70 ของจำนวนประชากรที่มีจริงในหมู่บ้าน/ชุมชน

2. คัดเลือกคณะทำงาน คณะทำงานของหมู่บ้านหรือชุมชน ประกอบด้วย ประธาน รองประธาน เลขานุการ เหรัญญิก ฝ่ายตรวจสอบ และตัวแทนประชาชน
3. คัดเลือกโครงการใหม่หรือรับรองโครงการเดิม โดยมีเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมสังเกตการณ์
4. คณะทำงานของหมู่บ้าน/ชุมชนจัดทำรายงานการประชุมและสรุปผลการคัดเลือกโครงการตามมติที่ประชุมประชาคม ส่งให้คณะกรรมการกลั่นกรองโครงการ พพพ. ระดับอำเภอหรือเทศบาล เพื่อพิจารณาคัดเลือกและจัดลำดับ และส่งผลการพิจารณาดังกล่าวให้นายอำเภอหรือนายกเทศมนตรีรับรอง เพื่อจัดส่งไปยังสำนักงานพัฒนาหมู่บ้าน/ชุมชน ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง พิจารณออนุมัติโครงการและงบประมาณ และแจ้งผู้ว่าราชการจังหวัด และกรมการปกครองทราบ

ตาราง 2 ระยะเวลาดำเนินงานตามโครงการ

รอบ ที่	กำหนดวันส่งเอกสารผล การพิจารณา ถึงกรมการปกครอง	กำหนดวันพิจารณาของ สำนักงานพัฒนาหมู่บ้าน/ ชุมชนตามแนวปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียง (สพพ.)	กำหนดให้หมู่บ้าน/ชุมชนที่ ได้รับอนุมัติอนุมัติ งบประมาณนำมาดำเนินงาน ตามโครงการ พพพ.
1	ภายในวันที่ 30 พฤษภาคม 2550	ภายในวันที่ 30 มิถุนายน 2550	เบิกจ่ายภายในวันที่ 31 - ธันวาคม 2550
2	ภายในวันที่ 30 มิถุนายน 2550	ภายในวันที่ 30 กรกฎาคม 2550	เบิกจ่ายภายในวันที่ 31 ธันวาคม 2550
3	ภายในวันที่ 30 กรกฎาคม 2550	ภายในวันที่ 30 สิงหาคม 2550	เบิกจ่ายภายในวันที่ 31 ธันวาคม 2550

ที่มา: ศาลากลางจังหวัดเชียงราย, (2550: ระบบออนไลน์)

สรุปผลการจัดสรรงบประมาณตามโครงการพัฒนาหมู่บ้าน/ชุมชนตามแนว
ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

การอนุมัติและโอนเงินงบประมาณลงไปยังพื้นที่ทั่วประเทศ ดำเนินการไปแล้วรวม 12 ครั้ง จำนวนหมู่บ้าน/ชุมชน รวมทั้ง สอบต. ที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณจำนวน 19,149 แห่ง เป็นจำนวน 4,361,961,083.- บาท แบ่งตามภูมิภาคประกอบด้วย

ตาราง 3 การอนุมัติและโอนเงินงบประมาณพื้นที่ทั่วประเทศ

ภาค	จำนวนหมู่บ้าน/ชุมชน	จำนวนเงิน (บาท)
ภาคกลาง	3,670	838,340,866
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	7,098	1,568,848,229
ภาคเหนือ	5,663	1,301,869,298
ภาคใต้	2,718	652,902,690

ที่มา: สำนักงานพัฒนาหมู่บ้าน/ชุมชนตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (2550: 14)

การอนุมัติและโอนเงินงบประมาณลงไปยังพื้นที่จังหวัดเชียงรายที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณจำนวน 627 แห่ง เป็นจำนวน 138,200,670 บาท แบ่งตามอำเภอ (ศาลากลางจังหวัดเชียงราย, 2550: ระบบออนไลน์) ประกอบด้วย

1. อำเภอเมือง	จำนวน 48 หมู่บ้าน
2. อำเภอแม่จัน	จำนวน 28 หมู่บ้าน
3. อำเภอแม่สรวย	จำนวน 32 หมู่บ้าน
4. อำเภอแม่สรวย	จำนวน 60 หมู่บ้าน
5. อำเภอแม่ลาว	จำนวน 24 หมู่บ้าน
6. อำเภอแม่ฟ้าหลวง	จำนวน 56 หมู่บ้าน
7. อำเภอเทิง	จำนวน 59 หมู่บ้าน
8. อำเภอพญาเม็งราย	จำนวน 29 หมู่บ้าน
9. อำเภอขุนตาล	จำนวน 18 หมู่บ้าน
10. อำเภอพาน	จำนวน 39 หมู่บ้าน
11. อำเภอป่าแดด	จำนวน 49 หมู่บ้าน
12. อำเภอเวียงชัย	จำนวน 37 หมู่บ้าน
13. อำเภอเวียงป่าเป้า	จำนวน 19 หมู่บ้าน
14. อำเภอเวียงแก่น	จำนวน 15 หมู่บ้าน

15. อำเภอเชียงแสน	จำนวน 46 หมู่บ้าน
16. อำเภอเชียงของ	จำนวน 20 หมู่บ้าน
17. อำเภอเวียงเชียงรุ้ง	จำนวน 27 หมู่บ้าน
18. อำเภอดอยหลวง	จำนวน 21 หมู่บ้าน

งานวิจัยเกี่ยวกับการประเมินผล

ชัยวัฒน์ มัจฉาธิคุณ (2543) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การประเมินผลนโยบายกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย จังหวัดเชียงใหม่ พบว่าปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อผลการดำเนินงานของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา คือ

1. กลุ่มผู้ให้ข้อมูลครูหรือเจ้าหน้าที่ได้แก่ โครงสร้างกองทุน ลักษณะของครูหรือเจ้าหน้าที่ และสภาพแวดล้อมของกองทุน
2. กลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่ป็นนักเรียนได้แก่ แนวทางการดำเนินการ โครงสร้างกองทุน สภาพแวดล้อมของกองทุน และลักษณะของนักเรียน

สำหรับปัจจัยลักษณะส่วนบุคคลของผู้ให้ข้อมูลที่เป็นครูหรือเจ้าหน้าที่คือ ระยะเวลาที่รับผิดชอบงานกองทุนฯ ไม่มีความสัมพันธ์ต่อผลการดำเนินงานของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาแต่อย่างใด สำหรับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่เป็นนักเรียนมีเพียงปัจจัยวงเงินกู้ยืมที่นักเรียนได้รับจากกองทุนฯ มีความสัมพันธ์ต่อผลการดำเนินงานของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา

นางสาวนิตยา ไชยชนะ (2547) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การประเมินผลโครงการฝึกอบรมหลักสูตรเสริมสร้างผู้ประกอบการใหม่ของคณะบริหารธุรกิจมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ของผู้รับการอบรมในเขตจังหวัดเชียงใหม่ ลำพูน เชียงราย และลำปาง ผลการศึกษาพบว่า ในการดำเนินธุรกิจของผู้ผ่านการฝึกอบรมตามโครงการเสริมสร้างผู้ประกอบการใหม่ คุณลักษณะที่เกิดขึ้นในภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก โดยเฉพาะคุณลักษณะด้านมีความต้องการให้ผลงานมีคุณภาพและประสิทธิภาพ มีความสามารถในการกำหนดเป้าหมายในเชิงธุรกิจ สามารถวิเคราะห์การออกแบบผลิตภัณฑ์ การวางแผนผังโรงงาน การวางแผนการผลิตและขั้นตอนการจัดทำแผนการผลิต ประกอบกิจการโดยมีความรับผิดชอบ มีจริยธรรม จรรยาบรรณทางธุรกิจและปฏิบัติตามกฎหมายด้านธุรกิจควบคุม สามารถใช้เทคนิคการคำนวณต้นทุนผลิตภัณฑ์ การจำแนกต้นทุนการผลิตและต้นทุนบริหาร

ไพฑูรย์ พรหมเสนา (2545) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การประเมินผลโครงการกิจกรรม 5ส ของศูนย์ควบคุมการบินเชียงใหม่ ผลการศึกษาสรุปลได้ดังนี้ การดำเนินงานของโครงการ

กิจกรรม 5ส โดยการสัมภาษณ์ผู้บริหาร การใช้แบบสอบถามพนักงาน และการสังเกตแบบมีส่วนร่วมของผู้วิจัย ปรากฏผลที่สอดคล้องกันว่า การดำเนินงานโครงการมีประสิทธิผลระดับมาก ขณะที่ผลจากการทดสอบพฤติกรรมพนักงาน ปรากฏว่า การดำเนินงานตามโครงการฯ มีประสิทธิผลระดับดีมาก พนักงานรู้สึกพึงพอใจในการดำเนินงานโครงการกิจกรรม 5ส ระดับมาก ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานโครงการกิจกรรม 5ส ได้แก่ ภาวะผู้นำ การดำเนินงานกิจกรรม 5ส โครงสร้างกิจกรรม และลักษณะของพนักงาน ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานโครงการกิจกรรม 5ส ได้แก่ พนักงานต้องรับผิดชอบกิจกรรมอื่นๆ มากเกินไป การประชาสัมพันธ์น้อยเกินไป พนักงานไม่ถูกกระตุ้นให้เข้าร่วมกิจกรรมของโครงการโดยใช้การให้รางวัลและการสร้างแรงจูงใจ

รายงานการประเมินผลโครงการพัฒนาอาชีพของกระทรวงมหาดไทย (2539: ระบบออนไลน์) ผลการศึกษาจากการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้บริการและกลุ่มผู้รับบริการต่อการพัฒนาอาชีพของกระทรวงมหาดไทยในกิจกรรม 3 กิจกรรม โดยสรุปดังนี้คือ กลุ่มผู้ให้บริการ มีความเห็นว่าการคัดเลือกกิจกรรมการพัฒนาอาชีพทั้ง 3 กิจกรรมมีความเหมาะสมกับแต่ละพื้นที่ ประโยชน์ที่ได้รับจากกิจกรรม คือทำให้ได้รับการพัฒนาด้านความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพ การบริหารจัดการทั้งทางด้านการผลิตและการตลาด การช่วยเพิ่มรายได้ให้ครอบครัว การได้รู้จักวิธีการลงทุนและการทำธุรกิจ กลุ่มผู้รับบริการ มีความเห็นว่าการคัดเลือกกิจกรรมการพัฒนาอาชีพทั้ง 3 กิจกรรม มีความเหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น แต่ยังต้องได้รับการสนับสนุนและปรับปรุงเพิ่มเติมในบางเรื่องเพื่อให้กิจกรรมมีความเหมาะสม ประโยชน์ที่ได้รับจากกิจกรรม คือทำให้มีรายได้ รู้จักวิธีทำงานร่วมกัน ประหยัดค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปซื้อสินค้าจากภายนอก

วัลลภ พลอยทับทิม (2535) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ประเมินโครงการพัฒนาสตรี: กรณีศึกษาศูนย์สงเคราะห์และฝึกอาชีพสตรีภาคเหนือ ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษาคือ ผู้เข้ารับการฝึกอบรมวิชาชีพ รุ่นที่ 25 จำนวน 121 คน ผู้สำเร็จการฝึกอบรมวิชาชีพ ได้ ประกอบอาชีพตามสาขาวิชาที่ต้องการทำให้มีรายได้เพิ่มขึ้นและส่วนหนึ่งยังสามารถนำไปช่วยเหลือครอบครัวเพื่อแบ่งเบาภาระค่าใช้จ่ายของครอบครัวหลังจากสำเร็จการอบรมมีการเปลี่ยนแปลง ดังนี้ มีการประกอบอาชีพที่ได้รับการอบรมสำเร็จแล้ว เช่น งานตัดเย็บเสื้อผ้างานเสริมสวย เป็นต้น รายได้ก่อนและหลังผ่านการฝึกอบรม ซึ่งหลังจากฝึกอบรมและประกอบอาชีพ ทำให้มีรายได้เพิ่มขึ้นจากเดิม สำหรับปัญหาหลังจากผ่านการฝึกอบรมและหลังจากการประกอบอาชีพแล้วนั้น ส่วนใหญ่ไม่มีปัญหาใดๆ ทั้งสิ้นขณะประกอบอาชีพ

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจโดยรวมต่อโครงการ ในด้านการบริหารจัดการกลุ่มฯ การประชาสัมพันธ์โครงการฯ ระดับการผลิตฯ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนของสมาชิกในกลุ่มฯ ส่วนปัญหาและอุปสรรคจากการดำเนินโครงการที่สำคัญ ได้แก่ การขาดแหล่งเงินทุนที่เข้าถึงได้ง่าย การฝึกอบรมที่ไม่ตรงกับความต้องการ การขาดช่องทางการตลาดใหม่ๆ ต้นทุนวัตถุดิบสูง การตัดราคาทั้งในและนอกชุมชน การลอกเลียนแบบผลิตภัณฑ์ การขาดโอกาสในการมีส่วนร่วมของประชาชน ความไม่ทั่วถึงในการได้รับข้อมูลข่าวสารจากหน่วยงานภาครัฐ ความสงสัยในความเป็นกลางของกรรมการคัดสรรผลิตภัณฑ์ การจัดงานแสดงและจำหน่ายสินค้า OTOP ในระดับชุมชน อำเภอ และจังหวัด ยังไม่บรรลุเป้าหมายในการเพิ่มจำนวนลูกค้าและเพิ่มช่องทางการตลาด กระบวนการผลิต คือ การคั้นสารเคมีใช้ย้อมสา ก่อให้เกิดมลพิษกับสิ่งแวดล้อม (น้ำ) เจ้าหน้าที่ของรัฐและสมาชิกกลุ่มฯ ขาดความเข้าใจลึกซึ้งในแนวคิด หลักการ และวัตถุประสงค์โครงการ ปัญหาด้านงบประมาณและกลุ่มฯยังร้องขอความช่วยเหลือจากรัฐเกือบทุกด้าน

วาทีณี ภาวสุทธิกุล (2549) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การประเมินผลโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์: กรณีศึกษากลุ่มหัตถกรรมตีแผ่นแร่ดกแดงไม้ ตำบลสันกำแพง กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาคั้งนี้ คือ สมาชิกกลุ่มหัตถกรรมตีแผ่นแร่ดกแดงไม้ จำนวนทั้งสิ้น 180 คน และประธานกลุ่มหัตถกรรมตีแผ่นแร่ดกแดงไม้ จำนวน 1 คน โดยใช้แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล พบว่า กลุ่มหัตถกรรมตีแผ่นแร่ดกแดงไม้ได้มีการคัดเลือกและแต่งตั้งมีประธาน รองประธาน เหนรัญญิก เลขานุการ กรรมการกลุ่ม เพื่อทำหน้าที่ประสานงานกับหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน อีกทั้งมีหน้าที่ในการกำหนดแผนงาน โดยนำข้อมูลที่ได้จากสมาชิมากำหนดแผนขั้นตอน และวิธีปฏิบัติงาน การดำเนินโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์สามารถสร้างงาน สร้างรายได้ให้แก่สมาชิกในระดับปานกลาง เนื่องจาก โครงการฯที่ได้ดำเนินมาระยะหนึ่งทำให้มีการจ้างงานหรือการเพิ่มการผลิตมากขึ้น และสามารถสร้างความเข้มแข็งของชุมชนและการพึ่งตนเองได้ในระดับมาก เนื่องจากทำให้ชุมชนเห็นความสำคัญและเกิดความรักหวงแหนในภูมิปัญญาท้องถิ่น กระตุ้นให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ และการพัฒนาความรู้ในการผลิตแผ่นแร่ดกแดงไม้ ส่วนปัจจัยด้านการบริหารมีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ในระดับค่อนข้างสูง กล่าวคือ ถ้ากลุ่มหัตถกรรมตีแผ่นแร่ดกแดงไม้ มีการบริหารจัดการกลุ่มฯที่ดี โดยการเปิดโอกาสให้สมาชิกกลุ่มทุกคนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน แสดงความคิดเห็นและร่วมแก้ไขปัญหา ย่อมทำให้การดำเนินโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ประสบผลสำเร็จมากยิ่งขึ้น และปัญหาและอุปสรรคจากการดำเนินโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ได้แก่ การลอกเลียนแบบผลิตภัณฑ์ ต้นทุนในการผลิตสูงขึ้น การฝึกอบรมยังไม่ตรงกับความต้องการ

ต้องการของสมาชิกกลุ่ม การสื่อสารกับชาวต่างประเทศ และขาดแคลนวัสดุอุปกรณ์ที่ทันสมัยในการผลิต

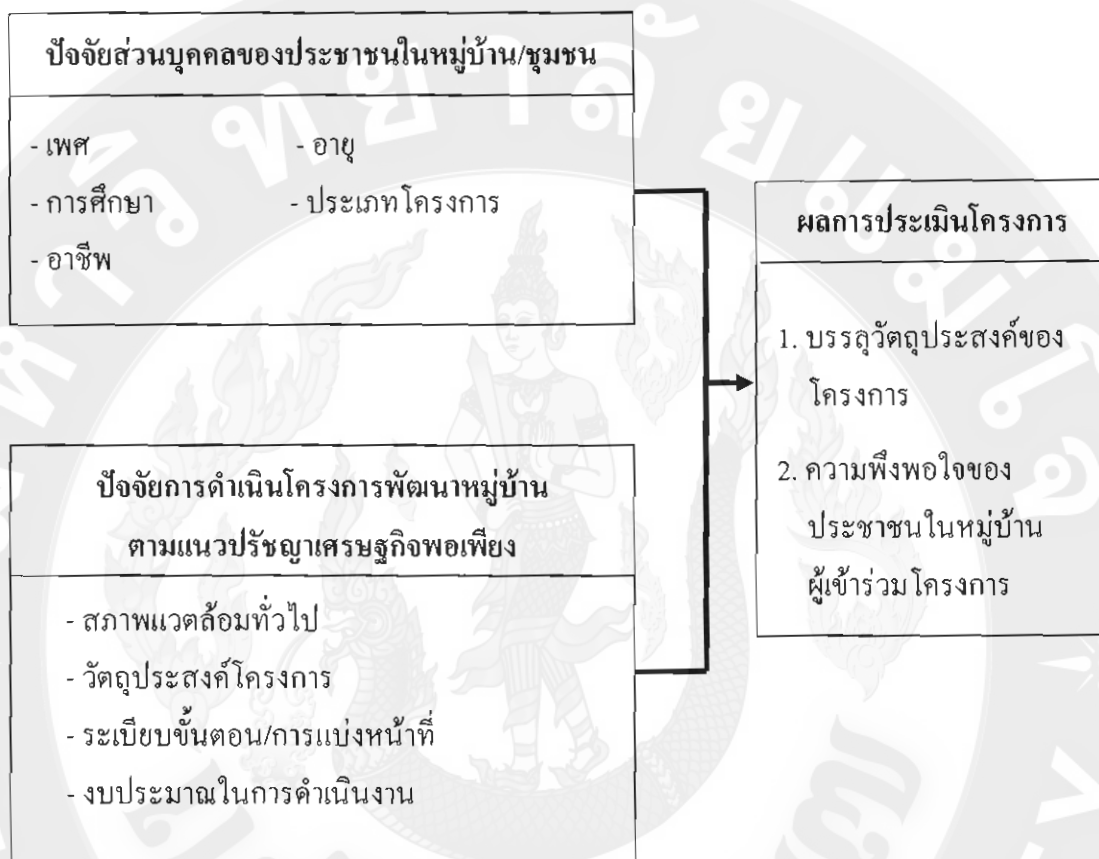
ภาคสรุป

ผลจากการศึกษาทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่า การประเมินผลโครงการจัดอยู่ในประเภทของการประเมินหลังจากโครงการสิ้นสุดแล้ว และในการประเมินผลโครงการใช้เกณฑ์การดำเนินกิจกรรมที่บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้ภายใต้เงื่อนไขด้านงบประมาณและเวลา รวมถึงการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นหลังจากการดำเนินงานเสร็จสิ้นแล้ว ผลที่ได้จะต้องบรรลุตามวัตถุประสงค์ ในส่วนของงานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่า การประเมินผลนโยบายกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย จังหวัดเชียงใหม่ พบว่ามีปัจจัยด้านงบประมาณหรือวงเงินกู้ที่มีความสัมพันธ์ต่อผลการดำเนินงานของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาในระดับมาก และในศึกษางานวิจัยเรื่องการประเมินผลโครงการกิจกรรม 5ส ของศูนย์ควบคุมการบินเชียงใหม่ พบว่าผลการดำเนินโครงการมีประสิทธิผลในระดับมากเช่นกัน

ในการนี้ ผู้วิจัยจึงคัดเฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อต้องการนำมาเป็นแนวทางในการศึกษาการประเมินผลโครงการพัฒนาหมู่บ้านตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งโครงการนี้มีวัตถุประสงค์สำคัญ คือ ให้ประชาชนได้มีความรู้ความเข้าใจในหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จัดทำแผนชุมชน และส่งเสริมให้ประชาชนนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิต โดยมุ่งเน้นให้ประชาชนนำงบประมาณที่ได้รับการจัดสรรไปพัฒนาเศรษฐกิจของหมู่บ้าน พัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อก่อให้เกิดการสร้างงาน สร้างรายได้ ลดรายจ่าย เพิ่มผลผลิต และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันภาคเศรษฐกิจชุมชน ในระดับครัวเรือนและหมู่บ้าน ตลอดจนสร้างความเข้มแข็งให้เกิดขึ้นในหมู่บ้าน

ผู้วิจัยจึงได้นำเสนอตัวปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคลของประชาชนในหมู่บ้าน และปัจจัยการดำเนินโครงการพัฒนาหมู่บ้าน/ชุมชนตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยในการดำเนินงานตามโครงการประกอบด้วยสภาพแวดล้อมทั่วไป วัตถุประสงค์โครงการ ระเบียบขั้นตอน/การแบ่งหน้าที่ และงบประมาณในการดำเนินงาน ผู้วิจัยนำเสนอในรูปของกรอบแนวคิด ดังนี้

กรอบแนวคิดในการประเมินโครงการ

ภาพ 1 กรอบแนวความคิดในการประเมินโครงการ

สมมุติฐานการวิจัย

ผู้ร่วมโครงการมีความพึงพอใจต่อโครงการพัฒนาหมู่บ้านตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอยู่ในระดับมาก

บทที่ 3

วิธีการวิจัย

สถานที่ดำเนินการวิจัย

การทำวิจัยมุ่งเน้นที่จะศึกษาผลการดำเนินงานของโครงการพัฒนาหมู่บ้านตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ของอำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย ซึ่งจะเก็บข้อมูลจากประชาชนในหมู่บ้าน ที่ร่วมบริหารจัดการโครงการพัฒนาหมู่บ้านตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ผู้วิจัยใช้ในการศึกษา คือ ประชาชนในหมู่บ้านที่ได้รับอนุมัติงบประมาณโครงการพัฒนาหมู่บ้านตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ในพื้นที่อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย

การกำหนดกลุ่มตัวอย่างและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

การกำหนดกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยเรื่อง “การประเมินผลโครงการพัฒนาหมู่บ้านตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของอำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย” จำนวนกลุ่มตัวอย่างได้มาจากจำนวนประชากรของหมู่บ้านที่ได้ดำเนินงานตามโครงการพัฒนาหมู่บ้านตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จำนวน 60 โครงการ ของอำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย ระหว่างปี 2550 มีจำนวน 36,330 คน (ภาคผนวก)

จากจำนวนประชากร 36,330 คน ผู้วิจัยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างเลือกใช้วิธีคำนวณกลุ่มตัวอย่างในกรณีที่ทราบจำนวนประชากร โดยการคำนวณจากสูตรของทาโร่ ยามาเน่ (Taro Yamane) (บุญธรรม จิตต์อนันต์, 2540: 70)

$$n = \frac{N}{1 + N(e)^2}$$

เมื่อ n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
 N = ขนาดของประชากรที่ใช้ในการวิจัย
 e = ค่าเปอร์เซ็นต์ความคลาดเคลื่อนจากการสุ่มตัวอย่าง

โดยแทนค่า โดยกำหนดค่าความเชื่อมั่นที่ร้อยละ 95 และค่าความคลาดเคลื่อนที่ร้อยละ 5

$$\begin{aligned}
 n &= \frac{36,330}{1+36,330(0.05)^2} \\
 &= \frac{36,330}{1+36,330(0.0025)} \\
 &= \frac{36,330}{91.825} \\
 &= 395.64 \text{ ตัวอย่าง หรือ } 400 \text{ ตัวอย่าง}
 \end{aligned}$$

วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่าง ใช้วิธีสุ่มตัวอย่างโดยใช้ความสะดวก (Convenience sampling) โดยการสุ่มตัวอย่างประชาชนในหมู่บ้านที่ได้รับงบประมาณบริหารจัดการโครงการพัฒนาหมู่บ้านตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย ให้ครบจำนวน 400 ราย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary data) โดยการประเมินโครงการในครั้งนี้ ผู้ประเมินได้ใช้แบบแผนเก็บข้อมูลครั้งเดียวหลังการดำเนินโครงการ (Post – Test Only Design) โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือรวบรวมเก็บข้อมูลหลังจากเสร็จสิ้นการดำเนินโครงการพัฒนาหมู่บ้านตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของอำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย ระหว่างปี 2550 แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน เพื่อรวบรวมข้อมูลต่างๆ ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลลักษณะส่วนบุคคลของประชาชนในหมู่บ้านที่ได้รับการจัดการโครงการพัฒนาหมู่บ้านตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงซึ่งดำเนินการเสร็จสิ้นแล้ว มีลักษณะคำถามปลายปิด (close – ended question) ประกอบด้วย เพศ ระดับการศึกษา อายุ อาชีพ และประเภทโครงการ

ตอนที่ 2 ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยการดำเนินงานโครงการพัฒนาหมู่บ้านตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ของอำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย ประกอบด้วย

2.1 สภาพแวดล้อมทั่วไป วัตถุประสงค์โครงการ การแบ่งหน้าที่/ระเบียบขั้นตอน งบประมาณโครงการ รวมถึงปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานโครงการ ผู้วิจัยได้สร้างข้อคำถาม โดยการวิเคราะห์ข้อความในแบบสอบถาม กำหนดคะแนนในแบบสอบถามตอนที่ 2 ดังนี้

ผู้ให้ข้อมูลมีความเห็นด้วยอย่างยิ่ง	ระดับคะแนน 5
ผู้ให้ข้อมูลมีความเห็นด้วย	ระดับคะแนน 4
ผู้ให้ข้อมูลมีความไม่แน่ใจ	ระดับคะแนน 3
ผู้ให้ข้อมูลไม่เห็นด้วย	ระดับคะแนน 2
ผู้ให้ข้อมูลไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ระดับคะแนน 1

ทั้งนี้ การประเมินค่าคะแนนที่ได้จากการวัดข้อมูลประเภทอันตรภาค (Interval scale) จึงคำนวณหาความกว้างของชั้น (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2544: 29)

$$\text{ความกว้างของอันตรภาคชั้น} = \frac{\text{ค่าสูงสุด} - \text{ค่าต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} = \frac{5 - 1}{5} = 0.8$$

ค่าเฉลี่ยที่ได้	ความหมาย
4.21 – 5.00	ผู้ให้ข้อมูลมีความเห็นด้วยอย่างยิ่ง
3.41 – 4.20	ผู้ให้ข้อมูลมีความเห็นด้วย
2.61 – 3.40	ผู้ให้ข้อมูลมีความไม่แน่ใจ
1.81 – 2.60	ผู้ให้ข้อมูลไม่เห็นด้วย
1.00 – 1.80	ผู้ให้ข้อมูลไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

2.2 ระดับความพึงพอใจต่อการดำเนินงานโครงการพัฒนาหมู่บ้านตาม
แนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของอำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย

ผู้วิจัยได้สร้างข้อคำถาม โดยการวิเคราะห์ข้อความในแบบสอบถาม
กำหนดคะแนนในแบบสอบถาม ดังนี้

ผู้ให้ข้อมูลมีความพึงพอใจมากที่สุด	ระดับคะแนน 5
ผู้ให้ข้อมูลมีความพึงพอใจมาก	ระดับคะแนน 4
ผู้ให้ข้อมูลมีความพึงพอใจปานกลาง	ระดับคะแนน 3
ผู้ให้ข้อมูลมีความพึงพอใจน้อย	ระดับคะแนน 2
ผู้ให้ข้อมูลมีความพึงพอใจน้อยที่สุด	ระดับคะแนน 1

ค่าเฉลี่ยที่ได้	ความหมาย
4.21 – 5.00	ผู้ให้ข้อมูลมีความพึงพอใจมากที่สุด
3.41 – 4.20	ผู้ให้ข้อมูลมีความพึงพอใจมาก
2.61 – 3.40	ผู้ให้ข้อมูลมีความพึงพอใจปานกลาง
1.81 – 2.60	ผู้ให้ข้อมูลมีความพึงพอใจน้อย
1.00 – 1.80	ผู้ให้ข้อมูลมีความพึงพอใจน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 การทดสอบสมมติฐานในการวิจัย

สมมติฐาน ผู้ร่วมโครงการมีความพึงพอใจต่อโครงการพัฒนาหมู่บ้านตามแนว
ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอยู่ในระดับมาก โดยหาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบค่า
t-test ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

การทดสอบเครื่องมือ

ผู้วิจัยใช้วิธีการวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือ (มนู สมเพชร, 2545: 46) ของแบบสอบถาม
โดยพิจารณาจากค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ซึ่งหมายถึง เครื่องมือนั้นสามารถวัดได้อย่างคงเส้นคง
ว่าไม่ว่าผู้ตอบคนเดิมก็ครั้งก็ตามจะได้ผลเหมือนกันหรือใกล้เคียงของเดิมโดยใช้วิธี Alpha
Coefficient ของ Cronback มีสูตรดังนี้

$$\alpha = \frac{k}{k-1} \left[\frac{1 - \sum_{i=1}^2 S_i^2}{S_1^2} \right]$$

เมื่อ k คือ จำนวนข้อในแบบสอบถาม

S_i^2 คือ ความแปรปรวนของคะแนนในแบบสอบถามแต่ละข้อ

S_1^2 คือ ความแปรปรวนของคะแนนรวมของผู้ตอบแต่ละคน

เครื่องมือที่ถือว่ามีความเชื่อมั่นในระดับปานกลางมีค่า α ตั้งแต่ 0.40 ถึง 0.69

ระดับดีมาก α ตั้งแต่ 0.70 ถึง 1.00

สำหรับผลการทดสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือวิจัยที่ได้จากการหาค่าสัมประสิทธิ์ของครอนบาคได้ค่าเท่ากับ 0.87 ซึ่งเป็นค่าที่มีความเชื่อถือได้อยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้ จึงถือว่าสามารถใช้ข้อคำถามไปเก็บข้อมูลจากประชาชนในหมู่บ้านที่ได้รับอนุมัติงบประมาณโครงการพัฒนาหมู่บ้านตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ในพื้นที่อำเภอมะนัง จังหวัดยะลา

วิธีการรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยมีขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้

1. แหล่งข้อมูลทุติยภูมิ (secondary data) เก็บรวบรวมข้อมูลจากตำราทางวิชาการ เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและรวบรวมข้อมูลสถิตินักท่องเที่ยวจากการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
2. แหล่งข้อมูลปฐมภูมิ (primary data) ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง โดยการสุ่มแจกแบบสอบถามให้กับกลุ่มตัวอย่างจนครบจำนวน 400 ตัวอย่าง ตามวัน เวลา และสถานที่ที่กำหนด
3. นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ แปลความหมาย และสรุปรายงานผลการศึกษา

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลทั้งหมด โดยพิจารณาความครบถ้วน และวิธีการในการตอบแบบสอบถามให้เป็นไปตามข้อกำหนดของวิธีการตอบแบบสอบถามอีกครั้ง ก่อนที่จะมีการลงรหัสข้อมูล และนำข้อมูลจากแบบสอบถามที่ได้รับคืนมา จำนวน 400 ชุด มาจัดเป็นหมวดหมู่และวิเคราะห์ข้อมูล โดยอาศัยการประมวลผลจากเครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ หรือ SPSS (Statistical Package for the Social Sciences) โดยใช้สถิติบรรยายและสถิติเชิงอนุมาน โดยแบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลลักษณะส่วนบุคคล

ข้อมูลส่วนบุคคลของนักท่องเที่ยว ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา อายุ อาชีพ ประเภทโครงการ ของประชาชนในหมู่บ้าน/ชุมชนที่ได้บริหารจัดการโครงการพัฒนาหมู่บ้านตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่ดำเนินการเสร็จสิ้นแล้ว โดยใช้ตารางแจกแจงความถี่ และค่าร้อยละ

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการให้ระดับความคิดเห็นต่อประกอบด้วย สภาพแวดล้อมทั่วไป วัตถุประสงค์โครงการ การแบ่งหน้าที่/ระเบียบขั้นตอน งบประมาณโครงการ รวมถึงปัญหาอุปสรรคเกี่ยวกับการดำเนินงานโครงการ และความพึงพอใจของประชาชนในหมู่บ้านของผู้เข้าร่วมโครงการโดยหา ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตอนที่ 3 การทดสอบสมมติฐานในการวิจัย

สมมติฐาน ผู้ร่วมโครงการมีความพึงพอใจต่อโครงการพัฒนาหมู่บ้านตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอยู่ในระดับมาก โดยหาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบหาค่า t-test ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

บทที่ 4

ผลการวิจัยและวิจารณ์

การศึกษาเรื่องการประเมินผลโครงการพัฒนาหมู่บ้านตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของอำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาผลของการดำเนินงานโครงการพัฒนาหมู่บ้านตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อระบุถึงปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน และต้องการทราบถึงความพึงพอใจของประชาชนที่ได้ดำเนินงานตามโครงการเสร็จสิ้นแล้ว โดยทำการพิจารณาผลการดำเนินงานผ่านความคิดเห็นของประชาชน ในพื้นที่ดำเนินงานตามโครงการฯ จำนวน 60 หมู่บ้าน จากนั้นทำการวิเคราะห์โดยการหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยนำเสนอในรูปตารางข้อมูลประกอบคำบรรยายและความเรียงเป็นตอนๆ ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลลักษณะส่วนบุคคลของประชาชนซึ่งได้รับอนุมัติงบประมาณเพื่อดำเนินงานตามโครงการพัฒนาหมู่บ้านตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของอำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย

ตอนที่ 2 การให้ระดับความคิดเห็นของปัจจัยการดำเนินงานโครงการพัฒนาหมู่บ้านตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของอำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย ประกอบด้วยสภาพแวดล้อมทั่วไป วัตถุประสงค์โครงการ การแบ่งหน้าที่/ระเบียบขั้นตอน งบประมาณโครงการ รวมถึงปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานโครงการ และความพึงพอใจของประชาชนในหมู่บ้านของผู้เข้าร่วมโครงการ

ตอนที่ 3 การทดสอบสมมติฐานในการวิจัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลลักษณะส่วนบุคคลของผู้ให้ข้อมูล ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และประเภทโครงการ ข้อมูลดังกล่าวทำการวิเคราะห์ด้วยค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย

ตาราง 4 จำนวน และร้อยละ ของผู้ให้ข้อมูลจำแนกตามลักษณะส่วนบุคคล

ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน (N = 400)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	228	57
หญิง	172	43
อายุ (ปี)		
ต่ำกว่า 25 ปี	23	5.8
26 – 35 ปี	114	28.5
36 – 45 ปี	123	30.8
มากกว่า 45 ปี	140	35.0
ระดับการศึกษา		
ต่ำกว่าชั้นประถมศึกษาปีที่ 6	114	28.5
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6	80	20.0
ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น	57	14.3
ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย	98	24.5
ปริญญาตรี	48	12.0
สูงกว่าปริญญาตรี	3	0.8
อาชีพ		
เกษตรกร	249	62.3
ค้าขาย	45	11.3
รับเหมา	3	0.8
รับจ้าง	87	21.8
อื่นๆ (นักศึกษา/ ข้าราชการ)	16	4.0

ตาราง 4 (ต่อ)

ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน (N = 400)	ร้อยละ
ประเภทโครงการ		
ด้านการเกษตร(กสิกรรม,เลี้ยงสัตว์)	203	50.8
ด้านการปรับปรุงสาธารณูปโภคพื้นฐาน	96	24.0
ด้านการพัฒนาอาชีพ	65	16.3
ด้านการฟื้นฟูสภาพแวดล้อมของหมู่บ้าน	36	9.0

เพศ

ผลการวิจัยในตาราง 4 แสดงให้เห็นว่าผู้ให้ข้อมูลเป็นเพศชาย ร้อยละ 57 และเป็นเพศหญิง ร้อยละ 43

อายุ

ผลการวิจัยในตาราง 4 แสดงให้เห็นว่าผู้ให้ข้อมูลมีอายุต่ำกว่า 25 ปีจำนวน 23 รายคิดเป็นร้อยละ 5.8 อายุระหว่าง 26- 35 ปีจำนวน 114 รายคิดเป็นร้อยละ 28.5 อายุระหว่าง 36 – 45 ปีจำนวน 123 รายคิดเป็นร้อยละ 30.8 และอายุมากกว่า 46 ปีจำนวน 140 รายคิดเป็นร้อยละ 35.0

ระดับการศึกษา

ผลการวิจัยในตาราง 4 แสดงให้เห็นว่าผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่ระดับการศึกษาต่ำกว่าชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 คิดเป็นร้อยละ 28.5 ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ร้อยละ 20.0 ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นร้อยละ 24.5 ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายร้อยละ 24.5 ระดับปริญญาตรีร้อยละ 12.0 และระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีคิดเป็นร้อยละ 0.8

อาชีพ

ผลการวิจัยในตาราง 4 แสดงให้เห็นว่าผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกร คิดเป็นร้อยละ 62.3 รองลงมาอาชีพรับจ้าง อาชีพค้าขาย อาชีพอื่นๆ (นักศึกษา, ข้าราชการ) และอาชีพรับเหมา คิดเป็นร้อยละ 21.8, 11.3, 4.0, 0.8 ตามลำดับ

ประเภทโครงการ

ผลการวิจัยในตาราง 4 แสดงให้เห็นว่าผู้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับประเภทโครงการส่วนใหญ่ดำเนินโครงการเกี่ยวกับด้านการเกษตรคิดเป็นร้อยละ 50.8 รองลงมาคือด้านการปรับปรุงสาธารณูปโภคพื้นฐานคิดเป็นร้อยละ 24.0 ด้านการพัฒนาอาชีพคิดเป็นร้อยละ 16.3 ด้านการฟื้นฟูสภาพแวดล้อมของหมู่บ้านคิดเป็นร้อยละ 9.0

ตอนที่ 2 การให้ระดับความคิดเห็นของปัจจัยการดำเนินงานโครงการพัฒนาหมู่บ้านตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ของอำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย ประกอบด้วยสภาพแวดล้อมทั่วไป วัตถุประสงค์โครงการ การแบ่งหน้าที่/ระเบียบขั้นตอน งบประมาณโครงการ รวมถึงปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานโครงการ และความพึงพอใจของประชาชนในหมู่บ้านของผู้เข้าร่วมโครงการ

ในการวัดได้สร้างข้อคำถามในแต่ละองค์ประกอบ โดยให้ผู้ให้ข้อมูลเรียงลำดับความคิดเห็นว่าปัจจัยมีความสำคัญต่อการดำเนินโครงการฯ ในแต่ละด้าน โดยใช้ข้อมูลประเภทอันตรภาคชั้น (Interval scale) แบ่งเป็น 5 ระดับ ประกอบด้วย

ผู้ให้ข้อมูลมีความเห็นด้วยอย่างยิ่ง	ระดับคะแนน 5
ผู้ให้ข้อมูลมีความเห็นด้วย	ระดับคะแนน 4
ผู้ให้ข้อมูลมีความไม่แน่ใจ	ระดับคะแนน 3
ผู้ให้ข้อมูลไม่เห็นด้วย	ระดับคะแนน 2
ผู้ให้ข้อมูลไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ระดับคะแนน 1

การนำเสนอผลการวิจัยผู้วิจัยได้นำเสนอในรูปข้อความและตารางมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตาราง 5 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลต่อปัจจัย
การดำเนินโครงการพัฒนาหมู่บ้านตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จำแนกรายการ
ตามสภาพแวดล้อมทั่วไป

การดำเนินงานกิจกรรม		$\bar{X}$	S.D	ระดับความคิดเห็น
1.	โครงการฯ มีความสำคัญและความจำเป็นต่อหมู่บ้าน/ชุมชน	4.28	0.89	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
2.	โครงการพัฒนาหมู่บ้าน/ชุมชน ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (พพพ.) เป็นโครงการที่เหมาะสมในสภาวะการณ์ปัจจุบัน	4.26	0.88	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
3.	วัตถุประสงค์มีความสอดคล้องและเหมาะสมกับโครงการฯ	4.21	0.90	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
4.	นโยบายของรัฐบาลมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับโครงการฯ	4.20	0.89	เห็นด้วย
ค่าเฉลี่ยรวม		4.23		เห็นด้วยอย่างยิ่ง

จากตาราง 5 พบว่า ผู้ให้ข้อมูลมีความคิดเห็นต่อการปัจจัยการดำเนินโครงการพัฒนาหมู่บ้านตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ตามสภาพแวดล้อมทั่วไป โดยรวมมีความเห็นด้วยอย่างยิ่ง (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.23) ผู้ให้ข้อมูลเห็นว่าโครงการฯ มีความสำคัญและความจำเป็นต่อหมู่บ้านโครงการพัฒนาหมู่บ้านตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (พพพ.) เป็นโครงการที่เหมาะสมในสภาวะการณ์ปัจจุบัน และวัตถุประสงค์มีความสอดคล้องและเหมาะสมกับโครงการฯ มีความเห็นด้วยอย่างยิ่ง (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.28 4.26 และ 4.21 ตามลำดับ) ส่วนนโยบายของรัฐบาลมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับโครงการฯ ผู้ให้ข้อมูลมีความเห็นด้วยในกรณีดังกล่าว (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.20)

ตาราง 6 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลค่อปัจจัย
การดำเนินโครงการพัฒนาหมู่บ้านตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จำแนกรายการตาม
วัตถุประสงค์โครงการ

การดำเนินงานกิจกรรม	$\bar{X}$	S.D	ระดับความคิดเห็น
1. โครงการฯ ทำให้ประชาชนพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ก่อให้เกิดการสร้างงาน สร้างรายได้ ลดรายจ่าย เพิ่มผลผลิตได้อย่างแท้จริง	4.28	0.89	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
2. โครงการฯ เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาหมู่บ้านได้อย่างแท้จริง	4.26	0.88	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
3. ให้หมู่บ้านร่วมแสดงความคิดเห็นในการตัดสินใจคัดเลือกโครงการฯ ได้อย่างทั่วถึง	4.21	0.90	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
4. โครงการฯ มีเป้าหมายให้เกิดการเพิ่มผลผลิตและปรับปรุงประสิทธิภาพในการทำงานที่เป็นจริงได้	4.15	0.92	เห็นด้วย
5. การมีส่วนร่วมของชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีความจำเป็นต่อการดำเนินงานตามโครงการฯ	4.12	0.96	เห็นด้วย
6. หลังจากดำเนินกิจกรรมโครงการฯ แล้วท่านเกิดการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่เองหรือในท้องถิ่นได้มากขึ้น	4.05	0.91	เห็นด้วย
7. หลังจากดำเนินกิจกรรมโครงการฯ มีการใช้เทคโนโลยีที่ใช้ในการผลิตได้อย่างเหมาะสม	3.80	0.96	เห็นด้วย
ค่าเฉลี่ยรวม	4.11		เห็นด้วย

จากตาราง 6 พบว่าผู้ให้ข้อมูลมีความคิดเห็นค่อปัจจัยการดำเนินโครงการหมู่บ้านตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ตามวัตถุประสงค์โครงการฯ มีความเห็นด้วย (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.11) ซึ่งผู้ให้ข้อมูลเห็นว่าโครงการฯ ทำให้ประชาชนพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ก่อให้เกิดการสร้างงาน สร้างรายได้ ลดรายจ่าย เพิ่มผลผลิตได้อย่างแท้จริงและเห็นด้วยอย่างยิ่งกับโครงการฯ เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาหมู่บ้านได้อย่างแท้จริงอยู่ให้หมู่บ้านร่วมแสดงความคิดเห็นในการตัดสินใจคัดเลือกโครงการฯ ได้อย่างทั่วถึง (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.28

4.26 และ 4.21 ตามลำดับ) สำหรับผู้ให้ข้อมูลที่ให้ความเห็นด้วยกับโครงการฯ ว่ามีเป้าหมายให้เกิดการเพิ่มผลผลิตและปรับปรุงประสิทธิภาพในการทำงานที่เป็นจริงได้ การมีส่วนร่วมของชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีความจำเป็นต่อการดำเนินงานตามโครงการฯ หลังจากดำเนินกิจกรรมโครงการฯ แล้วเกิดการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่เองหรือในท้องถิ่นได้มากขึ้น และสุดท้ายหลังจากดำเนินกิจกรรมโครงการฯ มีการใช้เทคโนโลยีที่ใช้ในการผลิตได้อย่างเหมาะสม (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.15 4.12 4.05 และ 3.80 ตามลำดับ)

ตาราง 7 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลต่อปัจจัยการดำเนินโครงการหมู่บ้านตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จำแนกรายการตามระเบียบขั้นตอน/การแบ่งหน้าที่

การดำเนินงานกิจกรรม		$\bar{X}$	S.D	ระดับความคิดเห็น
1.	หมู่บ้านมีการจัดประชุมโดยให้ราษฎรเข้ามามีส่วนร่วมในการสำรวจสภาพปัญหาและความต้องการโครงการฯ ได้อย่างทั่วถึง	4.32	0.94	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
2.	มีประชาสัมพันธ์โครงการฯ ให้ราษฎรทราบอย่างทั่วถึง	4.25	0.98	เห็นด้วย
3.	การแต่งตั้งคณะทำงานโครงการฯ มีความเหมาะสม	4.20	0.89	เห็นด้วย
4.	มีการประชุมสร้างความเข้าใจกับราษฎรในการดำเนินโครงการฯ ได้อย่างเหมาะสมและทั่วถึง	4.19	0.99	เห็นด้วย
5.	คณะทำงานโครงการฯ มีจำนวน 15 คน เพียงพอต่อการบริหารงานโครงการฯ	4.18	0.96	เห็นด้วย
6.	คณะทำงานให้ความร่วมมือและประสานงานกับเจ้าหน้าที่ส่งเสริมกิจกรรมโครงการฯ เป็นอย่างดี	4.16	0.95	เห็นด้วย
7.	นำผลการดำเนินงานมาจัดทำสรุปเสนอต่อราษฎรในหมู่บ้านอย่างทั่วถึง	4.15	0.99	เห็นด้วย
8.	มีการกำหนดหน้าที่และแบ่งงานที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินโครงการฯ ให้กับคณะทำงานโครงการฯ ได้อย่างเหมาะสม	4.09	0.95	เห็นด้วย

ตาราง 7 (ต่อ)

การดำเนินงานกิจกรรม	$\bar{X}$	S.D	ระดับความคิดเห็น
9. คณะทำงานเข้าใจในหน้าที่และบทบาทของตนเองในการปฏิบัติงานในโครงการฯ	4.05	0.95	เห็นด้วย
10. มีการติดตามผลการปฏิบัติกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง	3.98	1.04	เห็นด้วย
11. ความเพียงพอของเอกสาร สื่อเทคโนโลยีในการดำเนินงานตามโครงการฯ อย่างเหมาะสม	3.78	1.09	เห็นด้วย
ค่าเฉลี่ยรวม	4.12		เห็นด้วย

จากตาราง 7 พบว่าผู้ให้ข้อมูลมีความคิดเห็นต่อปัจจัยการดำเนินโครงการหมู่บ้านตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ตามระเบียบขั้นตอน/การแบ่งหน้าที่ โดยรวมมีความเห็นด้วย (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.12) โดยผู้ให้ข้อมูลเห็นว่า หมู่บ้านมีการจัดประชุมโดยให้ราษฎรเข้ามามีส่วนร่วมในการสำรวจสภาพปัญหาและความต้องการโครงการฯ ได้อย่างทั่วถึง และมีประชาสัมพันธ์โครงการฯ ให้ราษฎรทราบอย่างทั่วถึง เห็นด้วยอย่างยิ่ง (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.32 4.25 ตามลำดับ) สำหรับผู้ให้ข้อมูลมีความคิดเห็นด้วยต่อปัจจัยด้านระเบียบขั้นตอน/การแบ่งหน้าที่ โดยเห็นว่า การแต่งตั้งคณะทำงานโครงการฯ มีความเหมาะสม มีการประชุมสร้างความเข้าใจกับราษฎรในการดำเนินโครงการฯ ได้อย่างเหมาะสมและทั่วถึง คณะทำงานโครงการฯ มีจำนวน 15 คนเพียงพอต่อการบริหารงานโครงการฯ คณะทำงานให้ความร่วมมือและประสานงานกับเจ้าหน้าที่ส่งเสริมกิจกรรมโครงการฯ เป็นอย่างดี นำผลการดำเนินงานมาจัดทำสรุปเสนอต่อราษฎรในหมู่บ้านอย่างทั่วถึง มีการกำหนดหน้าที่และแบ่งงานที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินโครงการฯ ให้กับคณะทำงานโครงการฯ ได้อย่างเหมาะสม คณะทำงานเข้าใจในหน้าที่และบทบาทของตนเองในการปฏิบัติงานในโครงการฯ มีการติดตามผลการปฏิบัติกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง ความเพียงพอของเอกสาร สื่อเทคโนโลยีในการดำเนินงานตามโครงการฯ อย่างเหมาะสม (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.20 4.19 4.18 4.16 4.15 4.09 4.05 3.98 และ 3.78 ตามลำดับ)

ตาราง 8 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลต่อปัจจัย
การดำเนินโครงการหมู่บ้านตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จำแนกการถาม
งบประมาณในการดำเนินงาน

การดำเนินงานกิจกรรม	$\bar{X}$	S.D	ระดับความคิดเห็น
1. งบประมาณดำเนินการมีความเหมาะสมกับจำนวนประชากรของหมู่บ้าน	3.15	1.45	ไม่แน่ใจ
2. ความเพียงพอของงบประมาณในการดำเนินโครงการฯ	3.00	1.56	ไม่แน่ใจ
ค่าเฉลี่ยรวม	3.07		ไม่แน่ใจ

จากตาราง 8 พบว่า ผู้ให้ข้อมูลมีความคิดเห็นต่อการดำเนินการดำเนินโครงการหมู่บ้านตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ตามงบประมาณในการดำเนินงาน โดยรวมยังไม่แน่ใจ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.07) โดยผู้ให้ข้อมูลในแบบสอบถามเห็นว่า ไม่แน่ใจในเรื่องงบประมาณดำเนินการมีความเหมาะสมกับจำนวนประชากรของหมู่บ้าน และความเพียงพอของงบประมาณในการดำเนินโครงการฯ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.15 และ 3.00 ตามลำดับ)

ตาราง 9 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลต่อปัญหา
การดำเนินกิจกรรมโครงการพัฒนาหมู่บ้านตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จำแนกตาม
รายการ

ปัญหาในการดำเนินกิจกรรม	$\bar{X}$	S.D	ระดับความคิดเห็น
1. งบประมาณสนับสนุนการทำโครงการยังไม่เพียงพอ	3.15	1.45	ไม่เห็นใจ
2. เห็นผลการดำเนินงานช้า	2.60	1.27	ไม่เห็นด้วย
3. มีการประชาสัมพันธ์น้อย	2.56	1.27	ไม่เห็นด้วย
4. ประชาชนขาดความเข้าใจขั้นตอนการดำเนินงานตามกิจกรรมโครงการฯ	2.53	1.25	ไม่เห็นด้วย
5. ขาดการประสานงานและตรวจติดตามอย่างต่อเนื่อง	2.39	1.20	ไม่เห็นด้วย
6. มีกิจกรรมอื่นๆ เข้ามาให้ราษฎรทำมากอยู่แล้ว	2.36	1.18	ไม่เห็นด้วย
7. ราษฎรในหมู่บ้านไม่ให้ความร่วมมือเพราะมองไม่เห็นความสำคัญ	2.13	1.15	ไม่เห็นด้วย
ค่าเฉลี่ยรวม	2.53		ไม่เห็นด้วย

จากตาราง 9 พบว่า ปัญหาในการดำเนินกิจกรรมโครงการพัฒนาหมู่บ้านตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลในพื้นที่ดำเนินโครงการฯ มีความคิดเห็นซึ่งไม่เห็นด้วยกับปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินงานตามโครงการฯ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.53) โดยเห็นว่า ปัญหาของกิจกรรมโครงการพัฒนาหมู่บ้านตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง คือ งบประมาณสนับสนุนการทำโครงการยังไม่เพียงพอ อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.15) ปัญหารองลงมาได้แก่ การเห็นผลการดำเนินงานช้า (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.60) มีการประชาสัมพันธ์น้อย (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.56) ประชาชนขาดความเข้าใจขั้นตอนการดำเนินงานตามกิจกรรมโครงการพัฒนาหมู่บ้านตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.53) ขาดการประสานงานและตรวจติดตามอย่างต่อเนื่อง (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.39) มีกิจกรรมอื่นๆ เข้ามาให้ราษฎรทำมากอยู่แล้ว (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.36) และราษฎรในหมู่บ้านไม่ให้ความร่วมมือเพราะมองไม่เห็นความสำคัญ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.13)

2.1 ความพึงพอใจของประชาชนในหมู่บ้านของผู้เข้าร่วมโครงการ

ในการวัดได้สร้างข้อคำถามในแต่ละองค์ประกอบ โดยให้ผู้ให้ข้อมูลเรียงลำดับความพึงพอใจในการดำเนินโครงการฯ โดยใช้ข้อมูลประเภทอันตรภาคชั้น (Interval scale) แบ่งเป็น 5 ระดับ ประกอบด้วย

ประชาชนมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด	ระดับคะแนน 5
ประชาชนมีความพึงพอใจในระดับมาก	ระดับคะแนน 4
ประชาชนมีความพึงพอใจในระดับปานกลาง	ระดับคะแนน 3
ประชาชนมีความพึงพอใจในระดับน้อย	ระดับคะแนน 2
ประชาชนมีความพึงพอใจในระดับน้อยที่สุด	ระดับคะแนน 1

การนำเสนอผลการวิจัยผู้วิจัยได้นำเสนอในรูปข้อความและตารางมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตาราง 10 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับความพึงพอใจของประชาชนในหมู่บ้านผู้เข้าร่วมโครงการพัฒนาหมู่บ้านตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงต่อผลการดำเนินงาน จำแนกตามรายการ

ความพึงพอใจในการดำเนินกิจกรรม	$\bar{X}$	S.D	ระดับความพึงพอใจ
1. ความพึงพอใจของกิจกรรมโครงการที่ทำให้ท่านรู้จักหน้าที่ในการเป็นสมาชิกที่ดีในหมู่บ้านตามโครงการฯ	4.24	0.83	มากที่สุด
2. ความพึงพอใจของท่านกับการทำงานเป็นทีมในโครงการฯ	4.23	0.87	มากที่สุด
3. ความพึงพอใจของท่านเมื่อดำเนินการกิจกรรมตามโครงการเสร็จสิ้นแล้ว	4.18	0.89	มาก
4. ความพึงพอใจของท่านกับการมีส่วนร่วมในกิจกรรม	4.18	0.94	มาก
5. ความพึงพอใจด้านความร่วมมือของราษฎรในหมู่บ้าน	4.15	0.92	มาก
6. ความพึงพอใจโดยรวมของท่านที่มีต่อโครงการฯ	4.15	0.93	มาก
7. ความพึงพอใจของท่านกับการเพิ่มรายได้ลดรายจ่ายในครอบครัว	4.00	1.01	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม	4.16		มาก

จากตาราง 10 พบว่า ความพึงพอใจของประชาชนต่อผลการดำเนินงานกิจกรรมโครงการฯ โดยรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.16) โดยความพึงพอใจในกิจกรรมโครงการฯ ประชาชนพึงพอใจกับกิจกรรมโครงการฯ ที่ทำให้รู้จักหน้าที่ในการเป็นสมาชิกที่ดีในหมู่บ้าน/ชุมชนอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.24) รองลงมาคือความพึงพอใจในกิจกรรมที่ทำให้เกิดการทำงานเป็นทีมในโครงการพัฒนาหมู่บ้านตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.23) อยู่ในระดับมากที่สุดเช่นกัน

สำหรับความพึงพอใจในส่วนของการมีส่วนร่วม (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.18) และความพึงพอใจเมื่อดำเนินการกิจกรรมตามโครงการฯ เสร็จสิ้นแล้ว (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.18) อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือความพึงพอใจโดยรวมของประชาชนที่มีต่อโครงการพัฒนาหมู่บ้านตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.15) ความพึงพอใจด้านความร่วมมือของราษฎรในหมู่บ้าน (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.15) และสุดท้ายความพึงพอใจของประชาชนกับการเพิ่มรายได้ ลดรายจ่ายในครอบครัว (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.00) ความพึงพอใจทั้ง 5 ประเด็นอยู่ในระดับมาก

ตอนที่ 3 การทดสอบสมมติฐานในการวิจัย

สมมติฐาน ผู้ร่วมโครงการมีความพึงพอใจต่อโครงการพัฒนาหมู่บ้าน/ชุมชนตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอยู่ในระดับมาก

สมมุติฐานทางสถิติ

$$H_0 : \mu < 3.41$$

$$H_1 : \mu \geq 3.41$$

สมมุติฐานทางการวิจัย

H_0 : ผู้ร่วมโครงการมีความพึงพอใจต่อโครงการพัฒนาหมู่บ้านตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงน้อยกว่าระดับมาก

H_1 : ผู้ร่วมโครงการมีความพึงพอใจต่อโครงการพัฒนาหมู่บ้านตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอยู่ในระดับมาก

ตาราง 11 แสดงความพึงพอใจต่อโครงการพัฒนาหมู่บ้านตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ความพึงพอใจต่อการดำเนินโครงการ	$\bar{X}$	S.D.	N	T-test	Sig.
1. ความพึงพอใจของท่านกับการมีส่วนร่วมในกิจกรรม	4.18	0.94	399	16.449	.000
2. ความพึงพอใจของท่านกับการทำงานเป็นทีมในโครงการพัฒนาหมู่บ้านตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	4.23	0.87	399	18.928	.000
3. ความพึงพอใจของท่านกับการเพิ่มรายได้ลดรายจ่ายในครอบครัว	4.00	1.01	399	11.599	.000
4. ความพึงพอใจโดยรวมของท่านที่มีต่อโครงการพัฒนาหมู่บ้านตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	4.15	0.93	399	15.833	.000
5. ความพึงพอใจด้านความร่วมมือของราษฎรในหมู่บ้าน	4.15	0.92	399	16.104	.000
6. ความพึงพอใจของกิจกรรมโครงการที่ทำให้ท่านรู้จักหน้าที่ในการเป็นสมาชิกที่ดีในหมู่บ้านตามโครงการ	4.24	0.83	399	19.997	.000
7. ความพึงพอใจของท่านเมื่อดำเนินการกิจกรรมตามโครงการเสร็จสิ้นแล้ว	4.18	0.90	399	17.091	.000
ภาพรวม	4.16	0.75	399	19.954	.000

จากตาราง 11 แสดงความพึงพอใจของผู้ร่วมโครงการต่อการดำเนินโครงการพัฒนาหมู่บ้านตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยมีคำถามเกี่ยวกับความพึงพอใจ ทั้งหมด 7 ข้อ ได้แก่ ความพึงพอใจเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในกิจกรรม ความพึงพอใจเกี่ยวกับการทำงานเป็นทีม ความพึงพอใจเกี่ยวกับการเพิ่มรายได้ ลดรายจ่ายในครอบครัว ความพึงพอใจโดยรวมเกี่ยวกับโครงการพัฒนาหมู่บ้านชุมชนตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ความพึงพอใจด้านความร่วมมือของราษฎร ความพึงพอใจในกิจกรรมโครงการ และความพึงพอใจเมื่อกิจกรรมตามโครงการเสร็จสิ้นแล้ว

จากการทดสอบ t-test พบว่าค่า Sig. น้อยกว่าค่าระดับนัยสำคัญ 0.05 ทุกข้อ แสดงว่าผู้ร่วมโครงการมีความพึงพอใจต่อโครงการพัฒนาหมู่บ้านตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอยู่ในระดับมากทุกข้อ

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของการดำเนินงานโครงการพัฒนาหมู่บ้านตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อต้องการทราบถึงปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน และต้องการทราบถึงความพึงพอใจของประชาชนที่ได้ดำเนินงานตามโครงการเสร็จสิ้นแล้ว โดยทำการพิจารณาผลการดำเนินงานผ่านความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่ดำเนินงานตามโครงการฯ จำนวน 60 หมู่บ้าน

โดยทำการศึกษาจากประชาชนในพื้นที่ที่ได้รับอนุมัติงบประมาณโครงการในอำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย จำนวน 400 คน รวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม ซึ่งแบบสอบถามประกอบด้วยคำถามแบบ Likert Scale คำถามแบบเลือกตอบและคำถามแบบปลายเปิด จากนั้นทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการสรุปได้ดังนี้

สรุปผลการวิจัย

ผลการศึกษาจากการใช้แบบสอบถามกับประชาชนที่ได้ดำเนินงานตามโครงการฯ

1. ผลการวิเคราะห์ลักษณะส่วนบุคคล ของผู้ให้ข้อมูลที่ได้ดำเนินงานตามโครงการฯ
อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย

พบว่า ผู้ให้ข้อมูล ทั้งเพศชายและเพศหญิงที่ตอบแบบสอบถามคิดเป็นร้อยละ 57 และ 43 ตามลำดับ โดยส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 36-45 ปี และอายุ 45 ปีขึ้นไป และจบการศึกษาระดับประถมศึกษา ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรวม โครงการที่เสนอดำเนินการส่วนใหญ่เลือกดำเนินโครงการเกี่ยวกับด้านการเกษตร

2. ผลการดำเนินงานโครงการซึ่งศึกษาความคิดเห็นของประชาชนต่อปัจจัยการดำเนินโครงการ ประกอบด้วย สภาพแวดล้อมทั่วไป วัตถุประสงค์ ระเบียบขั้นตอน/การแบ่งหน้าที่ และงบประมาณ รวมทั้งปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินโครงการ และความพึงพอใจของประชาชนที่ได้ดำเนินงานตามโครงการเสร็จสิ้นแล้ว ได้ดังนี้

2.1 ปัจจัยการดำเนินงานโดยรวมมีความเหมาะสมโดยมีความเห็นด้วย แยกเป็นด้านสภาพแวดล้อมทั่วไป ผู้ให้ข้อมูลมีความเห็นด้วยอย่างยิ่งว่าสภาพแวดล้อมทั่วไป (ค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.23) ซึ่งพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีความเห็นด้วยอย่างยิ่งมีจำนวน 2 ข้อ คือ โครงการมีความสำคัญและความจำเป็นต่อหมู่บ้าน และโครงการมีความเหมาะสมกับสถานการณ์ในปัจจุบัน

ด้านวัตถุประสงค์ โดยรวมแล้วผู้ให้ข้อมูลมีความเห็นด้วยกับด้านวัตถุประสงค์ (ค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.11) ซึ่งพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีความเห็นด้วยอย่างยิ่งมี 2 ข้อ คือ โครงการทำให้ประชาชนพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ก่อให้เกิดการสร้างงาน สร้างรายได้ ลดรายจ่าย เพิ่มผลผลิตได้อย่างแท้จริง และโครงการเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาหมู่บ้านได้อย่างแท้จริง

ด้านระเบียบขั้นตอน โดยรวมแล้วผู้ให้ข้อมูลมีความเห็นด้วยกับระเบียบ/ขั้นตอน (ค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.12) ซึ่งพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีความเห็นด้วยอย่างยิ่งมีจำนวน 2 ข้อ คือ หมู่บ้านมีการจัดประชุมโดยให้ราษฎรเข้ามามีส่วนร่วมในการสำรวจสภาพปัญหาและความต้องการโครงการได้อย่างทั่วถึง และมีการประชาสัมพันธ์โครงการให้ราษฎรทราบอย่างทั่วถึง

ด้านงบประมาณ โดยรวมแล้วผู้ให้ข้อมูลมีความไม่แน่ใจในด้านการงบประมาณ (ค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 3.07)

2.2 ด้านปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินโครงการ ผู้ให้ข้อมูลไม่เห็นด้วยว่ามีปัญหาเกิดขึ้นระหว่างการดำเนินงานตามโครงการฯ (ค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 2.53) แต่ยังคงให้ความสำคัญ 2 ข้อ คือ งบประมาณสนับสนุนการทำโครงการยังไม่เพียงพอ และเห็นผลการดำเนินงานช้า

2.3 ด้านความพึงพอใจของประชาชนที่ได้ดำเนินงานตามโครงการเสร็จสิ้นแล้ว ผู้ให้ข้อมูลมีความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.16) ซึ่งพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีความคิดเห็นในระดับมากที่สุด 2 ข้อ คือ มีความพึงพอใจต่อกิจกรรมโครงการที่ทำให้รู้จักหน้าที่ในการเป็นสมาชิกที่ดีในหมู่บ้านตามโครงการ และความพึงพอใจต่อการทำงานเป็นทีม

3. สรุปการทดสอบสมมุติฐานการวิจัย พบว่า

สมมุติฐาน ผู้ร่วมโครงการมีความพึงพอใจต่อโครงการพัฒนาหมู่บ้านตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอยู่ในระดับมากทุกข้อ

อภิปรายผล

ผลการศึกษาจากการใช้แบบสอบถามกับประชาชนที่ได้ดำเนินงานตามโครงการฯ

1. ผลการวิเคราะห์ลักษณะส่วนบุคคลของผู้ให้ข้อมูลที่ได้ดำเนินงานตามโครงการฯ อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย

พบว่า ผู้ให้ข้อมูล ทั้งเพศชายและเพศหญิงที่ตอบแบบสอบถามคิดเป็นร้อยละ 57 และ 43 ตามลำดับ และมีอาชีพเกษตรกรรมเป็นส่วนใหญ่คิดเป็นร้อยละ 62.3 ซึ่งสอดคล้องกับประเภทโครงการที่โดยส่วนใหญ่เป็นโครงการประเภทด้านการเกษตร คิดเป็นร้อยละ 46.3 ส่วนประเภทโครงการอีก 4 ด้านเป็นโครงการฯ ที่สนับสนุนการประกอบอาชีพและส่งเสริมในชีวิตประจำวันซึ่งก็คือ ด้านการเลี้ยงสัตว์ การปรับปรุงสาธารณูปโภค การพัฒนาอาชีพ และการฟื้นฟูสภาพแวดล้อมของหมู่บ้าน สามารถสรุปได้ว่าการเลือกเสนอโครงการฯ และทำโครงการฯ ของประชาชนในแต่ละหมู่บ้านจะเลือกโครงการที่มีความสอดคล้องกับอาชีพหลักของครอบครัวเป็นส่วนใหญ่

สำหรับระดับการศึกษา พบว่าโดยส่วนใหญ่อยู่ในระดับประถมศึกษาซึ่งก็สอดคล้องกับช่วงอายุที่ผู้ให้ข้อมูลอยู่ในวัยกลางคนอายุระหว่าง 36-45 ปี และอายุมากกว่า 45 ปีขึ้นไป ซึ่งโดยส่วนใหญ่แล้วมีอาชีพที่แน่นอน สำหรับช่วงอายุระหว่าง 26-35 ปี และอายุต่ำกว่า 25 ปี ยังอยู่ในวัยที่กำลังศึกษาและกำลังหางานทำ และยังคงประกอบอาชีพที่ไม่มั่นคง

2. ผลการดำเนินงานโครงการศึกษาระดับความคิดเห็นของประชาชนว่าปัจจัยมีความสำคัญต่อการปัจจัยการดำเนินงานประกอบด้วย สภาพแวดล้อมทั่วไป วัตถุประสงค์ ระเบียบขั้นตอน/การแบ่งหน้าที่ และงบประมาณ สามารถอภิปรายได้ดังนี้

ด้านปัจจัยของการดำเนินโครงการพัฒนาหมู่บ้านตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง พบว่าผู้ร่วมโครงการอำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย มีความคิดเห็นว่าปัจจัยการดำเนินโครงการพัฒนาหมู่บ้านตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ได้แก่ สภาพแวดล้อมทั่วไป ซึ่งสอดคล้องกับรายงานการประเมินผลโครงการพัฒนาอาชีพของกระทรวงมหาดไทย (2539) ที่พบว่า การดำเนินการกิจกรรมพัฒนาอาชีพมีความเหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น แต่ยังคงต้องได้รับการสนับสนุนและปรับปรุงเพิ่มเติมในบางเรื่อง เพื่อให้กิจกรรมมีความเหมาะสมมากยิ่งขึ้น เช่นเดียวกับวัตถุประสงค์โครงการ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษา เรื่องการประเมินโครงการพัฒนาทักษะการดำรงชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนไขววนิทยาของสมศักดิ์ นาสล (2552: ระบบออนไลน์)

economic_king80.htm) พบว่าผู้เกี่ยวข้องกับการโครงการมีความเห็นว่าวัตถุประสงค์โครงการพัฒนาทักษะการดำรงชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนไชยวานวิทยามีความสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 9 และ 10 อยู่ในระดับมาก สำหรับระเบียบขั้นตอน/การแบ่งหน้าที่ มีการประชาสัมพันธ์โครงการฯ ให้ราษฎรทราบ มีการแต่งตั้งคณะทำงานของโครงการฯ กำหนดหน้าที่และแบ่งการทำงานอย่างเหมาะสมตามความถนัดของคณะกรรมการโครงการฯ ที่ได้แต่งตั้งขึ้นเช่นเดียวกับการศึกษาของ วาทีณี ภาวสุทธิกุล (2549) ได้ทำการศึกษารื่องการประเมินผลโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์: กรณีศึกษากลุ่มหัตถกรรมตีแผ่นแร่ตกแต่งไม้ตำบลสันกำแพง ซึ่งทางกลุ่มสมาชิกได้มีการคัดเลือกและแต่งตั้งประธาน รองประธาน เற்றுณิก เลขาธุการ กรรมการกลุ่ม เพื่อทำหน้าที่ประสานงานกับหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน อีกทั้งมีหน้าที่ในการกำหนดแผนงานโดยนำข้อมูลที่ได้จากสมาชิมากำหนดแผนขั้นตอน และวิธีปฏิบัติงาน ตลอดจนการดำเนินโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์สามารถสร้างงาน สร้างรายได้ให้แก่สมาชิกในระดับปานกลาง โดยที่การศึกษาในครั้งนี้มีประชาชนไม่เห็นด้วยในด้านงบประมาณในการดำเนินงาน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของหลายโครงการที่ได้มีการดำเนินการที่พบว่าส่วนใหญ่ไม่เห็นด้วยกับการจัดสรรงบประมาณลงไปสู่พื้นที่ของหลาย ๆ จังหวัด ดังผลงานวิจัยของปิยะรัตน์ จงปิยะเลิศ (2546) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การประเมินโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์: กรณีศึกษาตำบลต้นเปา อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษาพบว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐและสมาชิกกลุ่มฯ ขาดความเข้าใจลึกซึ้งในแนวคิด หลักการ และวัตถุประสงค์โครงการ ตลอดจนปัญหาด้านงบประมาณ เนื่องจากกลุ่มฯยังเป็นที่พึ่งของตัวเองไม่ได้ ต้องร้องขอความช่วยเหลือจากรัฐเกือบทุกด้าน

อีกทั้ง ประชาชนผู้ร่วมโครงการฯ มีระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารจัดการอยู่ในระดับมาก โดยหากพิจารณาในแต่ละด้านปรากฏว่า โครงการฯ มีการกำหนดวัตถุประสงค์ในการดำเนินงานอย่างชัดเจน และคณะทำงานมีความสามารถในการบริหารจัดการอยู่ในระดับเป็นที่น่าสนใจ เช่นเดียวกับการปฏิบัติตามขั้นตอนและการแบ่งหน้าที่เพื่อการบริหารจัดการและมีการปฏิบัติตามขั้นตอนซึ่งให้ความสำคัญอยู่ในระดับมาก การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานในหมู่บ้าน การแสดงความคิดเห็นในที่ประชุมกลุ่มจนถึงขั้นที่ความคิดเห็นนั้นได้รับการยอมรับให้นำไปปฏิบัติ และความสามารถในการดำเนินงานจนบรรลุเป้าหมายได้โดยยังไม่ต้องการความช่วยเหลือจากภายนอกกลุ่ม อยู่ในระดับมาก เป็นการสร้างภูมิคุ้มกันให้ชุมชนในระดับหนึ่ง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงที่มีจุดเน้นอยู่ที่การมีภูมิคุ้มกัน เนื่องจากการมีภูมิคุ้มกันที่ดีจะช่วยให้กิจการดำรงอยู่ได้ในลักษณะไม่เสี่ยงมากจนเกินไปทำให้ไม่ได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ที่ไม่อาจคาดเดาล่วงหน้าได้

หรือถ้าหากได้รับผลกระทบก็จะสามารถฟื้นตัวได้ในเวลารวดเร็วพอสมควร โดยที่การจะมีภูมิคุ้มกันได้นั้นจำเป็นจะต้องมาจากการพึ่งตนเองให้ได้เป็นส่วนใหญ่ หมายถึง ใช้ทรัพยากรที่มีอยู่เอง หรือหาได้ง่ายในท้องถิ่นให้มากที่สุด ใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมที่สามารถจัดการได้หรือควบคุมได้ หรือมีทุนของตัวเองเป็นส่วนใหญ่ ไม่ว่าจะเป็นทุนมนุษย์ ซึ่งก็เป็นสติปัญญาประกอบกับความสามารถส่วนบุคคล ทุนทางสังคมและวัฒนธรรม การช่วยเหลือเกื้อกูลและร่วมมือกัน ทุนที่เป็นทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทุนทางกายภาพที่มนุษย์เป็นผู้สร้างขึ้น แต่ยังมีบางส่วนที่ไม่สอดคล้องกับแนวคิดนี้ ก็คือ เงินทุน ซึ่งรัฐบาลยังต้องเป็นผู้สนับสนุนไว้ในเบื้องต้นและหมู่บ้านนำไปต่อยอดดำเนินการเองตามคู่มือ สำหรับความพอประมาณ ประชาชนยังคงต้องพึ่งเจ้าหน้าที่ให้ช่วยส่งเสริม แนะนำ อาทิ โครงการผลิตปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพ โครงการคำแนะนำจากเจ้าหน้าที่เกษตรประจำอำเภอ อย่างไรก็ตามเป็นการเริ่มต้นของวิคิดและแก้ไขปัญหาได้เอง ส่งผลให้โครงการฯ สามารถดำเนินการต่อและประสบผลสำเร็จ นั่นก็คือ ความมีเหตุผลตามความหมายของเศรษฐกิจพอเพียง

ฉะนั้นในด้านความเข้มแข็งของชุมชนและการพึ่งตนเอง จึงมีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับสูง ได้แก่ การทำให้ชุมชนเห็นความสำคัญและเกิดความหวงแหนในภูมิปัญญาท้องถิ่น กระตุ้นให้เกิดกระบวนการเรียนรู้และการพัฒนาความรู้ในการผลิตใช้เองกินเองในชุมชน เกิดการรวมกลุ่มเพื่อดูแลผลประโยชน์ ทำให้เกิดความสามัคคีและความร่วมมือในหมู่บ้าน ส่วนประเด็นที่ประสบผลสำเร็จในระดับปานกลางคือ การมีส่วนร่วมในการเสนอแนะวิธีแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นในชุมชน การใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างคุ้มค่า และมีประเด็นที่ยังประสบผลสำเร็จในระดับต่ำได้แก่ความร่วมมือกันระหว่างกลุ่มต่างๆ ในลักษณะเครือข่ายชุมชน ซึ่งให้เห็นว่า โครงการฯ มีส่วนกระตุ้นให้เกิดการเปลี่ยนแปลงกระบวนการคิดของคนในชุมชนบ้าง แม้จะยังไม่ถึงขั้นที่ทำให้เกิดการปฏิบัติที่ชัดเจนเป็นรูปธรรม

ปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานกิจกรรมโครงการฯ

1. ภาวะผู้นำ เป็นการสร้างผู้นำและฝึกฝนการบริหารจัดการ โดยเป็นการสร้างผู้นำแบบ ฉันทานุมัติ/ความเห็นพ้อง (Consultative manager) ผู้นำแบบนี้จะเปิดให้อภิปรายปัญหาอย่างกว้างขวาง (ปัจจัยนำเข้าด้านข้อมูล) และในเวลาเดียวกันกระตุ้นให้สมาชิกทั้งกลุ่มตัดสินใจปัญหานั้น

2. การมีส่วนร่วมของประชาชนในหมู่บ้าน จากผลการศึกษาพบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการคัดเลือกโครงการตามระเบียบขั้นตอนที่ได้กำหนดไว้ในคู่มือ เป็นการฝึกปฏิบัติจริงถึงแม้ว่าจะได้ผลและไม่ได้ผลในบางหมู่บ้าน โดยกำหนดให้มีการจัดประชุมประชาคมแจ้งให้

ราษฎรในหมู่บ้านมาร่วมประชุมเพื่อรับรู้รายละเอียดเกี่ยวกับโครงการ และร่วมกันเสนอ
คณะทำงานที่มีความรู้และคนในหมู่บ้านยอมรับเพื่อดำเนินการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ สุดท้ายก็ร่วมกัน
เสนอโครงการที่ต้องการและเข้าหลักเกณฑ์ตามแนวทางที่รัฐบาลกำหนดไว้ ซึ่งตระหนักถึง
บทบาทของทุกคนต่อความสำเร็จของโครงการฯ และช่วยสร้างความเข้าใจให้หมู่บ้านมีความเห็น
สอดคล้องกัน ซึ่งเป็นส่วนที่ทำให้โครงการประสบความสำเร็จ โดยเฉพาะที่ให้ประชาชนเป็น
ผู้ปฏิบัติงานโครงการและเข้าร่วมทำการตัดสินใจในการดำเนินงานของโครงการที่เป็นการตัดสินใจ
ภายใน

3. การวางแผน จากผลการศึกษาพบว่า การมีแผนงานทำให้ประชาชนมีการรับรู้
และตื่นตัว ดังแสดงในแบบสอบถามที่ประชาชนคิดเห็นว่า มีการประชาสัมพันธ์ในระดับที่ดี
เพราะแผนงานถูกวางไว้เป็นขั้นตอนตามคู่มือโครงการฯ ซึ่งมีการระบุจำนวน ตำแหน่ง
งบประมาณ ระเบียบวิธีขั้นตอนที่ชัดเจนและเพียงพอ โดยมีการประชุมในพื้นที่ทุกคนมาระดม
ความคิดในการปฏิบัติตามแผน โดยผู้ใหญ่บ้านเป็นผู้นำไปแจ้งกับสมาชิกในหมู่บ้าน พร้อมนำไป
ประกาศเพื่อนัดการประชุมก่อนล่วงหน้า 3 วัน ซึ่งการประชาสัมพันธ์แผนงานและการวางแผน
งานโดยให้ประชาชนมีส่วนร่วมนี้ เป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้โครงการประสบความสำเร็จ

4. ทีมงานจากผลการศึกษาพบว่า การแต่งตั้งคณะทำงานซึ่งประกอบด้วย
ประธานโครงการ รองประธาน เลขานุการ เสรฐฤทธิ ฝ่ายตรวจสอบ ประชาสัมพันธ์ และตัวแทน
ประชาชน มีความเหมาะสมและเพียงพอต่อการปฏิบัติงาน(ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญใน
ระดับมาก) การแต่งตั้งประธานคณะทำงานโครงการมีความจำเป็นในการทำกิจกรรม เพราะการ
ทำงานเป็นกลุ่มต้องมีการกำหนดตำแหน่งในทีมงาน และตำแหน่งที่สำคัญก็คือ ประธานเพราะตัว
ประธานสามารถใช้ภาวะผู้นำของตนเองที่มีอยู่ ใช้คำสั่ง ชูใจ และเสนอแนะให้ทีมงานปฏิบัติและ
ดำเนินกิจกรรมตามแผนงาน มีการติดต่อประสานงานกันมากขึ้นภายในทีม ส่งผลให้เกิดการ
สื่อสารในหมู่บ้านดีขึ้น

ปัจจัยอื่นๆ ที่เอื้อต่อความสำเร็จของโครงการฯ

1. การติดต่อประสานงานของเจ้าหน้าที่คอยติดตามคณะทำงานให้ดำเนินการตาม
แผนงานเป็นระยะๆ

2. การคัดเลือกโครงการของหมู่บ้านที่มีความสอดคล้องกับอาชีพหลัก จึงเป็นเรื่อง
ง่ายที่จะดำเนินงานตามโครงการได้เลขหลังจากที่ได้รับอนุมัติเงินตามโครงการ

3. บุคคลที่มีบทบาทในความสำเร็จคือ ผู้นำหมู่บ้านคือ ผู้ใหญ่บ้าน จะเป็นบุคคล
ที่คอยประสานงานระหว่างเจ้าหน้าที่กับคณะทำงานของหมู่บ้าน คอยแจ้งข่าวสารให้ลูกบ้านทราบ

เกี่ยวกับโครงการ เนื่องจากในทุกเดือนกำหนดให้มีการประชุมประจำเดือนระหว่างข้าราชการ ส่วนราชการในอำเภอแม่สรวยกับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยฯ ฯลฯ เพื่อแจ้งข้อราชการ ข่าวสาร ระเบียบต่างๆ รับทราบทุกๆ เดือน

ปัญหาในการดำเนินกิจกรรม โครงการพัฒนาหมู่บ้านตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

เกี่ยวกับความคิดเห็นว่าปัญหามีความสำคัญในการดำเนินกิจกรรม โครงการพัฒนาหมู่บ้าน พบว่าประชากรมีความเห็นเกี่ยวกับการดำเนิน โครงการพัฒนาหมู่บ้านตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงว่ามีปัญหาอยู่ในระดับน้อยทุกข้อ ได้แก่ เห็นผลการดำเนินการช้า มีการประชาสัมพันธ์น้อย ประชาชนขาดความเข้าใจในขั้นตอนการดำเนินงานตามกิจกรรม ราษฎรไม่ให้ความร่วมมือเพราะมองไม่เห็นความสำคัญประกอบกับมีกิจกรรมอื่น ๆ ที่ต้องรับผิดชอบมากกว่า จึงทำให้ขาดการประสานงานและตรวจติดตามอย่างต่อเนื่อง ยกเว้นงบประมาณสนับสนุนในการดำเนินโครงการมีไม่เพียงพอ สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ เจริญยศ ดวงอินทร์ ได้ทำการประเมินโครงการการกระจายอุตสาหกรรมสู่ชนบท โดยใช้กรณีศึกษาเฉพาะศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 3 จังหวัดพิจิตร พบปัญหาทางด้านประชาสัมพันธ์โครงการซึ่งยังไม่สามารถทำให้ผู้ประกอบการ และราษฎรเข้าใจถึงแผนการดำเนินงานของโครงการ รูปแบบการดำเนินงานก็ยังไม่มีการปฏิบัติงานที่ชัดเจน ฝ่ายผู้ประกอบการและราษฎรในท้องถิ่นก็ยังขาดความรู้ความสามารถในการบริหารจัดการ และการดำเนินงานตามกิจกรรมและเป้าหมายของโครงการ ซึ่งสิ่งเหล่านี้ ถ้าหากไม่ได้รับการแก้ไขจากบุคลากรหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในอนาคตโครงการฯ ก็จะไม่ได้รับความร่วมมือจากราษฎรแน่นอนซึ่งเป็นผลกระทบในระยะสั้น แต่ในระยะยาวหากการติดต่อประสานงาน และการมีส่วนร่วมของราษฎรในพื้นที่เป็นไปอย่างไม่ต่อเนื่องแล้ว นอกจากเห็นผลการดำเนินงานช้า ก็จะทำให้รัฐบาลสูญเสียงบประมาณเพิ่มมากขึ้นทั้งการตรวจติดตามโครงการเดิม และการขยายกรอบการทำงานในโครงการใหม่ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของราษฎรในพื้นที่ อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย ซึ่งปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้จึงต้องได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วน โดยเน้นการศึกษาความต้องการของราษฎรแต่ละตำบลว่าปัญหาการดำเนินโครงการมีอะไรบ้างที่ต้องได้รับการแก้ไขจากทีมเจ้าหน้าที่ควบคู่ไปกับการศึกษาความต้องการขยายกรอบการดำเนินโครงการจากเดิมหรือไม่ ให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการวางแผนการบริหารจัดการ โดยอาศัยข้อเท็จจริงจากประชาชนที่เข้าร่วมโครงการอยู่ก่อนแล้ว เพื่อหาทางป้องกันและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งเจ้าหน้าที่ของโครงการต้องแสดงให้เห็นถึงศักยภาพและบทบาทการเป็นผู้นำที่สามารถพึ่งพาได้ ตลอดจนความจริงใจที่จะแก้ไขปัญหาก็ได้รับทราบจากประชาชนอย่างแท้จริง

3. การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐาน

เกี่ยวกับระดับความพึงพอใจต่อโครงการพัฒนาหมู่บ้านตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง พบว่าประชากรมีระดับความพึงพอใจต่อโครงการอยู่ในระดับมากทุกข้อ ได้แก่ ลักษณะกิจกรรมในโครงการ การมีส่วนร่วมในกิจกรรม การทำงานเป็นทีม การเพิ่มรายได้ ลดรายจ่าย การให้ความร่วมมือของราษฎร และความพึงพอใจโดยรวมต่อโครงการ ตลอดจนความพึงพอใจเมื่อดำเนินการกิจกรรมเสร็จสิ้นแล้ว สอดคล้องกับผลการศึกษาของวาทีณี ภาวสุทธิกุล (2549) ได้ทำการประเมินผลโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์: กรณีศึกษากลุ่มหัตถกรรมตีแผ่นแร่ตกแต่งไม้ ตำบลสันกำแพง พบว่า การดำเนินโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์สามารถสร้างงาน สร้างรายได้ให้แก่สมาชิกในระดับปานกลาง เนื่องจาก โครงการฯ ที่ได้ดำเนินมาระยะหนึ่งทำให้มีการจ้างงานหรือการเพิ่มการผลิตมากขึ้น และสามารถสร้างความเข้มแข็งของชุมชนและการพึ่งตนเองได้ในระดับมาก เนื่องจากทำให้ชุมชนเห็นความสำคัญและเกิดความรัก ห่วงเห่นในภูมิปัญญาท้องถิ่น กระตุ้นให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน และการพัฒนาความรู้ในการผลิตแผ่นแร่ตกแต่งไม้ ส่วนปัจจัยด้านการบริหารมีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ในระดับค่อนข้างสูง โดยการเปิดโอกาสให้สมาชิกกลุ่มทุกคนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน แสดงความคิดเห็นและร่วมแก้ไขปัญหามา ย่อมทำให้การดำเนินโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ประสบผลสำเร็จมากยิ่งขึ้น เช่นเดียวกันหากจะทำให้โครงการพัฒนาหมู่บ้าน/ชุมชนตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงประสบผลสำเร็จและมีความยั่งยืน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต้องทำให้ประชาชนในพื้นที่รู้สึกถึงการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโครงการ โดยเน้นการทำงานเป็นทีมเพื่อกระตุ้นให้ราษฎรรู้สึกอยากร่วมมือกันเพื่อดำเนินกิจกรรม สอดคล้องกับทฤษฎีของเทอร์เนอร์ (Turner, 1993) ที่กล่าวว่าในการดำเนินงานอย่างใดอย่างหนึ่งเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ต้องเกี่ยวข้องกับคนในทุกส่วนขององค์การ

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารโครงการ

ข้อเสนอแนะสำหรับโครงการฯ เป็นสิ่งที่ประชาชนในหมู่บ้านมีความต้องการให้รัฐบาลดำเนินการหรือเข้ามาแก้ไขมากที่สุด คือ

1. การจัดสรรงบประมาณเพิ่มขึ้นจากเดิม

1.1 เพื่อพัฒนางานในระบบให้มีความต่อเนื่อง โดยพึงระวังถึงความต่อเนื่องในการเบิก-จ่ายงบประมาณ

1.2 เพื่อให้การดำเนินโครงการเป็นไปอย่างราบรื่น

1.3 เพื่อให้ราษฎรในพื้นที่ที่ได้รับจัดสรรงบประมาณได้รับประโยชน์จากการดำเนินงานตามโครงการได้อย่างทั่วถึง โดยเฉพาะในพื้นที่อำเภอแม่สรวย มีกลุ่มบุคคลผู้ไม่มีสถานะทางทะเบียนราษฎร (คนต่างด้าว คนไร้สัญชาติ) เข้ามาอาศัยอยู่ในพื้นที่ทำให้งบประมาณที่จัดสรรให้ตามเกณฑ์ของจำนวนประชากรตามทะเบียนราษฎรยังไม่ทั่วถึง

2. การสนับสนุนโครงการอย่างต่อเนื่องและจัดทีมผู้เชี่ยวชาญสำรวจปัญหาในพื้นที่จัดทำโครงการฯ เพื่อหาทางช่วยเหลือหรือป้องกันปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้น

3. ขยายกรอบการเสนอโครงการให้กว้างขึ้น ครอบคลุมลักษณะอาชีพ และพื้นที่ของชุมชน โดยอาศัยการศึกษาความต้องการจากประชาชนในพื้นที่ก่อนที่จะมีการจัดสรรงบประมาณให้แต่ละพื้นที่ ควรสำรวจความเหมาะสมระหว่างพื้นที่กับลักษณะของโครงการให้มีความสัมพันธ์กัน

4. จัดทีมเจ้าหน้าที่สำหรับให้คำแนะนำในการดำเนินโครงการ โดยเฉพาะโครงการที่ประชาชนมีความต้องการให้ช่วยเหลืออย่างเร่งด่วน เช่น การอบรมความรู้ในการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรอย่างถูกวิธี การบริหารจัดการผลผลิตในระบบอย่างมีประสิทธิภาพ แก้ไขปัญหาผลผลิตล้นตลาด

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

ศึกษาเชิงเปรียบเทียบระหว่างพื้นที่ที่มีลักษณะแตกต่างกัน เพื่อนำเสนอข้อมูลที่เป็นความเหมือนและความแตกต่างของโครงการที่มีสภาพแวดล้อม วัฒนธรรมที่แตกต่างกันว่าแนวทางการดำเนินงานเป็นอย่างไร ประสพผลสำเร็จเท่าเทียมกันหรือไม่

บรรณานุกรม

กรมการปกครองกระทรวงมหาดไทย. 2550. สำนักงานพัฒนาหมู่บ้าน/ชุมชนตามแนวปรัชญา.

เศรษฐกิจพอเพียง. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา www.dopa.go.th/dopanew/index.php
(15 พฤศจิกายน 2550).

กระทรวงมหาดไทย. 2539. รายงานการประเมินผลโครงการพัฒนาอาชีพของกระทรวงมหาดไทย.

[ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา www.moi.go.th/portal/page?_pageid= (15 พฤศจิกายน 2550).

กัลยา วาณิชขันธ์บัญชา. 2544. การวิเคราะห์สถิติ: สถิติเพื่อการบริหารและวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 6.

กรุงเทพฯ: ภาควิชาสถิติ คณะพาณิชยศาสตร์การบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

กิตติพร ปัญญาภิญโญผล. 2527. การประเมินผลทางการศึกษา: หลักการและปฏิบัติ.

ภาควิชาประเมินผลและวิจัยการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

จำเนียร สุขหลาย และสุชีพร รัตสาร . 2523. แนวคิดและแบบจำลองการประเมินโครงการ.

กรุงเทพฯ: คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ชัยวัฒน์ มัจฉาธิคุณ. 2543. การประเมินผลนโยบายกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาในโรงเรียน

มัธยมศึกษาตอนปลาย จังหวัดเชียงใหม่. เชียงใหม่: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท,
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ทวีป ศิริวิศรี. 2544. การวางแผนพัฒนาและประเมินโครงการ. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุน

สนับสนุนงานวิจัย (สกว.).

นิตยา ไชยชนะ. 2547. การประเมินโครงการฝึกอบรมหลักสูตรเสริมสร้างผู้ประกอบการใหม่ของ

คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. เชียงใหม่: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท,
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

นิตา ชูโต. 2527. การประเมินโครงการ. กรุงเทพฯ: ธรรมสารการพิมพ์.

บุญธรรม จิตตอนันต์. 2540. การวิจัยทางสังคมศาสตร์. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ประทุม รอดประเสริฐ. 2529. การบริหารโครงการ. กรุงเทพฯ: เนติกุลการพิมพ์.

ประสิทธิ์ ดงยิ่งศิริ. 2527. การวิเคราะห์และประเมินโครงการ. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.

ประเสริฐ หอมดี. 2532. การประเมินโครงการส่งเสริมคุณภาพชีวิต (สคช.) ของศูนย์การศึกษานอก

โรงเรียนจังหวัดอุบลราชธานี ปีงบประมาณ 2531. เชียงใหม่: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท,
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

- ปิยะรัตน์ จงปิยะเลิศ. 2546. การประเมินโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์: กรณีศึกษาตำบลต้นเปา อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่. เชียงใหม่: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ไพฑูรย์ พรหมเสนา. 2545. การประเมินผลโครงการกิจกรรม 5ส ของศูนย์ควบคุมการบิน เชียงใหม่. เชียงใหม่: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ไพศาล หวังพานิช. 2526. การวัดผลการศึกษา. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- มนู สมเพชร. 2545. สถิติวิเคราะห์ด้วยโปรแกรม SPSS. เชียงราย: คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สถาบันราชภัฏเชียงราย.
- มยุรี อนุมานราชชน. 2539. รายงานการประเมินผลโครงการพัฒนาอาชีพของกระทรวงมหาดไทย ส่วนนโยบายเศรษฐกิจและสังคม. กรุงเทพฯ: สำนักนโยบายและแผน สำนักงาน ปลัดกระทรวงมหาดไทยกระทรวงมหาดไทย.
- _____. 2543. การบริหารโครงการ. เชียงใหม่: โรงพิมพ์ดาว.
- เยาวดี วิบูลย์ศรี. 2540. การวัดผลและการสร้างแบบสอบผลสัมฤทธิ์. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วัลลภ พลอยทับทิม. 2535. ประเมินโครงการพัฒนาสตรี: กรณีศึกษาศูนย์ส่งเสริมและ ฝึกอบรมสตรีภาคเหนือ. เชียงใหม่: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- วาทินี ภาวสุทธิกุล. 2549. การประเมินผลโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์: กรณีศึกษา กลุ่มหัตถกรรมตีแผ่นแร่ตักแต่งไม้ ตำบลสันกำแพง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่. เชียงใหม่: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ศาลากลางจังหวัดเชียงราย. 2550. สรุปการจัดสรรงบประมาณ. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา www.chiangrailocal.go.th/new/news_all.php?type (12 พฤศจิกายน 2550).
- _____. 2551. แสดงการอนุมัติและโอนเงินงบประมาณพื้นที่จังหวัดเชียงราย. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา <http://www.chiangrai.go.th> (7 มกราคม 2551).
- สงวน สิทธิเลิศอรุณ. 2526. จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ: อักษรบัณฑิต.
- สมศักดิ์ นาสล. 2552ก. ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา http://www.inspect9.moe.go.th/economic_king80.htm (10 มกราคม 2552).
- _____. 2552ข. การประเมินโครงการพัฒนาทักษะการดำรงชีวิตตามแนวปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนไชยวานวิทยา. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา http://sutida.im.kroobannok.com/board_view.php?b_id=5957&bcid_id=16 (10 มกราคม 2552).

- สมหวัง พิธิยานุวัฒน์. 2535. **รวมบทความการประเมินโครงการ**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2545. **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 พ.ศ. 2545 - 2549**. กรุงเทพฯ: สำนักนายกรัฐมนตรี.
- _____. 2546. **แผน 9 ฉบับประชาชน**. กรุงเทพฯ: บริษัทศรีเมืองการพิมพ์.
- _____. 2549. **แนวคิดและปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง**. กรุงเทพฯ: สำนักนายกรัฐมนตรี.
- _____. 2550. **ประกาศคณะกรรมการพัฒนาหมู่บ้าน/ชุมชนตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง**. กรุงเทพฯ: ธรรมสารการพิมพ์.
- สำนักงานพัฒนาหมู่บ้าน/ชุมชนตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง. 2550. **โครงการพัฒนาหมู่บ้าน/ชุมชนตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง**. กรุงเทพฯ: สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี.
- _____. 2551ก. **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8**. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา <http://www.nesdb.go.th/Default.aspx?tabid=90> (4 มิถุนายน 2551).
- _____. 2551ข. **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9**. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา <http://www.nesdb.go.th/Default.aspx?tabid=91> (4 มิถุนายน 2551).
- _____. 2551ค. **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10**. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา <http://www.nesdb.go.th/Default.aspx?tabid=139> (5 มิถุนายน 2551).
- สำราญ บุญมั่น. 2535. **ความสอดคล้องของกิจกรรมการประเมินโครงการทางการศึกษาในระดับอำเภอกับความต้องการของผู้มีอำนาจตัดสินใจในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเชียงใหม่**. เชียงใหม่: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สุชุม มูลเมือง. 2530. **เทคนิคการประเมินโครงการ**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก.
- อรพิน แสงสว่าง. 2539. **จิตวิทยา**. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์สยามศิลป์.
- อุทุมพร จามรมาน. 2532. **การวิเคราะห์ข้อมูลในการทำวิจัย**. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Alkin, M.C. 1984. **Evaluation Use Revisited to be published in International Handbook of Educational Evaluation**. Boston: Kluwer Academic Press.
- Herzberg, Frederick . 1998. **The Motivation to Work**. New York: John Wiley and Sons.
- Provus, Bilisim. 1993. **Business-to-Business Marketing**. New Jersey: Prentice Hall.
- Schiffman, leon G. and Leslie L. Kanuk,. 1994. **Consumer Behavior** 5th ed. New Jersey: Prentice
- Stufflebeam, Daniel L. 1987. **Evaluation Approaches and Models**. New York: Irwin/McGraw – Hill.

Stake, Robert . 1989. **Whiles ye people of ye toun Entetid to Permeneon**. New York: Free Press.

Turner, Will. 1993. **Competitive Strategy: Techniques for Analyzing Industries and Competitors: With a New Introduction**. New York: Free Press

Tyler, William. 1997. **Delegate to Republican National Convention from Connecticut**. New York: U.S. Representatives.

Weiss, C. H. and M. C. Alkin. 1983. **Rooting for evaluation: A cliff notes version of my work**. New York: Irwin/McGraw – Hill.

Worthen, Blaine R. and James R. Sanders. 1985. **Educational evaluation: Alternative approaches and practical guidelines**. New York: Longman.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
แบบสอบถาม

แบบสอบถาม

การประเมินโครงการพัฒนาหมู่บ้านตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง

อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย

แบบสอบถามนี้จัดทำขึ้นเพื่อประกอบการศึกษาค้นคว้าแบบอิสระของนักศึกษาปริญญาโท สาขาการจัดการทั่วไป คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินผลการดำเนินงานโครงการพัฒนาหมู่บ้านตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง ของอำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย ข้อมูลและข้อคิดเห็นนี้จะนำไปใช้ประโยชน์ในการศึกษาการค้นคว้าแบบอิสระเท่านั้น จึงใคร่ขอให้ท่านตอบตามความเป็นจริง และความเห็นของตัวเองท่านเอง ผู้ศึกษาขอขอบคุณทุกท่านมา ณ โอกาสนี้

คำชี้แจง แบบสอบถามแบ่งเป็น 4 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคล

คำชี้แจง โปรดตอบคำถามต่อไปนี้ตามความเป็นจริงหรือตรงกับตัวท่านมากที่สุด โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน () หน้าข้อความ

1. เพศ () 1. ชาย () 2. หญิง

2. ระดับการศึกษา

() 1. ต่ำกว่าชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

() 2. ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

() 3. ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

() 4. ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

() 5. ปริญญาตรี

() 6. สูงกว่าปริญญาตรี

3. อายุ

() 1. ต่ำกว่า 25 ปี () 2. 26-35 ปี

() 3. 36-45 ปี () 4. มากกว่า 46 ปี

4. อาชีพ

- () 1. เกษตรกรรม
 () 2. ค้าขาย
 () 3. รับเหมา
 () 4. รับจ้าง
 () 5. อื่นๆ โปรดระบุ.....

5. ประเภทโครงการ

- () 1. ด้านการเกษตร (กสิกรรม, เลี้ยงสัตว์)
 () 2. ด้านการปรับปรุงสาธารณูปโภคพื้นฐาน
 () 3. ด้านการพัฒนาอาชีพ
 () 4. ด้านการฟื้นฟูสภาพแวดล้อมของหมู่บ้าน

ตอนที่ 2 ปัจจัยการดำเนินโครงการพัฒนาหมู่บ้านตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

- เห็นด้วยอย่างยิ่ง เท่ากับ 5
 เห็นด้วย เท่ากับ 4
 ไม่แน่ใจ เท่ากับ 3
 ไม่เห็นด้วย เท่ากับ 2
 ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง เท่ากับ 1

ข้อที่	รายการ	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
1	ด้านสภาพแวดล้อมทั่วไป					
1.1	โครงการฯ มีความสำคัญและความจำเป็นต่อหมู่บ้าน					
1.2	นโยบายของรัฐบาลมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับโครงการฯ					
1.3	วัตถุประสงค์มีความสอดคล้องและเหมาะสมกับโครงการฯ					
1.4	เป็นโครงการที่เหมาะสมในสถานการณ์ปัจจุบัน					

ข้อที่	รายการ	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
2	วัตถุประสงค์โครงการ					
2.1	โครงการฯ มีเป้าหมายให้เกิดการเพิ่มผลผลิตและปรับปรุงประสิทธิภาพในการทำงานที่เป็นจริงได้					
2.2	โครงการฯ เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาหมู่บ้านได้อย่างแท้จริง					
2.3	โครงการฯ ให้ประชาชนไปพัฒนาเศรษฐกิจของหมู่บ้านพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงก่อให้เกิดการสร้างงาน สร้างรายได้ ลดรายจ่าย เพิ่มผลผลิต ได้อย่างแท้จริง					
2.4	ให้หมู่บ้านร่วมแสดงความคิดเห็นกับการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในโครงการฯ ได้อย่างทั่วถึง					
2.5	การมีส่วนร่วมของหมู่บ้านและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีความจำเป็นต่อโครงการฯ					
2.6	หลังดำเนินกิจกรรมโครงการฯ แล้วท่านเกิดการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่เองหรือในท้องถิ่นได้มากขึ้น					
2.7	หลังดำเนินกิจกรรมโครงการฯ มีการใช้เทคโนโลยีที่ใช้ในการผลิตได้อย่างเหมาะสม					
3	ระเบียบขั้นตอน/การแบ่งหน้าที่					
3.1	มีประชาสัมพันธ์โครงการฯ ให้ราษฎรทราบอย่างและทั่วถึง					
3.2	การแต่งตั้งคณะทำงานโครงการฯ มีความเหมาะสม					
3.3	มีการกำหนดหน้าที่และแบ่งงานที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินโครงการฯ ให้กับคณะทำงานโครงการฯ ได้อย่างเหมาะสม					
3.4	คณะทำงานโครงการฯ มีจำนวน 15 คน เพียงพอต่อการบริหารงานโครงการฯ					

ข้อที่	รายการ	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
3.5	คณะทำงานเข้าใจในหน้าที่และบทบาทของตนเองในการปฏิบัติงานในโครงการฯ					
3.6	คณะทำงานให้ความร่วมมือและประสานงานกับเจ้าหน้าที่ส่งเสริมกิจกรรมโครงการฯ เป็นอย่างดี					
3.7	ความเพียงพอของเอกสาร สื่อเทคโนโลยีในการดำเนินงานตามโครงการฯ อย่างเหมาะสม					
3.8	มีการประชุมสร้างความเข้าใจกับราษฎรในการดำเนินโครงการฯ ได้อย่างเหมาะสมและทั่วถึง					
3.9	หมู่บ้าน/ชุมชนมีการจัดประชุมโดยให้ราษฎรเข้ามามีส่วนร่วมในการสำรวจสภาพปัญหาและความต้องการโครงการฯ ได้อย่างทั่วถึง					
3.10	นำผลการดำเนินงานมาจัดทำสรุปเสนอต่อราษฎรในหมู่บ้าน/ชุมชน อย่างทั่วถึง					
3.11	มีการติดตามผลปฏิบัติกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง					
4	งบประมาณในการดำเนินงาน					
4.1	ความเพียงพอของงบประมาณในการดำเนินโครงการฯ					
4.2	งบประมาณดำเนินการมีความเหมาะสมกับจำนวนประชากรของหมู่บ้าน/ชุมชน					

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมอื่นๆ

.....

.....

.....

ตอนที่ 3 ปัญหาการดำเนินงานกิจกรรมโครงการพัฒนาหมู่บ้านตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

เห็นด้วยอย่างยิ่ง เท่ากับ 5

เห็นด้วย เท่ากับ 4

ไม่แน่ใจ เท่ากับ 3

ไม่เห็นด้วย เท่ากับ 2

ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง เท่ากับ 1

ข้อที่	รายการ	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
1	เห็นผลการดำเนินงานช้า					
2	มีการประชาสัมพันธ์น้อย					
3	ประชาชนขาดความเข้าใจขั้นตอนการดำเนินงานตามกิจกรรมโครงการฯ					
4	ราษฎรในหมู่บ้านไม่ให้ความร่วมมือเพราะมองไม่เห็นความสำคัญ					
5	ขาดการประสานงานและตรวจติดตามอย่างต่อเนื่อง					
6	งบประมาณสนับสนุนการทำโครงการยังไม่เพียงพอ					
7	มีกิจกรรมอื่นๆ เข้ามาให้ราษฎรทำมากอยู่แล้ว					

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมอื่นๆ

.....

.....

.....

ตอนที่ 4 ความพึงพอใจของประชาชนในหมู่บ้านผู้เข้าร่วมโครงการพัฒนาหมู่บ้าน

ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ระดับ 5 หมายถึง ความพึงพอใจของผู้ตอบที่พึงพอใจ มากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง ความพึงพอใจของผู้ตอบที่พึงพอใจ มาก

ระดับ 3 หมายถึง ความพึงพอใจของผู้ตอบที่พึงพอใจ ปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง ความพึงพอใจของผู้ตอบที่พึงพอใจ น้อย

ระดับ 1 หมายถึง ความพึงพอใจของผู้ตอบที่พึงพอใจ น้อยที่สุด

ข้อที่	รายการ	ระดับความพึงพอใจ				
		5	4	3	2	1
1	ความพึงพอใจของท่านกับการมีส่วนร่วมในกิจกรรม					
2	ความพึงพอใจของท่านกับการทำงานเป็นทีมใน โครงการพัฒนาหมู่บ้านตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง					
3	ความพึงพอใจของท่านกับการเพิ่มรายได้ ลดรายจ่ายในครอบครัว					
4	ความพึงพอใจโดยรวมของท่านที่มีต่อโครงการพัฒนาหมู่บ้านตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง					
5	ความพึงพอใจด้านความร่วมมือของราษฎรในหมู่บ้าน					
6	ความพึงพอใจของกิจกรรมโครงการที่ทำให้ท่านรู้จักหน้าที่ในการเป็นสมาชิกที่ดีในหมู่บ้านตามโครงการ					
7	ความพึงพอใจของท่านเมื่อดำเนินการกิจกรรมตามโครงการเสร็จสิ้นแล้ว					

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมอื่นๆ

.....

.....

.....

ภาคผนวก ข

ยุทธศาสตร์การจัดความยากจนและพัฒนาชนบทตามปรัชญาเศรษฐกิจ

ยุทธศาสตร์การจัดความยากจนและพัฒนาชนบทตามปรัชญาเศรษฐกิจ

โดย ศูนย์อำนวยการจัดความยากจนและพัฒนาชนบทตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง กระทรวงมหาดไทย ฮอตไลน์ สป.

ความยากจนเป็นปัญหาสำคัญของชาติและเกิดขึ้นในระดับฐานรากของสังคมไทย ซึ่งเป็นอุปสรรคสำคัญต่อการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนให้เป็นไปอย่างยั่งยืน

รัฐบาลจึงได้กำหนดนโยบายแก้ไขปัญหาคความยากจนและยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน ให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี อยู่ดี มีสุขอย่างยั่งยืนอย่างยั่งยืน บนพื้นฐานของความสมดุล ความพอดีและความพอประมาณอย่างมีเหตุผล ด้วยการปฏิรูปการเมืองการปกครอง ปลดการ บริหาร ส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชนฐานรากให้เข้มแข็ง ตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และมี วิธีชีวิตอย่างเป็นสุขควบคู่กับนโยบายยุทธศาสตร์ แผนงาน และโครงการของหน่วยงานสำคัญ ระดับชาติ

หลักการ และแนวทางสำคัญในการดำเนินงานโดยการจัดตั้ง “ศูนย์อำนวยการ จัดความยากจนและพัฒนาชนบทตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” หรือ “ศจพ.” ตามคำสั่งสำนัก นายกรัฐมนตรีที่ 287/2549 ลงวันที่ 29 ธันวาคม 2549 เพื่อดำเนินการให้สอดคล้องกับนโยบาย ยุทธศาสตร์ แผนงาน และโครงการของหน่วยงานสำคัญระดับชาติ ที่มีเป้าประสงค์และแนว ทางการดำเนินงานที่สอดคล้องกัน ได้แก่ ยุทธศาสตร์อยู่ดีมีสุข มีสุขของจังหวัด โครงการพัฒนา หมู่บ้านและชุมชนตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (คพพ.) ยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการ พัฒนาระบบสวัสดิการสังคมไทย

1. กรอบยุทธศาสตร์อยู่ดี มีสุขของจังหวัด

สนับสนุนการจัดปัญหาความยากจน โดยใช้พื้นที่เป็นหลัก มีกลุ่มเป้าหมายอยู่ที่ กิจกรรมและโครงการผู้ว่าราชการจังหวัดบริหารจัดการโดยบูรณาการความร่วมมือจากทุกภาคส่วน และการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นในจังหวัด โดยให้ชุมชนจัดทำแผนชุมชนเสนอของบประมาณ สนับสนุนจากจังหวัด ภายใต้แผนงาน 5 เรื่อง ได้แก่ การสนับสนุนอาชีพทั้งในและนอกภาค เกษตร การต่อยอดการผลิตและวิสาหกิจชุมชน การฟื้นฟูและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ การ สงเคราะห์ในระดับครอบครัวและบริการพื้นฐานแก่ประชาชน วงเงินงบประมาณ 5,000 ล้านบาท โดยมอบหมายให้กระทรวงมหาดไทยร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการและ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ปรับแผนยุทธศาสตร์จังหวัดให้สอดคล้องกับกรอบยุทธศาสตร์อยู่ดี มีสุข

2. โครงการพัฒนาหมู่บ้านและชุมชนตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (คพพ.)

เป็นโครงการที่มุ่งเน้นการพัฒนาความเป็นอยู่และเสริมสร้างคุณภาพชีวิตของประชาชน โดยพิจารณาจัดสรรงบประมาณอุดหนุนตามศักยภาพและความจำเป็นของหมู่บ้านซึ่งต้องผ่านกระบวนการคัดเลือก กลั่นกรองระดับอำเภอ เป็นกลไกผสมระหว่างภาครัฐและประชาชน ภายใต้การขับเคลื่อนของคณะกรรมการพัฒนาหมู่บ้านและชุมชนตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งมีรองนายกรัฐมนตรี (นายโฆษิต ปันเปี่ยมรัษฎ์) เป็นประธาน สำนักงานเลขาธิการนายกรัฐมนตรี และกรมการปกครองเป็นเลขานุการ กรอบงบประมาณ 5,000 บาท

3. แผนยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการพัฒนาระบบสวัสดิการสังคมไทย

เสนอโดยกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2550 เป้าหมายสำคัญเพื่อให้คนไทยทุกคนมีความมั่นคงทางสังคม แนวทางสำคัญยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียง เสริมพลังและกระจายอำนาจให้พันธมิตรในการจัดสวัสดิการสังคม พัฒนาระบบแนวทางการบูรณาการงานของหน่วยงานภาครัฐ และพัฒนาระบบการเงิน การคลัง ปฏิรูปกฎหมายที่ส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมรูปแบบต่างๆ โดยมี “คณะกรรมการส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมแห่งชาติ” (ก.ส.ค.) ภายใต้การกำกับดูแลของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กรอบงบประมาณ 3,000 ล้านบาท กลไกการขับเคลื่อนเป็นกลไกผสมระหว่างชุมชนและประชาสังคม โดยมี พมจ. และ สพพ. เป็นผู้เอื้ออำนวยสนับสนุน

ต่อมาศูนย์อำนวยการขจัดความยากจนและพัฒนาชนบทตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (ศจพ.) มีคำสั่งที่ 1/2550 ลงวันที่ 4 มีนาคม 2550 เรื่องจัดตั้ง “ศูนย์อำนวยการขจัดความยากจนและพัฒนาชนบทตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงระดับต่างๆ” เพื่ออำนวยการ เร่งรัด กำกับดูแล ตรวจสอบติดตามการปฏิบัติงานในสังกัดให้เป็นไปตามที่ ศจพ.กำหนดกระทรวงมหาดไทย จึงได้จัดตั้ง ศูนย์อำนวยการขจัดความยากจนและพัฒนาชนบทตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง กระทรวงมหาดไทย (ศจพ.มท.)

วิสัยทัศน์

ขจัดปัญหาความยากจนและเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง เพื่อให้ประชาชนอยู่ดี มีสุขตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

เป้าประสงค์

1. ขจัดปัญหาความยากจน และแก้ปัญหาความเดือดร้อนของคนยากจน
2. พัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนให้อยู่ดีมีสุขอย่างยั่งยืน บนพื้นฐานปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

3. เสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน โดยส่งเสริมการเรียนรู้ของชุมชน จัดการของชุมชน โดยแผนชุมชนและกระบวนการชุมชน

4. บูรณาการการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยเสริมสร้างความร่วมมือในภาคประชาสังคม

เป้าหมาย ปี 2550 ลดจำนวนครัวเรือนที่ดกเกณฑ์ จปฐ. เรื่องการมีอาชีพ มีงานทำ และมีรายได้เฉลี่ยต่ำกว่า 20,000 ปี/คน ให้ได้ร้อยละ 50

ยุทธศาสตร์

1. สนับสนุนการแก้ไขปัญหาที่ดินทำกินและหนี้สินภาคประชาชน

1.1 สนับสนุนการดำเนินงานของคณะกรรมการแก้ไขปัญหาหนี้สินคนยากจนของ ศจพ. โดยดูแลประชาชนที่เป็นหนี้ด้วยการกำหนดแนวทางและแจ้งธนาคารเฉพาะกิจ 5 แห่งให้ความช่วยเหลือดูแลเกษตรกรที่เป็นหนี้ธนาคารเฉพาะกิจของรัฐ โดยให้ธนาคารที่เดียวรองรับไปดูแลแก้ไขและให้การอบรมพัฒนาส่งเสริมอาชีพ

1.2 สนับสนุนการดำเนินงานของคณะอนุกรรมการแก้ไขปัญหาที่ดินของ ศจพ. โดยสนับสนุนการจัดทำระบบข้อมูลและแผนที่ในระบบ GIS กำหนดรูปแบบการใช้ประโยชน์ที่ดินและให้การอบรมพัฒนาส่งเสริมอาชีพ

2. สนับสนุนและส่งเสริมกลไกทางสังคมและการเรียนรู้

2.1 รมรณรงค์สร้างจิตสำนึกให้ประชาชนดำเนินวิถีชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

2.2 ส่งเสริมและพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของชุมชน รวมทั้งพัฒนากระบวนการเรียนรู้ระหว่างชุมชน เพื่อเป็นเครือข่ายการแลกเปลี่ยนและพึ่งพาซึ่งกันและกัน

2.3 สนับสนุนการจัดทำแผนชุมชนด้วยกระบวนการชุมชนโดยที่ภาครัฐให้การสนับสนุนและช่วยเหลือ

2.4 ส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมและการทำงานร่วมกันของภาคประชาสังคม

2.5 ส่งเสริมและสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาความยากจนและพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากของหมู่บ้าน/ชุมชน

3. ส่งเสริมอาชีพและการมีงานทำ เพื่อเพิ่มรายได้ให้กับคนยากจน

3.1 สนับสนุนและพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนตามแนวทางวิสาหกิจชุมชน ทั้งการผลิต การแปรรูปผลิตภัณฑ์และการจัดหาตลาดรองรับ

3.2 ส่งเสริมให้เกษตรกรผู้ยากจนทำการเกษตรตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

3.3 พัฒนาและพัฒนาทักษะฝีมือแรงงานให้คนยากจนและแรงงานภาคเกษตรกรรมที่ต้องการอาชีพเสริม

3.4 ส่งเสริมการลดรายจ่ายบุคคลและภาคครัวเรือน

3.5 ส่งเสริมการออม การสะสมทุน และการจัดหาทุนในชุมชน

4. การบริหารจัดการและการประชาสัมพันธ์

4.1 พัฒนาระบบข้อมูล จปฐ. กชช.2 ค. ข้อมูลการจดทะเบียน สย. เพื่อนำมาใช้เป็นข้อมูลในการบริหารจัดการแก้ไขปัญหาความยากจน

4.2 ให้ ศจพ.จ./อ./กิ่ง อ. เป็นองค์กรบริหารจัดการแก้ไขปัญหาความยากจนในพื้นที่รับผิดชอบอย่างมีเอกภาพ

4.3 อำนวยการและสนับสนุนการดำเนินงานของ ศจพ.ระดับต่างๆ

4.4 บูรณาการแผนงาน/โครงการ/งบประมาณการแก้ไขปัญหาความยากจนกับทุกภาคส่วน

4.5 ประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อและช่องทางการสื่อสารเพื่อสร้างความเชื่อมั่นในการแก้ไขปัญหาความยากจน

4.6 การใช้สื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ เพื่อกระตุ้น สร้างความตระหนักให้เกิดการเรียนรู้ อยากคิดอยากทำของชุมชน

ภาคผนวก ค

แบบสรุปภาพรวม: โครงการพัฒนาหมู่บ้าน/ชุมชนตามแนวปรัชญา
เศรษฐกิจพอเพียงอนุมัติพร้อมโอน

ตารางผนวก 1 แบบสรุปภาพรวม : โครงการพัฒนาหมู่บ้าน/ชุมชนตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอนุมัติพร้อม โอน

ลำดับที่	ชื่อหมู่บ้าน/ ชุมชน	หมู่ที่	ตำบล	ประชากร ตามทะเบียนราษฎร์	ชื่อโครงการ	งบประมาณ ที่ได้รับสนับสนุน
1	ป่าบง	4	แม่สรวย	596	ผลิตปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพและสารสกัดสมุนไพรไล่แมลง	250,000
2	ทุ่งฟ้าผ่า	7	แม่พริก	642	ผลิตปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพ	250,000
3	สันโค้ง	12	ป่าแดด	505	ผลิตปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพ	200,000
4	สันธาตุ	10	เจดีย์หลวง	642	ผลิตปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพและสารสกัดสมุนไพรไล่แมลง	200,000
5	เค่นภูเวียง	14	แม่สรวย	364	ผลิตปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพและสารสกัดสมุนไพรไล่แมลง	200,000
6	ใหม่สุขสรรค์	26	ท่าก้อ	515	ผลิตปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพ	250,000
7	ศรีดอนมูล	19	ป่าแดด	372	ผลิตปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพ	200,000
8	ร่องเสี้ย	7	แม่สรวย	336	ผลิตปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพและสารสกัดสมุนไพรไล่แมลง	200,000
9	ห้วยม่วง	10	แม่สรวย	506	ผลิตปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพและสารสกัดสมุนไพรไล่แมลง	250,000
10	โป่งป่าแหม	16	แม่สรวย	476	ผลิตปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพและสารสกัดสมุนไพรไล่แมลง	200,000
11	โป่ง	6	ป่าแดด	484	ผลิตปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพ	200,000
12	ดอนสลิ	7	ป่าแดด	377	ผลิตปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพ	200,000
13	เหล่าพัฒนา	22	ป่าแดด	266	ผลิตปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพและสารสกัดสมุนไพรไล่แมลง	200,000

ตารางผนวก 1 (ต่อ)

ลำดับที่	ชื่อหมู่บ้าน/ ชุมชน	หมู่ที่	ตำบล	ประชากร ตามทะเบียนราษฎร	ชื่อโครงการ	งบประมาณ ที่ได้รับสนับสนุน
14	โธ่ง	10	แม่พริก	535	ผลิตปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพและสารสกัดสมุนไพรไล่แมลง	250,000
15	ชุมชนสันจำปา	3	แม่พริก	828	ผลิตปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพและสารสกัดสมุนไพรไล่แมลง	250,000
16	ห้วยเอี้ย	5	ศรีถ้อย	752	ผลิตปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพและสารสกัดสมุนไพรไล่แมลง	250,000
17	ร้องหมอหงษ์	6	เจดีย์หลวง	182	ผลิตปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพและสารสกัดสมุนไพรไล่แมลง	150,000
18	ห้วยส้ม	3	เจดีย์หลวง	818	ก่อสร้างโรงเรือนผลิตปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพและเก็บผลผลิต	250,000
19	ใหม่ร้องบง	12	เจดีย์หลวง	364	ก่อสร้างโรงเรือนผลิตปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพและเก็บผลผลิต	200,000
20	สันปูเลย	3	แม่สรวย	493	ก่อสร้างโรงเรือนผลิตปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพและเก็บผลผลิต	200,000
21	ป่าตึงงาม	11	เจดีย์หลวง	555	ก่อสร้างโรงเรือนผลิตปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพและเก็บผลผลิต	250,000
22	ปางอ้อย	9	แม่พริก	429	เลี้ยงโค	200,000
23	ป่าเกี๊ยะ	18	ท่าก้อ	1,012	เลี้ยงสุกร	300,000
24	สันมะแพน	13	ท่าก้อ	710	เลี้ยงปลา เลี้ยงกบในบ่อซีเมนต์	250,000
25	ห้วยน้ำขุ่น	16	ท่าก้อ	1,778	เลี้ยงกระบือ	300,000
26	ร่วมโพธิ์ทอง	22	ท่าก้อ	487	เลี้ยงปลาในกระชัง	200,000

ตารางผนวก 1 (ต่อ)

ลำดับที่	ชื่อหมู่บ้าน/ ชุมชน	หมู่ที่	ตำบล	ประชากร ตามทะเบียนราษฎร	ชื่อโครงการ	งบประมาณ ที่ได้รับสนับสนุน
27	ทุ่งพรวัว	8	วาปี	510	ปลูกป่าชุมชนและผลิตปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพ	250,000
28	ห้วยไคร้	13	วาปี	1,123	ปลูกป่าชุมชนและผลิตปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพ	300,000
29	หนองบัว	16	ป่าแดด	397	ปลูกป่าชุมชนและผลิตปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพ	200,000
30	ป่าลัน	3	ท่าก้อ	759	ปลูกป่าพื้นบ้าน	250,000
31	จอมแจ้ง	12	แม่สรวย	518	ปลูกป่าชุมชนและผลิตปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพ	250,000
32	ท่าก้อพลับพลา	6	ท่าก้อ	659	ขุดเจาะน้ำบาดาลเพื่อการเกษตร	250,000
33	ห้วยसान	6	แม่สรวย	469	ขยายระบบน้ำเพื่อการเกษตร	200,000
34	ปากว้าว	4	ป่าแดด	226	ขยายระบบน้ำเพื่อการเกษตร	150,000
35	สบก้อ	5	ท่าก้อ	566	ก่อสร้างถังเก็บน้ำคอนกรีตเสริมเหล็ก(ประปาภูเขา)	250,000
36	แพะ	10	ท่าก้อ	771	ปรับปรุงระบบประปาภูเขา	250,000
37	ผาด้าย	20	ท่าก้อ	276	ประปาภูเขา	200,000
38	ปางชันใจ	23	วาปี	323	ปรับปรุงฝายเก็บน้ำเพื่อการเกษตร	200,000
39	โฮ่อง	7	ท่าก้อ	706	ซื้อรถไถเดิน	250,000
40	ป่าซางพัฒนา	13	แม่พริก	390	จัดตั้งร้านค้าเกษตรชุมชน	200,000

ตารางผนวก 1 (ต่อ)

ลำดับที่	ชื่อหมู่บ้าน/ ชุมชน	หมู่ที่	ตำบล	ประชากร ตามทะเบียนราษฎร์	ชื่อโครงการ	งบประมาณ ที่ได้รับสนับสนุน
41	ห้วยหญ้าไซ	9	ป่าแดด	1,139	ธนาคารข้าว	300,000
42	แม่ตาช้าง	18	ป่าแดด	372	ธนาคารข้าว	200,000
43	ห้วยหมอเผ่า	8	เจดีย์หลวง	768	ธนาคารข้าว	250,000
44	โป่งปู่เฟื่อง	1	แม่สรวย	624	ร้านค้าชุมชน	250,000
45	ห้วยฝาย	8	ป่าแดด	628	สร้างลานตากพืชผลทางการเกษตร	250,000
46	จะหา	11	ป่าแดด	1,163	ธนาคารข้าว	300,000
47	ใหม่เจริญ	14	ป่าแดด	638	ซื้อเครื่องกรองน้ำ	250,000
48	ปางอาณาเขต	6	แม่พริก	77	ปลูกกาแฟ	100,000
49	ศรีถ้อย	8	ศรีถ้อย	630	สร้างลานตากพืชผลทางการเกษตร	250,000
50	ใหม่แม่ยางมัน	11	ศรีถ้อย	520	ร้านค้าชุมชน	250,000
51	แม่ตาแมว	9	เจดีย์หลวง	150	เลี้ยงสุกร	150,000

ตารางผนวก 1 (ต่อ)

ลำดับที่	ชื่อหมู่บ้าน/ ชุมชน	หมู่ที่	ตำบล	ประชากร ตามทะเบียนราษฎร์	ชื่อโครงการ	งบประมาณ ที่ได้รับสนับสนุน
52	หล้ายล่าว	12	ท่าก้อ	244	ก่อสร้างศูนย์ฝึกอาชีพ	150,000
53	ป่าเหียง	14	ท่าก้อ	255	ซื้อเครื่องกรองน้ำ	200,000
54	คอยงาม	15	ท่าก้อ	798	ก่อสร้างศูนย์ฝึกอาชีพ	250,000
55	ทุ่งพรวัว	7	วาวี	1,157	ขยายระบบประปาภูเขาเพื่อการเกษตร	300,000
56	แสนเจริญ	10	วาวี	1,051	ขยายระบบประปาภูเขาเพื่อการเกษตร	300,000
57	ห้วยน้ำเย็น	11	วาวี	659	ขยายระบบประปาภูเขาเพื่อการเกษตร	250,000
58	โป่งกลางน้ำ	12	วาวี	1,719	ปลูกชา	300,000
59	แม่โหมงเข้า	15	วาวี	252	ขยายระบบประปาภูเขาเพื่อการเกษตร	200,000
60	เลาดี	20	วาวี	769	ขยายระบบประปาภูเขาเพื่อการเกษตร	250,000
			รวม	36,330		18,300,000

ที่มา: ศาสดากลางจังหวัดเชียงราย, (2551)

ภาคผนวก ง
แผนที่อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย

ภาคผนวก จ

ประกาศคณะกรรมการพัฒนาหมู่บ้าน/ชุมชนตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ประกาศคณะกรรมการพัฒนาหมู่บ้าน/ชุมชนตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
เรื่อง แนวทางการดำเนินงานตามโครงการพัฒนาหมู่บ้าน/ชุมชน
ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ตามที่รัฐบาลกำหนดให้มีโครงการพัฒนาหมู่บ้าน/ชุมชนตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ขึ้น เพื่อรองรับการดำเนินการตามนโยบายของรัฐบาลด้านเศรษฐกิจและสังคมที่แถลงต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ 3 พฤศจิกายน 2549 นั้น โครงการดังกล่าวยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงควบคู่กับหลักคุณธรรมที่มีประชาชนเป็นศูนย์กลางในการบริหารจัดการ มุ่งเน้นเสริมสร้างความเข้มแข็งให้ทุกหมู่บ้านหรือชุมชนสามารถบริหารจัดการ และพึ่งตนเองตามวิถีชุมชนได้อย่างยั่งยืนภายใต้กระบวนการแผนแม่บทชุมชนตามหลัก 4 ป (โปร่งใส เป็นธรรม ประหยัด และมีประสิทธิภาพ) โดยตั้งอยู่บนพื้นฐานความพอดี ความพึงพอใจ และการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนตามวิถีทางระบอบประชาธิปไตย (ขั้นพื้นฐาน)

เพื่อให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจในแนวทางการดำเนินงานตามโครงการพัฒนาหมู่บ้าน/ชุมชนตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และเพื่อให้การบริหารจัดการโครงการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล บรรลุเป้าหมาย และวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ รวมทั้งเพื่อให้ขั้นตอนการดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ น่าเชื่อถือ โปร่งใส ตรวจสอบได้ และมีผู้รับผิดชอบในการดำเนินงานที่ชัดเจน อันจะนำไปสู่การบริหารจัดการด้านการเงินการคลัง สาธารณะที่ดี อาศัยอำนาจตามความข้อ 2.1 ของคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ 26/2550 ลงวันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2550 คณะกรรมการพัฒนาหมู่บ้าน/ชุมชนตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จึงกำหนดแนวทางการดำเนินงานตามโครงการพัฒนาหมู่บ้าน/ชุมชนตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ดังนี้

ข้อ 1 ในประกาศนี้

“โครงการ พพพ.” หมายถึง โครงการพัฒนาหมู่บ้าน/ชุมชนตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ตามคำสั่งนายกรัฐมนตรี ที่ 26 /2550 ลงวันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2550 เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาหมู่บ้าน/ชุมชนตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

“สพพ.” หมายถึง สำนักงานพัฒนาหมู่บ้าน/ชุมชนตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี

“คณะกรรมการ” หมายถึง คณะกรรมการกลั่นกรองโครงการ พพพ. ระดับอำเภอหรือกิ่งอำเภอหรือเทศบาล

“แผนแม่บทหมู่บ้านหรือชุมชน” หมายถึง แผนการดำเนินการพัฒนาหมู่บ้านหรือชุมชนที่มีการเชื่อมโยงแผนงานพัฒนาท้องถิ่นต่างๆ มากกว่าหนึ่งแผนงานรวมไว้ในแผนเดียวกัน ซึ่งสมาชิกของหมู่บ้านหรือชุมชนร่วมกันจัดทำขึ้นเพื่อให้เกิดผลเป็นรูปธรรมแก่หมู่บ้านหรือชุมชน

“คณะทำงานของหมู่บ้านหรือชุมชน” หมายถึง คณะทำงานของหมู่บ้านหรือชุมชน (ต่อท้ายด้วยชื่อของหมู่บ้านหรือชุมชน) ตามโครงการ พพพ. ซึ่งที่ประชุมประชาคมของหมู่บ้านหรือชุมชนได้คัดเลือกให้เป็นคณะทำงาน เพื่อบริหารจัดการกิจการใดกิจการหนึ่งภายใต้โครงการพัฒนาสภาพของหมู่บ้าน/ชุมชน

“หมู่บ้าน” หมายถึง หมู่บ้านที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พ.ศ.2457 และให้หมายรวมถึงหมู่บ้านในเขตเทศบาลตำบลที่ยกฐานะจากสุขาภิบาลตามพระราชบัญญัติเปลี่ยนแปลงฐานะของสุขาภิบาลเป็นเทศบาล พ.ศ.2542

“ชุมชน” หมายถึง ชุมชนในเขตเทศบาลนคร เทศบาลเมือง เมืองพัทยา หรือเทศบาลเฉพาะที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยได้ประกาศยกเลิกตำแหน่งกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ตามมาตรา 4 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ.2496 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา 3 แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล(ฉบับที่ 12) พ.ศ. 2546 ทั้งนี้ โดยมีขอบเขตตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่สำนักงานพัฒนาหมู่บ้าน/ชุมชนตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี กำหนด

ข้อ 2 ในการจัดสรรงบประมาณตามโครงการ พพพ. ในดำเนินการตามประกาศนี้ เว้นแต่ในกรณีของหมู่บ้านหรือชุมชนในเขตพื้นที่จังหวัดสตูล จังหวัดนราธิวาส จังหวัดปัตตานี จังหวัดยะลา และจังหวัดสงขลา เฉพาะอำเภอจะนะ อำเภอเทพา อำเภอนาทวี และอำเภอสะบ้าย้อย จำนวน 44 อำเภอ 88 ตำบล 637 หมู่บ้านหรือชุมชน ตามรายชื่อท้ายประกาศ สำหรับการดำเนินการประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2550 ให้ได้รับยกเว้นไม่ต้องนำความในส่วนที่ 1 การขอรับการจัดสรรงบประมาณตามโครงการ พพพ. และส่วนที่ 2 การพิจารณาโครงการที่ขอรับการจัดสรรงบประมาณตามโครงการ พพพ. มาใช้บังคับ โดยให้ผู้อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดน

ภาคใต้ (สอ.บต.) ประกาศกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการขอรับการจัดสรรงบประมาณ และการพิจารณาโครงการที่ขอรับการจัดสรรงบประมาณตามโครงการ พพพ. ได้ตามความเหมาะสม

ส่วนที่ 1

การขอรับการจัดสรรงบประมาณตามโครงการ พพพ.

ข้อ 3 หมู่บ้านหรือชุมชนที่จะขอรับการจัดสรรงบประมาณตามโครงการ พพพ. ต้องเคยมีผลการดำเนินโครงการพัฒนาศักยภาพหมู่บ้าน/ชุมชน (SML) อย่างมีประสิทธิภาพ โดยโครงการดังกล่าวได้ก่อให้เกิดการสร้างงาน สร้างรายได้ ลดรายจ่าย และเพิ่มผลผลิต

ข้อ 4 ในการจัดทำโครงการเพื่อขอรับการจัดสรรงบประมาณตามโครงการ พพพ. หมู่บ้านหรือชุมชนจะต้องมีการจัดประชุมประชาคมโดยใช้กระบวนการการมีส่วนร่วมของประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชนตามที่กำหนดในคู่มือแนวทางการบริหารจัดการตามโครงการ พพพ.

เมื่อได้จัดทำโครงการตามวรรคหนึ่งเสร็จแล้ว ให้ประธานคณะทำงานของหมู่บ้านหรือชุมชนเสนอโครงการดังกล่าว พร้อมด้วยเอกสารรายงานการประชุมของหมู่บ้านหรือชุมชน และแผนแม่บทของหมู่บ้านหรือชุมชน ทั้งนี้ หมู่บ้านหรือชุมชนจะเสนอโครงการได้ไม่เกินสองโครงการในแต่ละปีงบประมาณ

ข้อ 5 โครงการตามข้อ 4 อย่างน้อยต้องมีรายการดังต่อไปนี้

- (1) ชื่อหมู่บ้านหรือชุมชน
- (2) รายชื่อคณะทำงานของหมู่บ้านหรือชุมชน
- (3) วัตถุประสงค์ของโครงการ
- (4) รายละเอียดโดยสังเขปของโครงการ
- (5) วงเงินในการดำเนินโครงการ
- (6) วิธีการและขั้นตอนในการดำเนินการตามโครงการ
- (7) ระยะเวลาในการดำเนินการตามโครงการ
- (8) ผลที่คาดว่าจะได้รับ
- (9) ในกรณีที่มีการเสนอโครงการสองโครงการต้องมีการจัดลำดับความสำคัญ

โดยความเห็นชอบของที่ประชุมของหมู่บ้านหรือชุมชน

ข้อ 6 หากหมู่บ้านหรือชุมชนไม่มีความรู้ความเข้าใจในแผนแม่บทหมู่บ้านหรือชุมชนให้แจ้งต่อนายอำเภอ ปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ นายกเทศมนตรี หรือ

คณะกรรมการแล้วแต่กรณี เพื่อขอให้จัดส่งเจ้าหน้าที่มาให้ความรู้ความเข้าใจ และคำแนะนำในการจัดทำแผนแม่บทหมู่บ้านหรือชุมชน

ส่วนที่ 2

การพิจารณาโครงการที่ขอรับการจัดสรรงบประมาณตามโครงการ พพพ.

ข้อ 7 ให้มีคณะกรรมการกลั่นกรองโครงการ พพพ. ระดับอำเภอหรือกิ่งอำเภอหรือเทศบาล (ต่อท้ายด้วยชื่ออำเภอหรือกิ่งอำเภอหรือเทศบาล) ประกอบด้วยนายอำเภอหรือปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้ากิ่งอำเภอหรือนายกเทศมนตรี แล้วแต่กรณี เป็นประธานกรรมการ หัวหน้าส่วนราชการในพื้นที่ที่เกี่ยวข้อง ผู้จัดการสาขาธนาคารออมสินในพื้นที่ ผู้จัดการสาขาธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรในพื้นที่ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้แทนภาคประชาชน และองค์กรเอกชน (ปราชญ์ชาวบ้าน ผู้นำชุมชน ผู้นำกลุ่มกิจกรรม) ผู้แทนสถาบันการศึกษา และผู้ที่นายอำเภอหรือปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้ากิ่งอำเภอหรือนายกเทศมนตรีเห็นสมควร จำนวนตามความเหมาะสม เป็นกรรมการ และให้นายอำเภอหรือปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้ากิ่งอำเภอหรือนายกเทศมนตรีแต่งตั้งรองประธานกรรมการ กรรมการและเลขานุการ และกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

ข้อ 8 คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (1) พิจารณาคัดเลือกหมู่บ้านหรือชุมชนและโครงการ ซึ่งสมควรได้รับการจัดสรรงบประมาณตามโครงการ พพพ. โดยเรียงตามลำดับความสำคัญ
- (2) ติดตามและประเมินผลการดำเนินโครงการของหมู่บ้านหรือชุมชนแล้วรายงานผล ตลอดจนปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะให้นายอำเภอ ปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอหรือนายกเทศมนตรีแล้วแต่กรณีทราบ
- (3) แต่งตั้งผู้แทนเพื่อร่วมเป็นสักขีพยานในการประชุมของหมู่บ้านหรือชุมชนในการคัดเลือกของหมู่บ้านหรือชุมชน
- (4) ให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดทำแผนแม่บทหมู่บ้านหรือชุมชน
- (5) ปฏิบัติหน้าที่ตามที่คณะกรรมการพัฒนาหมู่บ้าน/ชุมชนตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมอบหมาย

ข้อ 9 คณะกรรมการต้องจัดให้มีการประชุมเป็นประจำอย่างน้อยเดือนละหนึ่งครั้งและในกรณีที่เป็นการประชุมเพื่อพิจารณาตามข้อ 8(1) ให้จัดให้มีการประชุมอย่างต่อเนื่องเพื่อให้ทันกำหนดระยะเวลาการพิจารณาโครงการตามที่ สพพ. กำหนด จนกว่าจะแล้วเสร็จ

ข้อ 10 โครงการที่สมควรได้รับการจัดสรรงบประมาณตามโครงการ พพ. จะต้องมียกย่องดังต่อไปนี้

(1) ก่อให้เกิดการสร้างงาน สร้างรายได้ ลดรายจ่าย เพิ่มผลผลิต เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันภาคเศรษฐกิจชุมชน และมุ่งเน้นการพัฒนาไปสู่พื้นฐานการเสริมสร้างคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ให้แก่ประชาชนและหมู่บ้านหรือชุมชนอย่างเป็นรูปธรรมตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

(2) นำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับประยุกต์ใช้เพื่อปฏิบัติได้จริง สามารถวัดและประเมินผลได้อย่างชัดเจน และยึดหลัก 4 ป (โปร่งใส เป็นธรรม ประหยัด และมีประสิทธิภาพ) ในการบริหารจัดการ

(3) สนับสนุนและส่งเสริมให้ผู้ไม่มีงานทำ ผู้มีรายได้น้อย และผู้ว่างงานตามฤดูกาล มีงานทำและมีรายได้เพิ่มขึ้น

(4) เป็นโครงการที่สามารถร่วมลงทุนเพื่อดำเนินการร่วมกันภายใต้โครงการเดียวกันกับหมู่บ้านหรือชุมชนใกล้เคียง หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนในท้องถิ่นได้(ถ้ามี)

(5) ไม่ซ้ำซ้อนกับโครงการอื่นที่มีอยู่เดิมในพื้นที่ที่หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนจัดให้มีขึ้น เว้นแต่จะสามารถดำเนินการร่วมกับโครงการดังกล่าวได้ และเป็น การสนับสนุนส่งเสริมโครงการนั้นให้ดีขึ้น

(6) ไม่ขัดหรือหมิ่นต่อกฎหมาย ศีลธรรม ขนบธรรมเนียม และจารีตประเพณี อันดีงามของท้องถิ่น

(7) ไม่เป็นโครงการที่เอื้อต่อประโยชน์ต่อพวกพ้อง หรือเฉพาะกลุ่มบุคคลกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง

ข้อ 11 ให้คณะกรรมการส่งรายชื่อหมู่บ้านหรือชุมชน และโครงการที่เห็นควรได้รับการจัดสรรงบประมาณตามโครงการ พพ. พร้อมด้วยเอกสารที่เกี่ยวข้องให้นายอำเภอหรือ ปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้ากิ่งอำเภอ หรือนายกเทศมนตรี แล้วแต่กรณี เพื่อดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

ข้อ 12 เมื่อนายอำเภอ ปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้ากิ่งอำเภอ หรือนายกเทศมนตรี แล้วแต่กรณี ได้รับแจ้งรายชื่อหมู่บ้านหรือชุมชนและโครงการ พร้อมด้วยเอกสารที่เกี่ยวข้องตาม ข้อ 11 แล้ว ให้ดำเนินการเสนอรายชื่อหมู่บ้านหรือชุมชน และโครงการที่ได้รับการคัดเลือกเพื่อเสนอขอรับการจัดสรรงบประมาณตามโครงการ พพ. พร้อมด้วยรายละเอียดโครงการ สำเนา เอกสารรายงานการประชุมของหมู่บ้านหรือชุมชน และสำเนาแผนแม่บทหมู่บ้านหรือชุมชนของ

หมู่บ้านหรือชุมชน ที่ตนได้ลงนามรับรองแล้ว ไปยังกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย เพื่อดำเนินการในส่วนที่ส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

ส่วนที่ 3

การจัดสรรเงินงบประมาณโครงการ พพพ.

ข้อ 13 สพพ. ได้รับมอบอำนาจจากคณะกรรมการพัฒนาหมู่บ้าน/ชุมชนตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ในการพิจารณากลับกรองและเสนอขออนุมัติโครงการพร้อมกรอบวงเงินงบประมาณที่หมู่บ้านหรือชุมชนเสนอขอรับการจัดสรรงบประมาณตามโครงการ พพพ. คือเลขาธิการนายกรัฐมนตรี

ข้อ 14 เมื่อกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ได้รับรายชื่อหมู่บ้านหรือชุมชนและโครงการที่ได้รับการคัดเลือก เพื่อเสนอขอรับการจัดสรรงบประมาณตามโครงการ พพพ. จากนายอำเภอ ปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้ากิ่งอำเภอ หรือนายกเทศมนตรี แล้วแต่กรณีให้ดำเนินการตรวจสอบความพร้อมและความถูกต้องแล้วส่งให้ สพพ. เพื่อพิจารณาดำเนินการในส่วนที่ส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

ข้อ 15 เมื่อเลขาธิการนายกรัฐมนตรีอนุมัติให้หมู่บ้านหรือชุมชนและโครงการใดได้รับจัดสรรงบประมาณตามโครงการ พพพ. แล้วให้ สพพ. โอนเงินตามจำนวนที่ได้รับการจัดสรรไปยังบัญชีเงินฝากธนาคารของหมู่บ้านหรือชุมชนโดยเร็ว และแจ้งให้ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องทราบ เพื่อพิจารณาดำเนินการในส่วนที่ส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

ข้อ 16 วงเงินงบประมาณที่จะจัดสรรให้แก่หมู่บ้านสำหรับโครงการที่ได้รับการอนุมัติตามข้อ 13 จะเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดดังต่อไปนี้

- (1) หมู่บ้านหรือชุมชนขนาดเล็กที่มีจำนวนประชากรอาศัยอยู่
 - (ก) ไม่เกินหนึ่งร้อยคน ให้ได้รับการจัดสรรงบประมาณไม่เกินหนึ่งแสนบาท
 - (ข) มากกว่าหนึ่งร้อยคน แต่ไม่เกินสองร้อยห้าสิบคน ให้ได้รับการจัดสรรงบประมาณไม่เกินหนึ่งแสนห้าหมื่นบาท
 - (ค) มากกว่าสองร้อยห้าสิบคน แต่ไม่เกินห้าร้อยคน ให้ได้รับการจัดสรรงบประมาณไม่เกินสองแสนบาท
- (2) หมู่บ้านหรือชุมชนขนาดกลางที่มีจำนวนประชากรอาศัยอยู่มากกว่าห้าร้อยคน แต่ไม่เกินหนึ่งพันคน ให้ได้รับการจัดสรรงบประมาณไม่เกินสองแสนห้าหมื่นบาท
- (3) หมู่บ้านหรือชุมชนขนาดใหญ่ที่มีจำนวนประชากรอาศัยอยู่มากกว่าหนึ่งพันคน ให้ได้รับการจัดสรรงบประมาณไม่เกินสามบาท

ข้อ 17 ในกรณีที่หมู่บ้านหรือชุมชน และโครงการไม่ได้รับการจัดสรรงบประมาณตามโครงการ พพพ. ให้ สพพ. แจ้งผลการพิจารณาพร้อมด้วยเหตุผลต่อนายอำเภอ ปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้ากิ่งอำเภอ หรือนายกเทศมนตรี หรือผู้อำนวยการ ศอ.บต. แล้วแต่กรณี เพื่อแจ้งให้หมู่บ้านหรือชุมชนดำเนินการแก้ไขให้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดต่อไป

ส่วนที่ 4

การดำเนินงานของหมู่บ้านหรือชุมชน

ข้อ 18 หมู่บ้านหรือชุมชนที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณตามโครงการ พพพ. จะต้องดำเนินงานตามโครงการที่ได้รับอนุมัติ โดยเป็นไปตามขั้นตอนที่กำหนดในคู่มือแนวทางการบริหารจัดการตามโครงการ พพพ. ที่จัดทำโดย สพพ. เว้นแต่ในกรณีหมู่บ้านหรือชุมชนในเขตพื้นที่จังหวัดสตูล จังหวัดนราธิวาส จังหวัดปัตตานี จังหวัดยะลา และจังหวัดสงขลา เฉพาะอำเภอจะนะ อำเภอเทพา อำเภอนาหวี และอำเภอสะบ้าย้อย จำนวน 44 อำเภอ 88 ตำบล 637 หมู่บ้านหรือชุมชน ตามรายชื่อท้ายประกาศ สำหรับการดำเนินการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2550 ให้นำคู่มือดังกล่าวมาใช้โดยอนุโลม

ข้อ 19 ในกรณีที่เงินงบประมาณที่ได้รับการจัดสรร โอนเข้าบัญชีเงินฝากธนาคารของหมู่บ้านหรือชุมชนไม่ตรงตามจำนวนที่ได้รับอนุมัติ ให้ประธานคณะกรรมการของหมู่บ้านหรือชุมชนเร่งรีบเพื่อดำเนินการแก้ไขให้ถูกต้องต่อไป

ข้อ 20 เงินงบประมาณที่หมู่บ้านหรือชุมชนใดได้รับ โอนเข้าบัญชีเงินฝากธนาคารของหมู่บ้านหรือชุมชน คลอดจนรายได้ ดอกผล และทรัพย์สินที่เกิดขึ้นหรือได้มาจากเงินดังกล่าวให้เป็นกรรมสิทธิ์ของหมู่บ้านหรือชุมชนนั้น

ข้อ 21 ในกรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงโครงการ การปรับเปลี่ยนวงเงินงบประมาณ ภายใต้วงเงินงบประมาณที่ได้รับการจัดสรร หรือการเปลี่ยนแปลงรายละเอียดที่เป็นสาระสำคัญในการดำเนินโครงการของหมู่บ้านหรือชุมชน นายอำเภอ ปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้ากิ่งอำเภอ หรือนายกเทศมนตรี หรือผู้อำนวยการ ศอ.บต. แล้วแต่กรณี แจ้งเหตุผลความจำเป็น และความเห็นเกี่ยวกับกรณีดังกล่าวต่อ สพพ. และให้ สพพ. เสนอเรื่องและความเห็นเกี่ยวกับกรณีตามวรรคหนึ่งต่อเลขาธิการนายกรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาโดยเร็ว

ข้อ 22 ให้ประธานคณะกรรมการของหมู่บ้านหรือชุมชนจัดทำรายงานความคืบหน้าในการดำเนินงานตามโครงการที่ได้รับอนุมัติเมื่อครบระยะเวลาสามเดือน หกเดือน และสิบสองเดือน นับแต่วันถัดจากวันที่เงินงบประมาณโอนเข้าบัญชีเงินฝากธนาคารของหมู่บ้านหรือชุมชน เสนอต่อนายอำเภอ ปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้ากิ่งอำเภอ หรือนายกเทศมนตรี หรือผู้อำนวยการ

ศอ.บต. แล้วแต่กรณี เพื่อทราบ และตีตประกาศให้ประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชนทราบโดยทั่วกัน อย่างน้อยสิบห้าวัน

ข้อ 23 เมื่อการดำเนินงานตามโครงการที่ได้รับการอนุมัติเสร็จสิ้น ให้ประธานคณะกรรมการหมู่บ้านหรือชุมชนทำรายงานแจ้งต่อนายอำเภอ ปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้ากิ่งอำเภอ หรือนายกเทศมนตรี หรือผู้อำนวยการ ศอ.บต. แล้วแต่กรณี เพื่อรวบรวมและสรุปผลที่ได้แจ้งต่อ สพพ. และหรือใช้ประกอบการดำเนินการตามข้อ 26 ต่อไป

ส่วนที่ 5

การกำกับดูแลการดำเนินโครงการ

ข้อ 24 เมื่อ สพพ. ได้รับแจ้งตรวจสอบพบว่า หมู่บ้านหรือชุมชนใดมีการบริหารจัดการไม่โปร่งใส ดำเนินโครงการขัดต่อแนวทางการดำเนินงานตามโครงการ พพพ. หรือไม่ของด้วยกฎหมาย หรือการกระทำอื่นใดอาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อประโยชน์ส่วนรวมของประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชน ให้ สพพ. แจ้งคำสั่งเป็นหนังสือให้ประธานคณะกรรมการเพื่อระงับการเบิกจ่ายเงินงบประมาณในบัญชีเงินฝากธนาคารของหมู่บ้านหรือชุมชน หรือระงับการใช้จ่ายเงินงบประมาณที่เบิกจ่ายออกจากบัญชีเงินฝากธนาคารของหมู่บ้านหรือชุมชนนั้น เป็นการชั่วคราวจนกว่าจะมีการตรวจสอบข้อเท็จจริงแล้วเสร็จ หรือแจ้งให้หมู่บ้านหรือชุมชนใช้เงินที่เบิกจ่ายไปแล้ว

หากหมู่บ้านหรือชุมชนใดไม่เห็นด้วยกับคำสั่งตามวรรคหนึ่ง ให้มีสิทธิอุทธรณ์ต่อเลขาธิการนายกรัฐมนตรี ภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับคำสั่งของ สพพ.

ข้อ 25 เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามข้อ 24 ให้นายอำเภอ ปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้ากิ่งอำเภอ หรือนายกเทศมนตรี หรือผู้อำนวยการ ศอ.บต. แล้วแต่กรณี เป็นผู้รับผิดชอบการดำเนินการตรวจสอบข้อเท็จจริง แล้วรายงานผลการตรวจสอบต่อ สพพ.

ข้อ 26 ให้นายอำเภอ ปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้ากิ่งอำเภอ หรือนายกเทศมนตรี หรือผู้อำนวยการ ศอ.บต. จัดทำรายงานสรุปผลการดำเนินโครงการที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณตามโครงการ พพพ. เมื่อการดำเนินโครงการครบระยะเวลาสามเดือน หกเดือน และสิบสองเดือน นับแต่วันที่เงินงบประมาณโอนเข้าบัญชีเงินฝากธนาคารของหมู่บ้านหรือชุมชนเสนอต่อ สพพ. เพื่อรวบรวมผลที่ได้ไปสู่การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานตามโครงการพัฒนาหมู่บ้าน/ชุมชนตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

รายงานตามวรรคหนึ่งต้องระบุประโยชน์ที่หมู่บ้านหรือชุมชนได้รับ ข้อจำกัด ปัญหา อุปสรรค รวมทั้งข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ และข้อมูลอื่นๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนา แนวทางการดำเนินงานตามโครงการพัฒนาหมู่บ้าน/ชุมชนตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ประกาศ ณ วันที่ 30 เมษายน พ.ศ. 2550

(นายโฆสิต ปั้นเปี่ยมรัษฎ์)

รองนายกรัฐมนตรี

ประธานกรรมการพัฒนาหมู่บ้าน/ชุมชนตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ภาคผนวก จ

ตัวอย่างการบริหารโครงการพัฒนาหมู่บ้านตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ตัวอย่างการบริหารโครงการพัฒนาหมู่บ้านตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

โครงการลานตากผลผลิตทางการเกษตร บ้านศรีถ้อย หมู่ที่ 8 ตำบลศรีถ้อย
อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย

ชาวบ้านส่วนใหญ่ของบ้านศรีถ้อยประกอบอาชีพเกษตรกรรม ทำนา ปลูกพืชไร่
จำพวก ข้าวโพด ถั่ว

สมาชิกในหมู่บ้านศรีถ้อยจึงเห็นพ้องต้องกันที่จ้างงบประมาณที่ได้รับการจัดสรร
ตามโครงการพัฒนาหมู่บ้านตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ไปสร้างลานตากผลผลิตทางการ
เกษตร โดยใช้แรงงานของคนในหมู่บ้านช่วยกันสร้างลานตาก และแบ่งพื้นที่ในการตากผลผลิต
เมื่อในแต่ละครัวเรือนมีผลผลิตออกมาในระยะเวลาที่ใกล้เคียงกัน ซึ่งผลผลิตทางการเกษตรที่
สำคัญ ได้แก่ ข้าวญี่ปุ่น ผลผลิตอยู่ในช่วงเดือน พฤศจิกายน – กุมภาพันธ์ ข้าวโพด ผลผลิตอยู่
ในช่วงเดือน สิงหาคม - กันยายน และถั่ว ผลผลิตอยู่ในช่วงเดือน กันยายน – ตุลาคม

ภาพผนวก 1 ราษฎรในหมู่บ้านช่วยกันเทพื้นเพื่อสร้างลานตากผลผลิต

ภาพผนวก 2 การสร้างลานตากผลผลิตทางการเกษตรเสร็จเรียบร้อยแล้ว

โครงการก่อสร้างโรงเรียนผลิตปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพและผลิตปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพ
บ้านสันมะแพน หมู่ที่ 13 ตำบลท่าก้อ อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย
ชาวบ้านส่วนใหญ่ของบ้านสันมะแพนประกอบอาชีพเกษตรกรรม
สมาชิกในหมู่บ้านสันมะแพนจึงเห็นพ้องต้องกันที่จำนำงบประมาณที่ได้รับการ
จัดสรรตามโครงการพัฒนาหมู่บ้านตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ก่อสร้างโรงเรียนผลิตปุ๋ย
อินทรีย์ชีวภาพและผลิตปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพ โดยใช้แรงงานจากช่างผู้ชำนาญการก่อสร้างอาคารและ
การผลิตปุ๋ยโดยสมาชิกกลุ่มปุ๋ยของหมู่บ้าน และจำหน่ายปุ๋ยให้แก่สมาชิกในรายล้อมเยา

ภาพผนวก 3 โรงเรียนผลิตปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพ

ภาพผนวก 4 อุปกรณ์และวัตถุดิบการผลิตปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพ

ภาพผนวก 5 โครงการจัดซื้อเครื่องกรองน้ำ บ้านป่าเหียง หมู่ที่ 14 ตำบลท่าก้อ อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย

เนื่องจากในหมู่บ้านไม่มีระบบประปาน้ำสะอาด ชาวบ้านใช้น้ำจากบ่อน้ำตื้นและ
แหล่งน้ำธรรมชาติ น้ำดื่มซื้อจากร้านค้านอกหมู่บ้าน

สมาชิกในหมู่บ้านป่าเหียงจึงเห็นพ้องต้องกันที่จ้างงบประมาณที่ได้รับการ
จัดสรรตามโครงการพัฒนาหมู่บ้านตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ไปจัดซื้อเครื่องกรองน้ำ
ขนาดใหญ่สามารถใช้ได้ครบทุกครัวเรือน โดยการติดตั้งและได้รับคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญ

ภาพผนวก 6 ชาวบ้านช่วยกันก่อสร้างฐานติดตั้งเครื่องกรองน้ำ

ภาพผนวก 7 เครื่องกรองน้ำติดตั้งพร้อมใช้งาน

ภาพผนวกที่ 8 เครื่องกรองน้ำติดตั้งพร้อมใช้งานที่สมบูรณ์

ภาคผนวก ข
ประวัติผู้วิจัย

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	นางสาวฤทัยรัตน์ ศรีแก้ว	
เกิดเมื่อ	5 สิงหาคม 2525	
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2539	มัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนดำรงราษฎร์สงเคราะห์ จังหวัดเชียงราย
	พ.ศ. 2542	มัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสามัคคีวิทยาคม จังหวัดเชียงราย
	พ.ศ. 2546	ปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่
	พ.ศ. 2547	สมาคมพัฒนาอาชีพ อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย
ประวัติการทำงาน	พ.ศ. 2549-ปัจจุบัน เจ้าหน้าที่ปกครอง ณ ที่ว่าการอำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย	